

Unit 1: People **Człowiek**

Key Vocabulary

Personal details **Dane personalne**

age /eidʒ/ **wiek**

citizenship /ˈsɪtɪzənʃɪp/ **obywatelstwo**

date of birth /deɪt əv bɜːθ/ **data urodzenia**

e-mail address /ˈiːmeɪl ədres/ **adres e-mailowy**

first name /fɜːst neɪm/ **imię**

male / female /meɪl / ˈfiːmeɪl/ **pleć męska / żeńska**

marital status /ˈmærɪtəl ˈsteɪtəs/ - **stan cywilny**

single /ˈsɪŋɡl/ - **stanu wolnego**

married /ˈmærid/ - **żonaty, mężatka**

separated /ˈsepəreɪtɪd/ - **w separacji**

divorced /dɪˈvɔːst/ - **rozwódziony**

widowed /ˈwɪdəʊd/ - **wdowiec, wdowa**

name / surname /neɪm / ˈsɜːneɪm/ **imię / nazwisko**

nationality /ˌnæʃəˈnælɪti/ **narodowość**

permanent / temporary address / ˈpɜːmənənt / ˈtempərəri ədres/ **adres stały / czasowy**

place of birth /pleɪs əv bɜːθ/ **miejsce urodzenia**

place of residence /pleɪs əv ˈrezɪdəns/ **miejsce zamieszkania**

telephone number /ˈtelɪfəʊn ˈnʌmbə/ **numer telefonu**

Poziom rozszerzony

ethnic origin /eθnɪk ˈɒrɪdʒɪn/ **pochodzenie etniczne**

gender /ˈdʒendə/ **pleć**

last name / surname /ˌlɑːst ˈneɪm / ˈsɜːneɪm/ **nazwisko**

next of kin /ˌnekst əv ˈkɪn/ **najbliższy krewny**

nickname /ˈnɪkneɪm/ **przezwiśko**

pseudonym /ˈsjuːdənɪm/ **pseudonim**

spouse /spaʊs/ **małżonek, małżonka**

contact details /ˈkɒntækt ˈdiːteɪlz/ **dane**

educational background /ˌedʒuˈkeɪʃənəl ˈbækgraʊnd/ **wykształcenie**

full name /ˌfʊl ˈneɪm/ **imię i nazwisko**

occupation /ˌɒkjʊˈpeɪʃn/ **zawód**

qualifications /ˌkwɒlɪfɪˈkeɪʃnz/ **kwalifikacje**

Appearance **Wygląd**

a bald man /ə bɔːld mæn/ **łysy mężczyzna**

a beautiful lady / a pretty girl /ə ˈbjʊːtɪfəl ˈleɪdi / ə ˈprɪti ɡɜːl/ **piękna pani / ładna dziewczyna**

a fair complexion /ə feə kəmˈplekʃən/ - **jasna karnacja**

a dark complexion /ə dɔːk kəmˈplekʃən/ - **ciemna karnacja**

a pale complexion /ə peɪl kəmˈplekʃən/ -

blada karnacja

a tanned complexion /ə tænd kəmˈplekʃən/

- **opalona karnacja**

a girl with freckles /ə ɡɜːl wɪð ˈfrekəlz/

piegowata dziewczyna

a good-looking woman /ə ɡʊdˈlʊkɪŋ

ˈwʊmən/ - **ładna kobieta**

an attractive woman /ən əˈtræktɪv ˈwʊmən/

- **atrakcyjna kobieta**

an ordinary-looking woman /ən

ˌɔːdɪnəriˈlʊkɪŋ ˈwʊmən/ - **przeciętna, zwyczajna kobieta**

a handsome / well-built man /ə ˈhænsəm

/ ˌwelˈbɪlt mæn/ **przystojny / dobrze zbudowany mężczyzna**

a man with a beard and a moustache /ə

mæn wɪð ə beəd ænd ə məˈstaːʃ/ **mężczyzna z brodą i wąsami**

a middle-aged person /ə ˌmɪdlˈeɪdʒd

ˈpɜːsən/ **osoba w średnim wieku**

a slim / skinny / thin girl /ə slim / ˈskɪni / θɪn ɡɜːl/ **szczupła / chuda dziewczyna**

a tall / short man /ə təːl / ʃɔːt mæn/ **wysoki / niski mężczyzna**

woman of average / medium height

kobieta średniego wzrostu

an elderly person /ən ˈeldəli ˈpɜːsən/

starsza osoba

blond(e) /blɒnd/ **blond, blondynka**

chubby /ˈtʃʌbi/ **pulchny**

brown eyes /braʊn aɪz/ - **brązowe oczy**

blue eyes /bluː aɪz/ - **niebieskie oczy**

green eyes /ɡriːn aɪz/ - **zielone oczy**

hazel eyes /ˈheɪzəl aɪz/ - **piwne oczy**

round face /raʊnd feɪs/ - **okrągła twarz**

oval face /ˈəʊvəl feɪs/ - **owalna twarz**

long face /lɒŋ feɪs/ - **pociągła twarz**

thin face /θɪn feɪs/ - **szczupła twarz**

dark hair /dɔːk heə/ - **ciemne włosy**

fair hair /feə heə/ - **jasne włosy**

red hair /red heə/ - **rude włosy**

grey hair /ɡreɪ heə/ - **siwe włosy**

short hair /ʃɔːt heə/ - **krótkie włosy**

long hair /lɒŋ heə/ - **długie włosy**

straight hair /streɪt heə/ - **proste włosy**

curly hair /ˈkɜːli heə/ - **kręcone włosy**

wavy hair /ˈweɪvi heə/ - **falowane włosy**

spiky hair /ˈspaɪki heə/ - **nastroszone włosy**

cropped hair /krɒpt heə/ - **krótko**

przycięte włosy

shoulder-length hair /ˈʃəʊldə leŋθ heə/ -

włosy do ramion

medium-length hair /ˌmiːdiəm leŋθ heə/ -

włosy średniej długości

How much does he / she weigh? /haʊ mʌtʃ dɪz hiː / ʃiː weɪ/ **Ile on / ona waży?**

in his / her (early / mid / late) 20s / 30s /ɪn

hɪz / hɜː (ˈɜːli / mɪd / leɪt) ˈtwentɪz / ˈθɜːtɪz/ **ma**

dwadzieścia / trzydzieści kilka lat

big nose /bɪɡ nəʊz/ - **duży nos**

small nose /smɔːl nəʊz/ - **mały nos**

long nose /lɒŋ nəʊz/ - **długi nos**

snub nose /snʌb nəʊz/ - **zadarty nos**

pointed nose /ˈpɔɪntɪd nəʊz/ - **szpiczasty nos**

old /əʊld/ **stary**

overweight /ˌəʊvəˈweɪt/ **otyły**

teenager /ˈtiːneɪdʒə/ **nastolatek**

toddler /ˈtɒdlə/ **brzdąc, berbeć, małe**

dziecko uczące się chodzić

What does he / she look like? /wɒt dɪz hiː

/ ʃiː lʊk laɪk/ **Jak on / ona wygląda? Jaki on**

jest / jaka ona jest z wyglądu?

young /jʌŋ/ **młody**

younger / older than he looks /ˈjʌŋɡə /

ˈəʊldə ðæn hiː lʊks/ **młodszy / starszy, niż wygląda**

Poziom rozszerzony

plump /plʌmp/ **puszysty**

obese /əʊˈbiːs/ **otyły**

a slender woman /əˈslendə/ ˈwʊmən/

smukła kobieta

have good looks /hæv ɡʊd lʊks/ **być**

urodzivym

infant /ˈɪnfənt/ **niemowlę**

adolescent /ˌædəˈles(ə)nt/ **nastolatek**

adult /əˈdʌlt/ **dorosły**

middle-aged /ˌmɪdlˈeɪdʒd/ **w średnim wieku**

elderly /ˈeldəli/ **w podeszłym wieku**

adulthood /ˈædʌlθʊd/ **dorosłość**

coming of age /ˌkʌmɪŋ əv ˈeɪdʒ/ **wejście**

w dorosłość

generation /ˌdʒenəˈreɪʃn/ **pokolenie**

life expectancy /ˌlaɪf

ɪkˈspektənsi/ **przewidywana długość życia**

milestone /ˈmaɪlstəʊn/ **przełomowy**

moment w życiu

retirement /ˈriːtəɪmənt/ **emerytura**

upbringing /ˌʌpbɪŋɪŋ/ **wychowanie**

build /bɪld/ **budowa**

athletic /æθˈletɪk/ **atletyczny**

broad-shouldered /ˌbrɔːd ˈʃəʊldəd/

barczysty

muscular /ˈmʌskjələ/ **muskularny,**

umięśniony

lanky /ˈlæŋki/ **chudy, tyczkowaty**

stocky /ˈstɒki/ **krępy, przysadzisty**

birthmark /ˈbɜːθmɑːk/ **znamie**

dimples /ˈdɪmpəlz/ **dołeczki**

forehead /ˈfɔːhed/ **czoło**

cheeks /tʃiːks/ **policzki**

chin /tʃɪn/ **broda**

eyebrows /'aɪbrəʊz/ **brwi**
 freckled /'freɪkəld/ **piegowaty**
 wrinkled /'rɪŋkəld/ **pomarszczony**
 pimples /'pɪmpəlz/ **pryszcze**
 spots /spɒts/ **krosty**
 acne /'ækni/ **trądzik**
 broad smile /brɔːd smaɪl/ **szeroki uśmiech**
 tight-lipped smile /taɪt lɪpt smaɪl/ **uśmiech przez zaciśnięte usta**
 dyed /daɪd/ **farbowane**
 fringe /frɪndʒ/ **grzywka**
 ponytail /'pɒnɪteɪl/ **koński ogon**
 centre-parting /ˌsentə 'pɑːtɪŋ/ **przedziałek pośrodku**
 side-parting /saɪd 'pɑːtɪŋ/ **przedziałek z boku**
 wig /wɪɡ/ **peruka**

Character traits and personality Cechy charakteru, osobowość

active /'æktɪv/ **aktywny**
 adventurous /əd'ventʃərəs/ **śmiały, zuchwały**
 aggressive /ə'ɡresɪv/ **agresywny**
 ambitious /æm'bɪʃəs/ **ambitny**
 boring /'bɔːrɪŋ/ **nudny**
 brave /breɪv/ **odważny**
 calm /relaxed/ /kɑːm / rɪ'læksɪd/ **spokojny / zrelaksowany, rozluźniony**
 caring /'keərɪŋ/ **troskliwy, opiekuńczy**
 cheerful /'tʃiəfəl/ **radosny**
 clever /'kleɪv/ **zdolny, bystry**
 confident /'kɒnfɪdənt/ **pewny siebie**
 consistent /kən'sɪstənt/ **konsekwentny, logiczny**
 creative /kri'eɪtɪv/ **twórczy**
 easy-going /iːzi'ɡəʊɪŋ/ **bezkonfliktowy, niefrasobliwy**
 flexible /'fleksɪbəl/ **elastyczny**
 forgetful /fə'ɡetfəl/ **zapominalski**
 friendly /'frendli/ **przyjazny**
 funny /'fʌni/ **śmieszny, zabawny**
 generous /'dʒenərəs/ **hojny**
 have a sense of humour /hæv ə sens əv 'hjuːmə/ **mieć poczucie humoru**
 hard-working /hɑːd 'wɜːkɪŋ/ **pracowity**
 helpful /'helpfəl/ **pomocny**
 (dis)honest /(dɪs)'ɒnɪst/ **(nie)uczciwy**
 indecisive /ˌɪndɪ'saɪsɪv/ **niezdecydowany**
 independent /ˌɪndɪ'pendənt/ **niezależny**
 jealous /'dʒeləs/ **zazdrosny**
 kind /kaɪnd/ **miły, dobry, uprzejmy**
 lazy /'leɪzi/ **leniwy**
 mean /miːn/ **skąpy**
 messy /'mesi/ **niechlujny, bałaganiarski**
 moody /'muːdi/ **kapryśny**
 (im)patient /(ɪm)'peɪʃənt/ **(nie)cierpliwy**
 (im)polite /(ɪm)pə'laɪt/ **(nie)grzeczny**
 punctual /'pʌŋktʃuəl/ **punktualny**
 reasonable /'riːzənəbəl/ **rozsądny**
 rebellious /rɪ'beljəs/ **buntowniczy**
 reliable /rɪ'laɪəbəl/ **niezawodny, wiarygodny**

reserved /rɪ'zɜːvd/ **powściągliwy, skryty**
 (ir)responsible /(ɪr)rɪ'spɒnsəbəl/ **(nie) odpowiedzialny**
 rude /ruːd/ **niegrzeczny, nieuprzejmy**
 self-confident /ˌself'kɒnfɪdənt/ **pewny siebie, ufny w swoje siły**
 selfish /'selfɪʃ/ **samolubny**
 sensitive /'sensɪtɪv/ **wrażliwy**
 serious /'sɪəriəs/ **poważny**
 shy /ʃaɪ/ **nieśmiały**
 sociable /'səʊʃəbəl/ **towarzyski**
 spoilt /spɔɪlt/ **zepsuty, rozpieszczony**
 sporty /'spɔːti/ **wysportowany**
 strict /strikt/ **surowy, wymagający**
 stubborn /'stʌbən/ **uparty**
 talented /'tæləntɪd/ **utalentowany**
 talkative /'tɔːkətɪv/ **gadatiwy / rozmowny**
 understanding /ˌʌndə'stændɪŋ/ **wyrozumiały**
 unpredictable /ˌʌnpri'dɪktəbəl/ **nieprzewidywalny**
 unreliable /ˌʌnrɪ'laɪəbəl/ **niesłowny, niesolidny**

Poziom rozszerzony

absent-minded /'æbsənt 'maɪndɪd/ **roztargniony**
 ambitious / driven /æm'bɪʃəs / 'drɪvn/ **ambitny / z determinacją dążący do celu**
 bossy /'bɒsi/ **apodyktyczny**
 charitable /'tʃærɪtəbl/ **hojny, życzliwy**
 childish /'tʃaɪldɪʃ/ **dziecinny**
 committed /kə'mɪtɪd/ **oddany, zaangażowany**
 compassionate /ˌkɒmpæ'ʃənət/ **pełen współczucia**
 coward /'kaʊəd/ **tchórz**
 determined /dɪ'tɜːmɪnd/ **stanowczy, zdeterminowany**
 fearless /'fiələs/ **nieustraszony**
 hot-tempered /hɒt 'tempəd/ **wybuchowy**
 humble /'hʌmbəl/ **skromny**
 (im)mature /(ɪ)mə'tjʊə/ **(nie)dojrzały**
 (in)active /(ɪ)n'æktɪv/ **(nie)aktywny**
 (in)sincere /(ɪn)'sɪnsɪə/ **(nie)szczerzy**
 intelligent /ˌɪntə'ledʒənt/ **inteligentny**
 introverted /ˌɪntrə'vɜːtɪd/ **introwertyczny**
 inventive /ɪn'ventɪv/ **pomysłowy**
 irritable /'ɪrɪtəbəl/ **drażliwy, łatwo wpadający w irytację**
 loyal /'loɪəl/ **lojalny**
 moral /'mɔːrəl/ **moralny**
 narrow-minded / open-minded /nærəʊ 'maɪndɪd / ˌəʊpən 'maɪndɪd/ **ograniczony, o wąskich horyzontach / otwarty, wolny od uprzedzeń**
 outgoing /'aʊt'ɡəʊɪŋ/ **otwarty, towarzyski**
 perfectionist /pə'fekʃənɪst/ **perfekcjonista**
 trustworthy /'trʌstwɜːði/ **godny zaufania**
 (un)predictable /(ʌn)'pri'dɪktəbəl/ **(nie) przewidywalny**

Clothes Ubrania

appropriate for the occasion /ə'prəʊpɪət fə ði ə'keɪʒən/ **odpowiednie na tę okazję**
 baseball cap /'beɪsbɔːl kæp/ **czapka z daszkiem**
 belt /belt/ **pasek**
 blouse /blaʊz/ **bluzka (bawełniana / jedwabna)**
 boots /buːts/ **buty (z wysoką cholewką), kozaki**
 bracelet /'breɪslət/ **bransoletka**
 braces /'breɪsɪz/ **szelki**
 cap /kæp/ **czapka**
 cardigan /'kɑːdɪɡən/ **sweter rozpinany**
 coat /jacket/ /kəʊt / 'dʒækɪt/ **kurtka**
 designer /dɪ'zaɪnə/ **markowe, designerskie**
 expensive /ɪk'spensɪv/ **drogie**
 second-hand /ˌsekənd 'hænd/ **- z drugiej ręki, używane**
 earring /'iːərɪŋ/ **kolczyk**
 evening dress /'iːvɪŋ dres/ **suknia wieczorowa**
 everyday (casual) / comfortable /'evrɪdeɪ ('kæʒuəl) / 'kʌmfətəbəl/ **zwykłe / na co dzień, nieformalne / wygodne**
 flip-flops /'flɪp flɒps/ **japonki (klapki)**
 formal / smart / elegant /'fɔːməl / smɑːt / 'elɪɡənt/ **eleganckie**
 gloves /glʌvz/ **rękawiczki**
 hat /hæt/ **kapelusz**
 hooded sweatshirt /'hʊdɪd 'swetʃɜːt/ **bluza z kapturem**
 jeans /dʒiːnz/ **dżinsy**
 jewellery /'dʒuːəlri/ **biżuteria**
 necklace /'nekləs/ **naszyjnik**
 overcoat /'əʊvəkəʊt/ **plaszcz**
 polo neck /'pəʊləs nek/ **golf**
 pyjamas /pɪ'dʒɑːməz/ **piżama**
 ring /rɪŋ/ **pierścione**
 sandals /'sændəlz/ **sandały**
 scarf /skɑːf/ **szalik**
 shirt /ʃɜːt/ **koszula**
 shoes /ʃuːz/ **buty**
 shorts /ʃɔːts/ **krótkie spodenki**
 skirt /skɜːt/ **spódnica**
 socks /sɒks/ **skarpety**
 suit /suːt/ **garnitur / kostium damski**
 sweater / jumper /'swetə / 'dʒʌmpə/ **sweter / pulower**
 swimming trunks /'swɪmɪŋ trʌŋks/ **spodenki kąpielowe**
 swimsuit /'swɪmsuːt/ **kostium kąpielowy**
 tie / bow tie /taɪ / 'bəʊ taɪ/ **krawat / muszka**
 tights /taɪts/ **rajstopy**
 tracksuit /'træksuːt/ **dres**
 trainers /'treɪnəz/ **adidas**
 trendy / fashionable /'trendi / 'fæʃənəbəl/ **modne**
 trousers /'traʊzəz/ **spodnie**
 underwear /ˌʌndəweə/ **bielizna**

Poziom rozszerzony

anorak /'ænəræk/ **anorak**,
nieprzemakalna kurtka z kapturem
baggy /'bægi/ **luźny, workowaty**
checked /tʃekt/ **w kratkę, kraciasty**
collar /'kɒlə/ **kołnierz**
contact lenses /'kɒntækt 'lenzɪz/ **szkła**
cotton /'kɒtn/ **bawełna, bawełniany**
denim /'denɪm/ **dżins, materiał dżinsowy**
dotted /'dɒtɪd/ **w kropki**
faded /'feɪdɪd/ **wyblakły, spłowiały**
floral /'flɔːrəl/ **w kwiaty, kwiecisty**
fur /fɜː/ **futro, futrzany**
knitted /'nɪtɪd/ **zrobiony na drutach**
lace /leɪs/ **koronka, koronkowy**
leather /'leðə/ **skóra, skórzany**
linen /'lɪnɪn/ **len, liny**
long-sleeved /lɒŋ sliːvd/ **z długim**
nylon /'naɪlɒn/ **nylon, nylonowy**
plain /pleɪn/ **gładki, bez wzorów**
ripped /rɪpt/ **rozpruty**
rubber /'rʌbə/ **guma, gumowy**
short-sleeved /ʃɔːt sliːvd/ **z krótkim**
silk /sɪlk/ **jedwab, jedwabny**
sleeveless /'sliːvələs/ **bez rękawów**
slippers /'slɪpəz/ **kapcie**
striped /straɪpt/ **w paski, pasiasty**
tight-fitting / loose-fitting /taɪt 'fɪtɪŋ / luːs
'fɪtɪŋ/ **obcisły / luźny**
wellingtons /'welɪŋtənz/ **kalosze**
wool, woollen /wʊl / 'wʊlən/ **wełna,**
wełniany
zip /zɪp/ **zamek błyskawiczny**

Feelings and emotions

Uczucia i emocje

adore /ə'dɔː/ **uwielbiać**
admire /əd'maɪə/ **podziwiać**
angry /'æŋɡri / 'fjuəriəs/ **zły /**
wściekły
annoyed /ə'nɔɪd/ **zirytowany,**
rozdrażniony
bored /bɔːd/ **znudzony**
confused /kən'fjuːzd/ **zmieszany**
delighted / pleased /dɪ'laɪtɪd / pliːzd/ **zach-**
wycony / zadowolony
depressed /dɪ'prest/ **przygnębiony**
disappointed /,dɪsə'pɔɪntɪd/ **rozczarowany**
embarrassed /ɪm'bærəst/ **zakłopotany,**
zażenowany
excited /ɪk'saɪtɪd/ **podekscytowany**
fancy /'fænsi/ **podobać się, (po)lubić**
frightened (scared) / terrified /'fraɪtənd
(skeəd) / 'terɪfaɪd/ **przestraszony /**
przerażony
grateful /'ɡreɪtful/ **wdzięczny**
hate /heɪt/ **nienawidzić**
homesick /'həʊmsɪk/ **tęskniący za domem**
hopeful /'həʊpfəl/ **pelen nadziei**
irritated /'ɪrɪteɪtɪd/ **zirytowany**
lonely /'ləʊnli/ **osamotniony, samotny**
nervous /'nɜːvəs/ **zdenerwowany,**
niespokojny
proud /praʊd/ **dumny**
respect /rɪ'spekt/ **szanować**
sad /sæd/ **smutny**
shocked /ʃɒkt/ **zszokowany**

stressed /strest/ **zestresowany**
surprised / amazed /sə'praɪzd / ə'meɪzd/
zdziwiony, zaskoczony
sympathy /'sɪmpəθi/ **współczucie**
tired /'taɪəd/ **zmęczony**
unhappy /ʌn'hæpi/ **nieszczęśliwy**
worried /'wʌrɪd/ **zmartwiony**

Poziom rozszerzony

approving / disapproving /ə'pruːvɪŋ /
dɪsə'pruːvɪŋ/ **pelen aprobaty, aprobujący /**
z dezaprobatą, ganiący
anxious /'æŋkʃəs/ **zatraskany,**
zaniepokoiony
appalled /ə'pɔːld/ **przerażony,**
zbulwersowany
authority /ɔː'thɔːrɪti/ **autorytet**
beliefs /bɪ'liːfs/ **przekonania**
be a fan of /bɪ ə 'fæn əv/ **być fanem**
be fond of /bɪ 'fɒnd əv/ **bardzo lubić**
be into /bɪ 'ɪntuː/ **interesować się**
be keen on /bɪ 'kiːn ɒn/ **być zapalonym (do**
czegoś)
be ashamed of /bɪ ə'ʃeɪmd əv/ **wstydić się**
be attracted to sb /bɪ ə'træktɪd tuː/ **czuć do**
kogoś sympatię, pociąg
be hopeless at /bɪ 'həʊpləs æt/ **być**
beznadziejnym
be in the mood for/to /bɪ ɪn ðə muːd fə / tuː/
być w nastroju
devastated /'devəsteɪtɪd/ **załamany,**
zdruzgotany
emotions /i'məʊʃnz/ **emocje**
empathy /'empəθi/ **empatia**
equality /i'kwɒləti/ **równość**
example to follow /ɪɡ'zɑːmpl tə 'fɒləʊ/
przykład do naśladowania
excitement /ɪk'saɪtmənt/ **podekscytowanie**
exhausted /ɪɡ'zɔːstɪd/ **wyczerpany**
expert /'eksɜːpt/ **ekspert**
fed up with /fed ʌp wɪð/ **mieć dosyć**
find common ground /faɪnd 'kɒmən
graʊnd/ **znaleźć wspólny język, dojść do**
porozumienia
fear /fiə/ **strach**
freedom /'friːdəm/ **wolność**
frustrated /'frʌstreɪtɪd/ **sfrustrowany**
frustration /frʌ'streɪʃn/ **frustracja**
guilt /ɡɪlt/ **poczucie winy**
happiness /'hæpɪnəs/ **szczęście**
indifferent /,ɪndɪ'fɜːrənt/ **obojętny**
idol /'aɪdl/ **idol**
leader /'liːdə/ **przywódca**
long for sb/sth /lɒŋ fɔː/ **tęsknić za kimś/**
czymś
look up to sb /lʊk ʌp tuː/ **podziwiać kogoś**
lose one's temper /luːz wʌnz 'tempə/
zezłościć się, stracić panowanie nad sobą
mentor /'mentɔː/ **mentor**
miserable /'mɪzərəbəl/ **nieszczęśliwy,**
zbołały
moved /muːvd/ **wzruszony**
overwhelmed /,əʊvə'weld/ **poruszony do**
głębi
passionate /'pæʃənət/ **żarliwy, gorący**
pride /praɪd/ **duma**
principles /'prɪnsəplz/ **zasady**
role model /'rəʊl ,mɒdl/ **wzór do**
naśladowania

sadness /'sædnəs/ **smutek**

take an interest in /teɪk ən 'ɪntrɪst ɪn/
zainteresować się
take pride in /teɪk praɪd ɪn/ **być dumnym z**
thrilled /θrɪld/ **podekscytowany**
values /'væljuːz/ **wartości**

Phrases Zwroty

argue / have an argument /'ɑːɡjuː / hæv ən
'ɑːɡjʊmənt/ **klócić się**
be ashamed of /bɪ ə'ʃeɪmd əv/ **wstydić się**
be attracted to sb /bɪ ə'træktɪd tə sʌmbədi/
czuć do kogoś sympatię, pociąg
can't stand /kɑːnt stænd/ **nie znosić**
fall in love /fɔːl ɪn lʌv/ **zakochać się**
get on well with /get ɒn wel wɪð/ **być**
w dobrych stosunkach z
lose one's temper /luːz wʌnz 'tempə/
zezłościć się, stracić panowanie nad sobą

Poziom rozszerzony

be on top of the world /bɪ ɒn tɒp əv ðə
wɜːld/ **być w siódmym niebie**
be out of sorts /bɪ aʊt əv sɔːts/ **źle się czuć,**
być nie w sosie
drive sb up the wall /draɪv ʌp ðə wɔːl/
doprowadzać kogoś do szału
feel blue /fiːl bluː/ **być przygnębionym**
give sb a hard time /ɡɪv ə hɑːd taɪm/ **dawać**
się komuś we znaki
have mixed feelings /hæv mɪkst 'fiːlɪŋz/
mieć mieszane uczucia
jumping for joy /'dʒʌmpɪŋ fə dʒɔɪ/ **skakać**

Personal belongings

Rzeczy osobiste

wallet /'wɒlɪt/ **portfel**
purse /pɜːs/ **portmonetka**
ID card /aɪ'diː kɑːd/ **dowód osobisty**
passport /'pɑːspɔːt/ **paszport**
driving licence /'draɪvɪŋ ,laɪsəns/ **prawo**
jazdy
keys /kiːz/ **klucze**
mobile phone /'məʊbaɪl fəʊn/ **telefon**
komórkowy
watch /wɒtʃ/ **zegarek**
backpack /'bækpæk/ **plecak**
handbag /'hændbæg/ **torebka**

Skills Umiejętności

skill /skɪl/ **umiejętność**
ability /ə'bɪləti/ **zdolność**
talent /'tælənt/ **talent**
be good at /bɪ ɡʊd æt/ **być dobrym w**
be bad at /bɪ bæd æt/ **być słabym w**
be able to /bɪ 'eɪbəl tuː/ **być w stanie**
speak a foreign language /spiːk ə 'fɒrɪn
'læŋɡwɪdʒ/ **mówić w języku obcym**
solve problems /sɒlv 'prɒbləmz/
rozwiązywać problemy
work in a team /wɜːk ɪn ə tiːm/ **pracować**
w zespole
make decisions /meɪk dɪ'sɪʒənz/
podejmować decyzje

Poziom rozszerzony

analytical thinking /ˌænəˈlɪtɪkl ˈθɪŋkɪŋ/

myślenie analityczneartistic skills /ɑːˈtɪstɪk skɪlz/ **umiejętności****artystyczne**career goals /kəˈrɪə ɡəʊls/ **cele zawodowe**

communication skills /kəˌmjuːnɪˈkeɪʃn skɪlz/

umiejętności komunikacyjnecreativity /ˌkriːeɪˈtɪvɪti/ **kreatywność**digital skills /ˈdɪdʒɪtl skɪlz/ **umiejętności****cyfrowe**

language skills /ˈlæŋɡwɪdʒ skɪlz/

umiejętności językoweleisure activities /ˈleɪʒə ækˈtɪvɪtiz/ **zajęcia****w czasie wolnym**lifelong learning /ˌlaɪflɒŋ ˈlɜːnɪŋ/ **uczenie****się przez całe życie**manual skills /ˈmænjuəl skɪlz/ **umiejętności****manualne**musical ability /ˈmjuːzɪkl əˈbɪlɪti/ **zdolności****muzyczne**

organisational skills /ˌɔːɡənəɪˈzeɪʃənl skɪlz/

umiejętności organizacyjne

personal development /ˈpɜːsənl

diˈveləpmənt/ **rozwój osobisty**physical fitness /ˈfɪzɪkl ˈfɪtnəs/ **sprawność****fizyczna**

problem-solving /ˈprɒbləm ˌsɒlvɪŋ/

rozwiązywanie problemów

professional skills /prəˈfeʃənl skɪlz/

umiejętności zawodowe

self-improvement /ˌself ɪmˈpruːvmənt/

samodoskonaleniesocial skills /ˈsəʊʃl skɪlz/ **umiejętności****społeczne**

strengths and weaknesses /streŋθs ənd

ˈwiːknəsɪz/ **mocne i słabe strony**talents /ˈtælents/ **talenty**teamwork /ˈtiːmwɜːk/ **praca zespołowa**

time management /ˈtaɪm ˌmænɪdʒmənt/

zarządzanie czasem**Interests****Zainteresowania**hobby /ˈhɒbi/ **hobby**interest /ˈɪntrəst/ **zainteresowanie**

be interested in /bi ˈɪntrəstɪd ɪn/

interesować sięcollect /kəˈlekt/ **kolekcjonować**

play an instrument /pleɪ ən ˈɪnstrəmənt/

grać na instrumencietake up a hobby /teɪk ʌp ə ˈhɒbi/ **zacząć****hobby**spend time on /spend taɪm ɒn/ **spędzać****czas na**be keen on /bi kiːn ɒn/ **być zapalonym do**

Unit 2: Houses Dom

Key Vocabulary

Kinds of houses

Rodzaje domów

block of flats /blɒk əv flæts/ **blok mieszkalny**

bungalow /ˈbʌŋɡələʊ/ **dom parterowy**

cottage /ˈkɒtɪdʒ/ **domек wiejski**

detached house /dɪˈtætʃt haʊs/ **dom wolno stojący, jednorodzinny**

maisonette /ˌmeɪzəˈnet/ **mezoneta,**

mieszkanie dwupoziomowe

multi-storey house /ˌmʌltiˈstɔːri haʊs/ **dom wielopiętrowy**

semi-detached house /ˌsemi dɪˈtætʃt haʊs/ **dom bliźniak**

skyscraper /ˈskaɪskreɪpə/ **drapacz chmur**

summer house /ˈsʌmə haʊs/ **dom letniskowy**

terraced house /ˈterəst haʊs/ **dom w zabudowie szeregowej**

ten-storey block /ˈten ˌstɔːri blɒk/ **blok dziesięciopiętrowy**

tower block /ˈtaʊə blɒk/ **wieżowiec**

Poziom rozszerzony

farmhouse /ˈfɑːmhaʊs/ **dom wiejski, dom w gospodarstwie wiejskim**

Poziom rozszerzony

amenities /əˈmiːnɪtiz/ **udogodnienia**

be on a limited or tight budget /bi ɒn ə ˈlɪmɪtɪd / taɪt ˈbʌdʒɪt/ **mieć ograniczony lub napięty budżet**

cost of utilities /kɒst əv juːˈtɪlɪtiz/ **koszty usług komunalnych**

estate agent / estate agency /ˈeɪsteɪt ˌeɪdʒənt / ˈeɪsteɪt ˌeɪdʒənsi/ **agent / agencja nieruchomości**

evict / eviction /iˈvɪkt / iˈvɪkʃən/ **eksmiować / eksmisja**

fall behind with the rent / mortgage instalments /fɔːl biˈhaɪnd wɪð ðə rent / ˈmɔːɡɪdʒ ˈɪnstalmənts/ **mieć zaległości w płaceniu czynszu / rat kredytów hipotecznych**

for sale /fə seɪl/ **na sprzedaż**

give (a month's) notice /ɡɪv ə mʌnθs ˈnəʊtɪs/ **dać miesięczne wypowiedzenie**

homeowner /ˈhəʊməʊnə/ **właściciel domu**

inhabitant / resident / householder /ɪnˈhæbɪtənt / ˈrezɪdənt / ˈhaʊshəʊldə/ **mieszkaniec / lokator / właściciel domu**

located in a residential area /ləʊˈkeɪtɪd ɪn ə ˌreziˈdenʃəl ˈeəriə/ **usytuowany w dzielnicy mieszkaniowej**

on the ground floor /ɒn ðə graʊnd flɔː/ **na parterze**

pay (high/low) rent /peɪ haɪ / læʊ rent/ **płacić (wysoki/niski) czynsz**

pay in advance /peɪ ɪn ədˈvɑːns/ **płacić z góry**

pay up front /peɪ ʌp frʌnt/ **płacić z góry**

per month (p.m.) / per week (p.w.) /pə mʌnθ / pə wiːk/ **na miesiąc, miesięcznie / na tydzień, tygodniowo**

place a deposit /ˌpleɪs ə dɪˈpɒzɪt/ **wpłacić zaliczkę**

property /ˈprɒpəti/ **własność,**

put a house on the market /pʊt ə haʊs ɒn ðə ˈmɑːkɪt/ **wystawić dom na sprzedaż**

real estate /ˈriːəl ɪˈsteɪt/ **nieruchomości, reduce / reduction /rɪˈdjuːs / rɪˈdʌkʃən/ obniżyć / obniżka, zniżka**

removal van /rɪˈmuːvəl væn/ **furgonetka, ciężarówka do przeprowadzek**

rent a flat from sb /rent ə flæt frɒm/ **wynająć mieszkanie od kogoś**

rent a flat to sb /rent ə flæt tuː/ **wynająć mieszkanie komuś**

sign a lease /saɪn ə liːs/ **podpisać umowę wynajmu**

tiny /ˈtaɪni/ **maleńki**

well-equipped /ˌwel ɪˈkwɪpt/ **dobrze wyposażony**

well-kept /ˌwel ˈkeɪpt/ **zadbany, dobrze utrzymany**

with a view of the lake /wɪð ə vjuː əv ðə leɪk/ **z widokiem na jezioro**

with windows overlooking a busy street /wɪð ˈwɪndəʊz ˌəʊvəˈlʊkɪŋ ə ˈbɪzi striːt/ **z oknami wychodzącymi na ruchliwą ulicę**

Description in general

Opis ogólny

antique furniture /ænˈtiːk ˈfɜːnɪtʃə/ **meble stylowe, antyki**

convenient / comfortable /kənˈviːniənt / ˈkʌmfətəbəl/ **wygodny**

cosy /ˈkəʊzi/ **przytulny**

functional /ˈfʌŋkʃənəl/ **funkcjonalny**

(un)furnished /ʌnˈfɜːnɪʃt/ **(nie) umeblowany**

in good / bad condition /ɪn ɡʊd / bæd kənˈdɪʃən/ **w dobrym / złym stanie**

luxurious /lʌɡˈʒʊəriəs/ **luksusowy**

modern /ˈmɒdn/ **nowoczesny**

nicely-decorated /ˌnaɪsli ˈdeɪkəreɪtɪd/ **ładnie urządzony**

peaceful /ˈpiːsfəl/ **spokojny**

spacious / large /ˈspeɪʃəs / ˈlɑːdʒ/ **przestronny / duży**

sunny /ˈsʌni/ **słoneczny**

Parts of the house Miejsca wewnątrz i na zewnątrz domu

attic /'ætɪk/ **strych / poddasze**
balcony /'bælkəni/ **balkon**
basement /'beɪsmənt/ **piwnica, suterena**
bathroom /'bɑːθruːm/ **łazienka**
bedroom /'bedruːm/ **sypialnia**
child's / children's room /tʃaɪldz / 'tʃɪldrənʒ ruːm/ **pokój dziecięcy**
corridor /'kɒrɪdɔː/ **korytarz**
dining room /'daɪnɪŋ ruːm/ **jadalnia**
downstairs /daʊn'steəz/ **na dole**
drive /draɪv/ **podjazd**
fence /fens/ **plot**
floor /flɔː/ **piętro / podłoga**
garage /'gærɑːʒ/ **garaż**
garden /'gɑːdn/ **ogród**
ground floor /graʊnd 'flɔː/ **parter**
guest / spare room /gest / speə ruːm/ **pokój gościnny / wolny pokój**
hall /hɔːl/ **przedpokój**
kitchen /'kɪtʃɪn/ **kuchnia**
lawn /lɔːn/ **trawnik**
lift /lɪft/ **winda**
loft /lɒft/ **strych, poddasze**
porch /pɔːtʃ/ **ganek**
roof /ruːf/ **dach**
sitting / living room /'sɪtɪŋ / 'lɪvɪŋ ruːm/ **salon, pokój dzienny**
stairs /steəz/ **schody**
study /'stʌdi/ **gabinet (do pracy)**
upstairs /ʌp'steəz/ **na górze**
utility room /juː'tɪlɪti ruːm/ **pomieszczenie gospodarcze**

Poziom rozszerzony

ceiling /'siːlɪŋ/ **sufit**
en suite (bathroom) /ɒn 'swɪt/ **z przyległą (łazienką)**
exterior / interior /ɪk'stɪəriə / ɪn'stɪəriə/ **zewnątrz / wewnątrz**

Equipment and decoration Sprzęt i elementy wystroju wnętrza

blind /blaɪnd/ **żaluzja**
carpet /'kɑːpɪt/ **dywan**
central heating /sentrəl 'hiːtɪŋ/ **centralne ogrzewanie**
curtain /'kɜːtən/ **zasłona**
drinks / cocktail cabinet /drɪŋks / 'kɒkteɪl 'kæbɪnət/ **barek**
fitted carpet /fɪtɪd 'kɑːpɪt/ **wykładzina**
ornament /'ɔːnəmənt/ **ozdoba**
pot plant /pɒt plɑːnt/ **roślina doniczkowa**
radiator /'reɪdɪətə/ **grzejnik, kaloryfer**
rug /rʌg/ **chodnik / dywanik**
shelf /ʃelf/ **półka**
vacuum cleaner /'vækjuːm 'kliːnə/ **odkurzacz**
kitchen /'kɪtʃɪn/ **kuchnia**
cooker /'kʊkə/ **kuchenka**

(wall) cupboard /(wɔːl) 'kʌbəd/ **(wisząca) szafka kuchenna**
dishwasher /'dɪʃwɒʃə/ **zmywarka**
freezer /'friːzə/ **zamrażarka**
fridge /frɪdʒ/ **lodówka**
microwave oven /'maɪkraweɪv 'ʌvən/ **kuchenka mikrofalowa**
sink /sɪŋk/ **zlew**
bathroom /'bɑːθruːm/ **łazienka**
bath / bathtub /bɑːθ / 'bɑːθtʌb/ **wanna**
cabinet /'kæbɪnət/ **szafka**
laundry hamper / basket /'lɔːndri 'hæmpə / 'bɑːskɪt/ **kosz na bieliznę**
mirror /'mɪrə/ **lustro**
shower /'ʃaʊə/ **prysznic**
tap /tæp/ **kran**
toilet /'tɔɪlət/ **muszla klozetowa, toaleta**
washbasin /'wɒʃbeɪsɪn/ **umywalka**
washing machine /'wɒʃɪŋ mə'ʃiːn/ **pralka**
living room /'lɪvɪŋ ruːm/ **salon**
armchair /'ɑːmtʃeə/ **fotel**
bookcase /'bʊkkeɪs/ **biblioteczka**
bookshelf /'bʊkʃelf/ **półka na książki**
chest of drawers /tʃest əv 'drɔːz/ **komoda**
coffee table /'kɒfi 'teɪbəl/ **ława, niski stolik**
cushion /'kʊʃən/ **poduszka dekoracyjna**
display cabinet /dɪ'spleɪ 'kæbɪnət/ **witryna, oszklona szafka**
fireplace /'faɪəpleɪs/ **kominek**
furniture /'fɜːnɪtʃə/ **meble**
rocking chair /'rɒkɪŋ tʃeə/ **fotel bujany**
sofa / (corner) couch /'səʊfə / ('kɔːnə) kəʊtʃ/ **sofa / (narożnikowa) kanapa**
DVD player /dɪ'viːdiː 'pleɪə/ **odtwarzacz DVD**
study /'stʌdi/ **gabinet**
desk /desk/ **biurko**
desk / swivel chair /desk / 'swɪvəl tʃeə/ **fotel do biurka / obrotowy**
wastepaper basket / bin /'weɪstpeɪpə 'bɑːskɪt / bɪn/ **kosz na śmieci**
bedroom /'bedruːm/ **sypialnia**
bedside table / nightstand /'bedsaɪd 'teɪbəl / 'naɪtstænd/ **szafka nocna**
clothes shelf /kləʊðz 'ʃelf/ **półka na ubrania**
single / double bed /'sɪŋgl / 'dʌbəl bed/ **łóżko jedno- / dwuosobowe**
wardrobe /'wɔːdrəʊb/ **szafa na ubrania**

Poziom rozszerzony

shutter /'ʃʌtə/ **okiennica**
burglar alarm /'bɜːglə ə'lɑːm/ **alarm**
antywłamaniowy
doorbell /'dɔːbel/ **dzwonek do drzwi**
doormat /'dɔːmət/ **wycieraczka**
intercom /'ɪntəkom/ **domofon**
letterbox /'letəbɒks/ **skrzynka na listy**
plug /plʌg/ **wtyczka**
plumbing /'plʌmɪŋ/ **instalacja wodnokanalizacyjna**
tiles /taɪlz/ **dachówki, płytki ceramiczne / kafelki**
wallpaper /'wɔːlpeɪpə/ **tapeta**
bed linen /bed 'lɪnɪn/ **pościel**
mattress /'mætrəs/ **materac**
pillow /'pɪləʊ/ **poduszka**

(built-in) wardrobe /'bɪlt ɪn 'wɔːdrəʊb/ **(wbudowana w ścianę) szafa na ubrania**
stainless steel appliances /'steɪnləs stiːl ə'plaɪənsɪz/ **urządzenia ze stali nierdzewnej**
flat-screen TV /flæt skriːn tiː'viː/ **telewizor z płaskim ekranem**
built-in appliances /'bɪlt ɪn ə'plaɪənsɪz/ **sprzęt w zabudowie**
energy-efficient appliances /,enədʒi i'fɪʃnt ə'plaɪənsɪz/ **energooszczędne urządzenia**
hardwood floor /'hɑːdwɒd flɔː/ **drewniana podłoga**
underfloor heating /,ʌndə'flɔː 'hiːtɪŋ/ **ogrzewanie podłogowe**
storage space /'stɔːrɪdʒ speɪs/ **przestrzeń do przechowywania**
walk-in wardrobe /,wɔːk ɪn 'wɔːdrəʊb/ **garderoba**
energy performance certificate (EPC) /,enədʒi pə'fɔːməns sə'tɪfɪkət/ **certyfiikat energetyczny**

Activities in the house Czynności związane z domem

change a lightbulb /tʃeɪndʒ ə 'laɪtbʌlb/ **zmieniać żarówkę**
clean / tidy up /kliːn / 'taɪdi ʌp/ **sprzątać**
decorate a room /'dekəreɪt ə ruːm/ **odnawiać, urządzać pokój**
do the cleaning /duː ðə 'kliːnɪŋ/ **sprzątać**
do the cooking /duː ðə 'kʊkɪŋ/ **gotować**
do housework /duː 'haʊswɜːk/ **wykonywać prace domowe**
do the ironing /duː ðə 'aɪənɪŋ/ **prasować**
do the laundry /duː ðə 'lɔːndri/ **robić pranie**
do the washing-up /duː ðə 'wɒʃɪŋ ʌp/ **zmywać**
dust /dʌst/ **ścierać kurze**
fix a tap /fiks ə tæp/ **naprawić kran**
house renovation /haʊs ,renə'veɪʃən/ **remont domu**
mend /mend/ **reperować / naprawiać**
move in / out /muːv ɪn / aʊt/ **wprowadzać się / wyprowadzać się**
mow the lawn /məʊ ðə lɔːn/ **kosić trawnik**
paint the walls /peɪnt ðə wɔːlz/ **malować ściany**
wash the windows /wɒʃ ðə 'wɪndəʊz/ **myć okna**

Poziom rozszerzony

assemble / dismantle (a piece of furniture) /ə'sembl / dɪs'mæntl/
zmontować, złożyć / rozmontować, rozłożyć (meble)
 convert sth into sth else /kən'vɜ:t 'ɪntu:/
przerobić, zaadaptować
 DIY (Do It Yourself) /di: wai'wai/ **zrób to sam, majsterkowanie**
 do maintenance work /du: 'meɪntənəns wɜ:k/
przeprowadzać prace konserwacyjne / remontowe
 empty / load (the dishwasher) / 'empti / læʊd/
opóźnić / załadować (zmywarke)
 fix a leak /fiks ə li:k/ **naprawić przeciek**
 house renovation /'haʊs ,renə'veɪʃən/
remont domu
 install (an appliance) /ɪn'stɔ:l/
zainstalować (urządzenie)
 mend (a fence / a roof) / mend/
reperować / naprawiać (plot / dach)
 rearrange (the furniture) / ,ri:ə'reɪndʒ/
poprząstawić (meble), przemeblować
 remove a stain /rɪ'mu:v ə steɪn/
zlikwidować plamę
 repair /ri'peə/ **reperować, naprawiać**
 sweep / vacuum / mop the floor / swi:p / 'vækju:m / mɒp ðə flɔ:/
zamieść / odkurzyć / umyć podłogę (na mokro)

Renting / buying / selling an apartment

Wynajmowanie / kupno / sprzedaż mieszkania

contract /'kɒntrækt/ **umowa**
 deposit /dɪ'pɒzɪt/ **kaucja / zaliczka**
 estate agent / agency /ɪ'steɪt 'eɪdʒənt / 'eɪdʒənsi/ **agent / agencja nieruchomości**
 for rent /fɔ: rent/ **do wynajęcia**
 for sale /fɔ: seɪl/ **na sprzedaż**
 landlord / landlady /'lændlɔ:d / 'lændleɪdi/ **właściciel / właścicielka domu**
 lower / increase the rent /'ləʊə / ɪn'kri:s ðə rent/ **obniżyć / podwyższyć czynsz**
 maintenance costs /'meɪntənəns kɒsts/
koszty utrzymania
 monthly rent /'mʌnθli rent/ **czynsz miesięczny**
 mortgage /'mɔ:ɡɪdʒ/ **kredyt hipoteczny**
 pay (high / low) rent /peɪ (haɪ / læʊ) rent/
płacić (wysoki / niski) czynsz
 property /'prɒpəti/ **nieruchomość**
 real estate /,ri:əl 'ɪsteɪt/ **nieruchomości**
 rent a flat / room from sb /rent ə flæt / ru:m frəm sʌmbədi/ **wynająć mieszkanie / pokój od kogoś**
 rent a flat / room to sb /rent ə flæt / ru:m tə sʌmbədi/ **wynająć mieszkanie / pokój komuś**
 sign a contract /saɪn ə 'kɒntrækt/
podpisać umowę
 tenant /'tenənt/ **lokator, najemca**

Poziom rozszerzony

take out a mortgage /teɪk aʊt ə 'mɔ:ɡɪdʒ/
zaciągnąć kredyt hipoteczny
 under construction /ˌʌndə kən'strʌkʃən/
w budowie
 hang out the washing /hæŋ aʊt ðə 'wɒʃɪŋ/ **wieszać pranie**
 wipe surfaces /waɪp 'sɜ:fɪsɪz/ **wycierać powierzchnie**
 declutter /di:'klʌtə/ **pozbywać się nadmiaru rzeczy**
 deep clean /di:p 'kli:n/ **gruntownie sprzątać**
 take care of household chores /teɪk 'keər əv 'haʊshəʊld tʃɔ:z/ **zajmować się obowiązkami domowymi**
 rental agreement /'rentl ə,gri:mənt/
umowa najmu
 security deposit /si'kjʊərəti dɪ'pɒzɪt/
kaucja
 short-term rental /,ʃɔ:t tɜ:m 'rentl/
wynajem krótkoterminowy
 long-term lease /lɒŋ tɜ:m 'li:s/
długoterminowa umowa najmu
 utilities included /ju:'tɪlɪtɪz ɪn'klu:dɪd/
media wliczone w cenę
 furnished to a high standard /'fɜ:nɪʃt tə ə haɪ 'stændəd/
umeblowany w wysokim standardzie
 tenant rights /'tenənt raɪts/ **prawa najemcy**
 property viewing /'prɒpəti 'vju:ɪŋ/
oglądanie nieruchomości
 asking price /'ɑ:skɪŋ praɪs/ **cena wywoławcza**
 market value /'mɑ:kɪt 'vælju:/ **wartość rynkowa**
 ownership transfer /'əʊnəʃɪp 'trænsfɜ:/
przeniesienie własności
 property developer /'prɒpəti dɪ'veləpə/
 deweloper
 new-build property /,nju: bɪld 'prɒpəti/
nieruchomość z rynku pierwotnego
 second-hand property /,sekənd hænd 'prɒpəti/ **nieruchomość z rynku wtórnego**

Moving

Przeprowadzka

move house /mu:v haʊs/ **przeprowadzić się**
 pack belongings /pæk bɪ'loŋɪŋz/
pakować rzeczy
 unpack /ʌn'pæk/ **rozpakowywać**
 removal company /rɪ'mu:vəl 'kʌmpəni/
firma przeprowadzkowa
 change address /tʃeɪndʒ ə 'dres/ **zmienić adres**
Poziom rozszerzony
 moving expenses /'mu:vɪŋ ɪk'spensɪz/
koszty przeprowadzki
 temporary accommodation / ,tempərəri ə,kɒmə'deɪʃn/ **tymczasowe**

Other words and phrases

Inne słowa, zwroty i wyrażenia

accommodation /ə,kɒmə'deɪʃən/
zakwaterowanie
 air conditioning /'eə kən,dɪfəɪnɪŋ/
klimatyzacja
 close to /kləʊs tu:/ **blisko**
 crowded /'kraʊdɪd/ **zatłoczony**
 Croydon district /'krɔɪdən 'dɪstrɪkt/
dzielnica Croydon
 electricity / telephone bill / ɪ,'lek'trɪsɪti / 'telɪfəʊn bɪl/ **rachunek za elektryczność / telefon**
 facilities /fə'sɪlɪtɪz/ **udogodnienia**
 far from /fɑ: frɒm/ **daleko od**
 flatmate /'flætmeɪt/ **współlokator**
 housemate /'haʊsmet/ **współlokator**
 housing estate /'haʊzɪŋ ɪ,'steɪt/ **osiedle mieszkaniowe**
 I live at 1 King Street, flat 1. /aɪ lɪv ət wʌn kɪŋ stri:t flæt wʌn/ **Mieszkam na ul. Kwiatowej 1/1.**
 in the centre /ɪn ðə 'sentə/ **w centrum**
 in the suburbs /ɪn ðə 'sʌbɜ:bz/ **na przedmieściach**
 internet connection /'ɪntənət kə,'nekʃən/
łącze internetowe
 lift access /lɪft 'ækses/ **dostęp do windy**
 live on the first / second floor /lɪv ɒn ðə fɜ:st / 'sekənd flɔ:/ **mieszkać na pierwszym / drugim piętrze**
 located in a residential area /ləʊ'keɪtɪd ɪn ə ,rezi'denʃəl 'eəriə/ **usytuowany w dzielnicy mieszkaniowej**
 neighbour /'neɪbə/ **sąsiad**
 neighbourhood /'neɪbəhʊd/ **okolica, sąsiedztwo**
 noisy /'nɔɪzi/ **hałaśliwy**
 on the ground floor /ɒn ðə ,graʊnd 'flɔ:/ **na parterze**
 on the outskirts /ɒn ði 'aʊtskɜ:ts/ **na peryferiach**
 parking space /'pɑ:kɪŋ speɪs/ **miejsce parkingowe**
 pay the bills /peɪ ðə bɪlz/ **płacić rachunki**
 polluted /pə'lju:tɪd/ **zanieczyszczony**
 public transport /ˌpʌblɪk 'træns'pɔ:t/
transport publiczny
 quiet area /,kwaɪət 'eəriə/ **spokojna okolica**
 rural /'rʊərəl/ **wiejski**
 safe /seɪf/ **bezpieczny**
 security system /si'kjʊərəti ,sɪstəm/
system zabezpieczeń
 share a room /ʃeə ə ru:m/ **mieszkać wspólnie w jednym pokoju, dzielić pokój (z kimś)**
 take the rubbish out /teɪk ðə 'rʌbɪʃ aʊt/
wyrzucać śmieci
 There is a school in the neighbourhood. /ðeər ɪz ə sku:l ɪn ðə 'neɪbəhʊd/
W sąsiedztwie znajduje się szkoła.
 urban /'ɜ:bən/ **miejski**
 utility bills /ju:'tɪlɪti bɪlz/ **rachunki za media**
 We had our house renovated / done up last year. /wi: hæd əʊə haʊs 'renəveɪtɪd / dʌn ʌp lɑ:st jɪə/ **Remontowaliśmy dom w ubiegłym roku.**

Unit 3: School Szkoła

Key Vocabulary

School subjects

Przedmioty nauczania

Art /ɑ:t/ **plastyka**
 Biology /baɪ'blɒdʒi/ **biologia**
 Business Administration /ˌbɪznəs əd'mɪnɪ'streɪʃən/ **zarządzanie**
 Business Studies /ˌbɪznəs ˌstʌdɪz/ **przedsiębiorczość**
 Chemistry /ˈkemɪstri/ **chemia**
 Civic Education /ˌsɪvɪk ˌedʒu'keɪʃən/ **WOS, wiedza o społeczeństwie**
 English /ˈɪŋɡlɪʃ/ **język angielski**
 foreign languages /ˌfɒrɪn ˈlæŋɡwɪdʒɪz/ **języki obce**
 French /frentʃ/ **język francuski**
 Geography /dʒɪ'ɒɡrəfi/ **geografia**
 German /ˈdʒɜ:mən/ **język niemiecki**
 History /ˈhɪstəri/ **historia**
 ICT /aɪ si: 'ti:/ **technologia informacyjna**
 Mathematics / Maths /ˌmæθə'mætiks/ **matematyka**
 Music /ˈmju:zɪk/ **muzyka**
 Physical Education (PE) /ˌfɪzɪkəl ˌedʒu'keɪʃən (pi: i:)/ **wychowanie fizyczne**
 Physics /ˈfɪzɪks/ **fizyka**
 Religious Education /rɪ'lɪdʒəs ˌedʒu'keɪʃən/ **religia**
 Science /ˈsaɪəns/ **przedmioty ścisłe (biologia, chemia, fizyka)**
 Sport /spɔ:t/ **sport**

Types of schools Typy szkół

boarding school /ˈbɔ:diŋ sku:l/ **szkoła z internatem**
 college /ˈkɒlɪdʒ/ **kolegium, szkoła pomaturalna**
 evening classes /ˈi:vnɪŋ ˈkla:sɪz/ **zajęcia w szkole wieczorowej**
 kindergarten /ˈkɪndəɡɑ:tn/ **przedszkole, zerówka**
 language school /ˈlæŋɡwɪdʒ sku:l/ **szkoła językowa**
 lower secondary school /ˈləʊə ˈsekəndri sku:l/ **gimnazjum**
 nursery school /ˈnɜ:səri sku:l/ **przedszkole**
 police / military academy /pəˈli:s / ˈmɪlɪtəri əˈkædəmi/ **szkoła policyjna / wojskowa**
 polytechnic /ˌpɒliˈteknɪk/ **politechnika**
 primary school /ˈpraɪməri sku:l/ **szkoła podstawowa**

private school /ˈpraɪvət sku:l/ **szkoła prywatna**
 secondary school /ˈsekəndri sku:l/ **szkoła średnia / ogólnokształcąca / ponadgimnazjalna**
 state school /steɪt sku:l/ **szkoła państwowa**
 technical college /ˈteknɪkəl ˈkɒlɪdʒ/ **technikum**
 university /ˌju:niˈvɜ:sɪti/ **uniwersytet**
 vocational school /vəʊˈkeɪʃənəl sku:l/ **szkoła zawodowa**

Poziom rozszerzony

Further / Higher Education

Szkolnictwo wyższe

assessment /əˈsesmənt/ **ocena**
 attend lectures /əˈtend ˈlektʃəz/ **uczęszczać na wykłady**
 BA (Bachelor of Arts degree) /bi: ei/ **licencjat nauk humanistycznych**
 campus /ˈkæmpəs/ **kampus, miasteczko uniwersyteckie**
 deadline /ˈdedlaɪn/ **ostateczny termin**
 entrance exam /ˈentrəns ɪɡˈzæm/ **egzamin wstępny**
 feedback /ˈfi:dbæk/ **informacja zwrotna**
 first-rate / top-notch university /ˈfɜ:st reɪt / ˈtɒp nɒtʃ ˌju:niˈvɜ:sɪti/ **renomowana uczelnia / uczelnia na najwyższym poziomie**
 gap year /ɡæp jɪə/ **rok przerwy w nauce**
 get into university /get ˈɪntu: ˌju:niˈvɜ:sɪti/ **dostać się na uczelnię**
 graduate from university /ˈɡrædʒuət frəm ˌju:niˈvɜ:sɪti/ **ukończyć studia**
 graduate with honours /ˈɡrædʒuət wɪð ˈɒnəz/ **skończyć studia z wyróżnieniem**
 learn a craft /lɜ:n ə kra:ft/ **wyuczyć się fachu**
 lecture / seminar / tutorial / workshop /ˈlektʃə / ˈseminɑ: / ˈtju:ˈtɔ:riəl / ˈwɜ:kʃɒp/ **wykład / seminarium / konsultacje / warsztaty**
 MA (Master of Arts degree) /em ei/ **magister nauk humanistycznych**
 meet the requirements /mi:t ðə riˈkwaɪəmənts/ **spełniać wymagania**
 PhD (doctorate degree) /pi: eɪtʃ di:/ **doktorat, doktor (stopień naukowy)**

professor / lecturer /prəˈfesə / ˈlektʃərə/ **profesor / wykładowca (asystent)**
 provide lessons / offer classes /prəˈvaɪd ˈlesənz / ˈɒfə ˈkla:sɪz/ **zapewniać lekcje / oferować zajęcia**
 research paper /rɪˈsɜ:tʃ ˈpeɪpə/ **artykuł naukowy**
 submit (an essay) /səbˈmɪt ən ˈeseɪ/ **złożyć, przedłożyć, oddać (wypracowanie)**
 thesis / dissertation /ˈθi:sɪs / ˌdɪsəˈteɪʃən/ **praca naukowa / rozprawa (np. doktorska)**
 tuition / university fees /tju:ˈɪʃən / ˌju:niˈvɜ:sɪti fi:z/ **czesne**
 undergraduate / postgraduate studies /ˌʌndəˈɡrædʒuət / ˌpəʊstˈɡrædʒuət ˈstʌdɪz/ **studia licencjackie / studia podyplomowe**
 win / apply for / get a scholarship /wɪn / əˈplai fɔ: / get ə ˈskɒləʃɪp/ **zdobyć / starać się o / dostać, otrzymać stypendium**

Things and places

Rzeczy i pomieszczenia szkolne

canteen /kænˈti:n/ **stołówka**
 classroom /ˈkla:sru:m/ **sala lekcyjna**
 computer room /kəmˈpjʊ:tə ru:m/ **sala komputerowa**
 gym (gymnasium) /dʒɪm (dʒɪmˈneɪziəm)/ **sala gimnastyczna**
 hall /hɔ:l/ **korytarz**
 headteacher's office /ˌhedˈti:tʃəz ˈɒfɪs/ **gabinet dyrektora**
 library /ˈlaɪbrəri/ **biblioteka**
 locker /ˈlɒkə/ **szafka**
 notebook /ˈnəʊtɒk/ **zeszyt**
 noticeboard /ˈnəʊtɪsbɔ:d/ **tablica ogłoszeń**
 playground /ˈpleɪɡraʊnd/ **plac szkolny, podwórko szkolne**
 rubber /ˈrʌbə/ **gumka**
 ruler /ˈru:lə/ **linijka**
 school bag /sku:l bæɡ/ **torba szkolna, tornister**
 science lab /ˈsaɪəns læb/ **laboratorium, pracownia nauk ścisłych**
 sharpener /ˈʃɑ:pənə/ **temperówka**
 sports field /spɔ:ts fi:ld/ **boisko sportowe**
 staffroom /ˈstɑ:fru:m/ **pokój nauczycielski**
 uniform /ˈju:nɪfɔ:m/ **mundurek szkolny**

whiteboard /'waɪtbɔ:d/ **biała tablica**

Studying at school Nauka w szkole

absence /'æbsəns/ **nieobecność**

academic year /,ækə'demɪk jɪə/ **rok akademicki**

assessment /ə'sesmənt/ **ocenie**

attend lessons / classes /ə'tend 'lesənz/

'kla:sɪz/ **uczęszczać na lekcje**

attendance /ə'tendəns/ **obecność**

be expelled from school /bi'ɪk'speld frəm sku:l/ **zostać usuniętym / relegowanym ze szkoły**

be present / absent /bi'prezənt / 'æbsənt/

być obecnym / nieobecnym

broaden one's horizons / knowledge /

'brɔ:dn wʌnz hə'raɪzənz / 'nɒlɪdʒ/ **poszerzać**

horyzonty / wiedzę

certificate /sə'tɪfɪkət/ **świadcstwo szkolne**

cheat in the exam /tʃi:t ɪn ði'ɪg'zæm/

ściągać na egzaminie

compulsory education /kəm'pʌlsəri

,edʒu'keɪʃən/ **obowiązek szkolny**

continuous assessment /kən'tɪnjuəs

ə'sesmənt/ **ocenie ciągłe**

cram all night for a test / before an exam

/kræm ɔ:l naɪt fə ə test / bi'fɔ:r ən ɪg'zæm/

wkuwać całą noc do sprawdzianu /

przed egzaminem

curriculum /kə'rɪkjələm/ **program**

nauczania

develop skills /di'veləp skɪlz/ **rozwijać**

umiejętności

disciplinary action /,dɪsə'plɪnəri 'ækʃən/

postępowanie dyscyplinarne

do homework /du:'həʊmwɜ:k/ **robić**

zadanie domowe

enrol at an institution / on a course /

ɪn'rɒl ət ən ɪn'stɪ'tju:ʃən / ɒn ə kɔ:s/ **zapisać**

się np. do szkoły, na uniwersytet / na

kurs

enrolment /ɪn'rɒlmənt/ **zapisy (do szkoły,**

na kurs)

entrance requirements /'entrəns

rɪ,kwaɪəmənts/ **wymagania wstępne**

extracurricular activities /,ekstrəkə'rɪkjələ

æk'tɪvɪtɪz/ **zajęcia dodatkowe**

fail / pass an exam /feɪl / pɑ:s ən ɪg'zæm/

oblać (nie zdać) / **zdać egzamin**

final exam /'faɪnəl ɪg'zæm/ **egzamin**

końcowy

free period /fri:'piəriəd/ **wolna lekcja**

get a scholarship /get ə 'skɒləʃɪp/ **dostać**

stypendium

get into university /get 'ɪntu: ,ju:nɪ'vɜ:sɪti/

dostać się na uczelnię

get marks /get mɑ:ks/ **dostawać stopnie**

get nervous before an exam / a test /

get 'nɜ:vəs bi'fɔ:r ən ɪg'zæm / ə test/

denerwować się przed egzaminem /

sprawdzeniem

give a presentation /gɪv ə ,prezn'teɪʃən/

wyłosić prezentację

grade /greɪd/ **stopień, ocena**

graduate from university /'grædʒueɪt frəm

,ju:nɪ'vɜ:sɪti/ **ukończyć uniwersytet**

high standards of teaching /haɪ 'stændədʒ

əv 'ti:tɪŋ/ **wysokie standardy nauczania**

learn by heart /lɜ:n baɪ hɑ:t/ **uczyć się na**

pamięć

leave school /li:v sku:l/ **skończyć szkołę**

make mistakes /meɪk mɪ'steɪks/ **robić**

błędy

make progress /meɪk 'prɒɡres/ **robić**

postępy

mock exam /mɒk ɪg'zæm/ **egzamin próbny**

motivation /,məʊti'veɪʃən/ **motywacja**

oral exam /'ɔ:rəl ɪg'zæm/ **egzamin ustny**

participate in a lesson /pɑ:'tɪsɪpeɪt ɪn ə

'lesən/ **uczestniczyć w lekcji**

pass to the next class /pɑ:s tə ðə nekst

klɑ:s/ **zdać do następnej klasy**

play truant /pleɪ 'tru:ənt/ **chodzić na**

wagary

quick / short test /kwɪk / ʃɔ:t test/

kartkówka

resit / retake a geography examination

/,ri:'sɪt / rɪ'teɪk ə dʒɪ'ɒɡrəfi ɪg,zæmɪ'neɪʃən/

mieć poprawkę z geografii

revise for an exam /rɪ'vaɪz fər ən ɪg'zæm/

powtarzać do egzaminu

school achievements /sku:l ə'tʃi:vmənts/

osiągnięcia szkolne

school assembly /sku:l ə'sembli/ **apel**

szkolny

school competition /sku:l ,kɒmpə'tɪʃən/

konkurs szkolny

school event /sku:l i'vent/ **wydarzenie**

szkolne

school report /sku:l rɪ'pɔ:t/ **raport,**

informacja o ocenach i zachowaniu

ucznia

school rules /sku:l ru:lz/ **regulamin**

szkolny

school trip /sku:l trɪp/ **wycieczka szkolna**

school-leaving exams /'sku:l ,li:vɪŋ

ɪg'zæmz/ **egzaminy maturalne**

set a lot of homework /set ə lɒt əv

'həʊmwɜ:k/ **dużo zadawać**

skip / miss lessons / classes /skɪp / mɪs

'lesənz / 'kla:sɪz/ **opuścić lekcję, uciekać**

z lekcji

student council /'stju:dənt ,kaʊnsəl/

samorząd uczniowski

student exchange /'stju:dənt ɪks'tʃeɪndʒ/

wymiana uczniowska

study hard /'stʌdi hɑ:d/ **uczyć się pilnie**

take / do a course in /teɪk / du: ə kɔ:s ɪn/

chodzić na kurs z

take notes /teɪk nəʊts/ **robić notatki**

take / sit an exam /teɪk / sɪt ən ɪg'zæm/

przystąpić do egzaminu

(new / modern) teaching methods /

(nju: / 'mɒdn) 'ti:tɪŋ 'meθədz/ **(nowe /**

nowoczesne) metody nauczania

term /tɜ:m/ **semestr**

textbook / coursebook /'tekstbʊk /

'kɔ:sbʊk/ **podręcznik**

(school) timetable /('sku:l) 'taɪmteɪbəl/ **plan**

lekcji

written exam /'rɪtɪn ɪg'zæm/ **egzamin**

pisemny

Poziom rozszerzony

e-learning /'i: ,lɜ:nɪŋ/ **e-learning**

homeschooling /'həʊm ,sku:lɪŋ/ **nauczanie**

domowe

all-round education /,ɔ:l raʊnd ,edʒu'keɪʃən/

wszechstronna edukacja

attention span /ə'tenʃən spæn/ **okres**

koncentracji uwagi

be a know-it-all /bi ə 'nəʊ ɪt ɔ:l/

mać rację, być mądralką, osobą, która

wszystko wie

be a natural talent /bi ə 'nætʃrəl 'tələnt/

mieć wrodzony talent

be a straight A student /bi ə streɪt eɪ

'stju:dənt/ **być uczniem osiągającym**

zawsze najlepsze stopnie / prymusem

bookworm /'bʊkwɜ:m/ **mól książkowy**

boost sb's confidence /bu:st 'kɒfɪdəns/

dodać komuś pewności siebie

brainstorming /'breɪn ,stɔ:mɪŋ/ **burza**

mózgów

careers advisor /kə'riəz əd'vaɪzə/ **doradca**

zawodowy

competition / compete /,kɒmpɪ'tɪʃən /

kəm'pi:t/ **konkurs / rywalizować, brać**

udział w konkursie

complete an assignment /kəm'pli:t ən

ə'saɪnmənt/ **wykonać zadanie**

concentrate / concentration /'kɒnsəntreɪt

/ ,kɒnsən'treɪʃən/ **koncentrować się /**

koncentracja

develop decision-making skills /

di'veləp dɪ'sɪʒən ,meɪkɪŋ skɪlz/ **rozwijać**

umiejętności podejmowania decyzji

develop problem-solving /di'veləp

'prɒbləm ,sɒlvɪŋ/ **rozwijać umiejętności**

rozwiązywania problemów

develop interpersonal skills /di'veləp

,ɪntə'pɜ:sənəl skɪlz/ **rozwijać umiejętności**

interpersonalne

dress code /'dres kɒd/ **zasady dotyczące**

ubioru

dyslexia /dɪs'leksɪə/ **dysleksja**

empower through education /ɪm'pəʊə

θru: ,edʒu'keɪʃən/ **wzmocniać pozycję**

(kogoś) dzięki edukacji

excel /ɪk'sel/ **celować, wyróżniać się**

get / score 100 marks in an exam / a test

/get / skɔ: ən'drəd mɑ:ks ɪn ən ɪg'zæm / ə

test/ **uzyskać 100 punktów na egzaminie**

/ sprawdzanie

gifted / talented student /'giftɪd / 'tæləntɪd
'stjuːdənt/ **uzdolniony / utalentowany uczeń**

have (a word / the answer) on the tip of one's tongue /hæv ə wɜːd / ði 'ɑːnsə
ɒn ðə tɪp əv wʌnz tʌŋ/ **mieć coś (słowo/ odpowiedź) na końcu języka**
interactive whiteboard /ˌɪntər'æktɪv
'waɪtbo:d/ **tablica interaktywna**
learning difficulties /'lɜːnɪŋ dɪ'fɪkəltɪz/
problemy w uczeniu się
literacy / illiteracy /'lɪtərəsi / 'ɪlɪtərəsi/
umiejętność czytania i pisania / analfabetyzm

live up to sb's expectations /lɪv ʌp
tuː 'ekspek'teɪʃənz/ **spełniać czyjeś oczekiwania**
marked improvement /'mɑːkt
ɪm'pruːvmənt/ **wyraźna poprawa**
memorise /'meməraɪz/ **(na)uczyć się na numeracy** /'njuːməraɪsi/ **umiejętność liczenia**

one-to-one tutoring /wʌn tə 'wʌn
'tjuːtərɪŋ/ **indywidualne nauczanie**
oral / spoken exam /'ɔːrəl / 'spəʊkən
ɪg'zæm/ **egzamin ustny**
pass with flying colours /pɑːs wɪð 'flaɪɪŋ
'kʌləz/ **zdać celująco**
quick learner /kwɪk 'lɜːnə/ **uczeń, który szybko się uczy**
repeat a year /rɪ'piːt ə jɪə/ **powtarzać rok**
resit / retake a geography test /'rɪːsɪt /
rɪ'teɪk ə dʒiː'ɒɡrəfi test/ **zdawać egzamin poprawkowy z geografii**
revise for an exam /rɪ'vaɪz fər ən ɪg'zæm/
powtarzać do egzaminu
rote learning /rəʊt 'lɜːnɪŋ/ **metoda pamięciowa, uczenie się na pamięć**
sb's concentration wavers /'kɒnsəntreɪʃən
'weɪvəz/ **czyjaś koncentracja się osłabia**
set books /set bʊks/ **lektury szkolne**
special needs education /'speʃəl niːdz
'edʒʊ'keɪʃən/ **szkolnictwo specjalne**
thirst for knowledge /θɜːst fər 'nɒlɪdʒ/ **głód wiedzy**
visual / auditory learner /'vɪʒuəl / 'ɔːdɪtɔːri
'lɜːnə/ **wzrokowiec / słuchowiec**

Students and Teachers Uczniowie i nauczyciele

ambitious /æm'bɪʃəs/ **ambitny**
(in)competent /'ɪn'kɒmpɪtənt/ **(nie) kompetentny**
class tutor /klaːs 'tjuːtə/ **wychowawca klasy**
creative /kri'eɪtɪv/ **twórczy**
demanding /dɪ'mɑːndɪŋ/ **wymagający**
deputy headteacher /deɪpəti 'hed'tiːtʃə/
wicedyrektor
fair / unfair /feə / ʌn'feə/ **sprawiedliwy / niesprawiedliwy**
class tutor /klaːs 'tjuːtə/ **wychowawca klasy**
headteacher /hed'tiːtʃə/ **dyrektor szkoły**
messy /'mesi/ **bałaganiarski, niechlujny**

motivated /'məʊtɪveɪtɪd/ **zmotywowany**
motivating /'məʊtɪveɪtɪŋ/ **motywujący**
organised /'ɔːɡənəɪzd/ **zorganizowany**
patient /'peɪʃənt/ **cierpliwy**
punctual /'pʌŋktʃuəl/ **punktualny**
strict /strɪkt/ **surowy**
systematic /sɪstə'mætɪk/ **systematyczny**
understanding /ˌʌndə'stændɪŋ/
wyrozumiały
Poziom rozszerzony
self-conscious /self 'kɒnfəs/ **skrępowany**

Violence at school Przemoc w szkole

bully /'bʊli/ **znęcać się / osoba, która znęca się nad słabszymi**
different forms of aggression /'dɪfrənt
fɔːmz əv ə'ɡreɪʃən/ **różne przypadki agresji**
physical and verbal abuse /'fɪzɪkəl ænd
'vɜːbəl ə'bjuːs/ **fizyczne i słowne znęcanie się**
victim /'vɪktɪm/ **ofiara**

Lifelong learning Uczenie się przez całe życie

lifelong learning /laɪflɒŋ 'lɜːnɪŋ/ **uczenie się przez całe życie**
online course /'ɒnlain kɔːs/ **kurs online**
distance learning /'dɪstəns 'lɜːnɪŋ/ **nauka zdalna**
self-study /self 'stʌdi/ **samodzielna nauka**
training course /'treɪnɪŋ kɔːs/ **kurs szkoleniowy**
qualification /kwɒlɪfɪ'keɪʃən/ **kwalifikacja**
certificate of attendance /sə'tɪfɪkət əv
ə'tendəns/ **certyfikat uczestnictwa**
skills development /skɪlz dɪ'veləpmənt/
rozwój umiejętności

Other words and phrases Inne słowa, zwroty i wyrażenia

bell /bel/ **dzwonek**
classmate / schoolmate /'klaːsmet /
'skuːlmeɪt/ **kolega / koleżanka z klasy / ze szkoły**
compulsory / optional classes /kəm'pʌlsəri
'ɒpʃənəl 'klaːsɪz/ **obowiązkowe / dodatkowe zajęcia edukacyjne**
critical thinking /kɪtɪkəl 'θɪŋkɪŋ/
krytyczne myślenie
entrance exam /'entrəns ɪg'zæm/ **egzamin wstępny**
examiner /ɪg'zæmɪnə/ **egzaminator**
exam stress /ɪg'zæm stres/ **stres egzaminacyjny**
have primary education /hæv 'praɪməri
'edʒu'keɪʃən/ **mieć podstawowe wykształcenie**

have secondary education /hæv 'sekəndri
'edʒu'keɪʃən/ **mieć średnie wykształcenie**
have higher education /hæv 'haɪə
'edʒu'keɪʃən/ **mieć wyższe wykształcenie**
have vocational education /hæv
vəʊ'keɪʃənəl 'edʒu'keɪʃən/ **mieć zawodowe wykształcenie**
have / take private lessons in (Chemistry)
'hæv / teɪk 'praɪvət 'lesənz ɪn ('kemɪstri)/
brać korepetycje z chemii
I'm doing Political Science. /aɪm 'duːɪŋ
pə'lɪtɪkəl 'saɪəns/ **Studiuje politologię.**
I'm in the third year of law / medical
school. /aɪm ɪn ðə θɜːd jɪə əv lɔː / 'medɪkəl
skuːl/ **Jestem na trzecim roku medycyny.**
lack of motivation /læk əv 'məʊtɪ'veɪʃən/
brak motywacji
learning difficulties /'lɜːnɪŋ dɪ'fɪkəltɪz/
trudności w nauce
lecturer /'lektʃərə/ **wykładowca**
parent-teacher meeting /'peərənt 'tiːtʃə
'miːtɪŋ/ **wywiadówka**
peer pressure /'piə 'preʃə/ **presja rówieśnicza**
postgraduate studies /pəʊst'ɡrædʒuət
'stʌdɪz/ **studia magisterskie, podyplomowe, doktoranckie**
presentation skills /prezn'teɪʃən skɪlz/
umiejętności prezentacyjne
problem-solving skills /'prɒbləm 'sɒlvɪŋ
skɪlz/ **umiejętność rozwiązywania problemów**
provide / offer lessons / classes /prə'vaɪd
'ɒfə 'lesənz / 'klaːsɪz/ **zapewniać / oferować lekcje / zajęcia**
sit at a desk with someone /sɪt ət ə desk
wɪð 'sʌmwʌn/ **siedzieć w ławce z kimś**
teamwork /'tiːmwɜːk/ **praca zespołowa**
time management /taɪm 'mænɪdʒmənt/
zarządzanie czasem

Poziom rozszerzony
be buried in (a book) /bi 'berɪd ɪn ə bʊk/
być pochłoniętym (książką)
break up /breɪk ʌp / **rozstać się / zakończyć relację**
brush up on /brʌʃ ʌp ɒn/ **podszlifować, doskonalić**
catch up /kætʃ ʌp/ **nadrabiać**
drop out /drɒp aʊt/ **nie ukończyć szkoły**
fall behind /fɔːl bi'haɪnd/ **mieć zaległości**
hand in /hænd ɪn/ **wręczyć, oddać**
hand out /hænd aʊt/ **rozdąć**
jot down / scribble down /dʒɒt daʊn /
'skɪrɪbəl daʊn/ **zannotować, robić notatki**
keep up /kiːp ʌp/ **nadążać**
major in /'meɪdʒə ɪn/ **specjalizować się**
pore over /'pɔːr əʊvə/ **śliczyć nad**
sail through /seɪl θruː/ **śpiewająco zdać (egzamin)**
scrape through /skreɪp θruː/ **z trudem zdać (egzamin)**
sign up /saɪn ʌp/ **zapisać się**
skim through /skɪm θruː/ **przejrzeć**
sum up /sʌm ʌp/ **podsumować**
tell sb off /tel ɒf/ **zbesztać**

Adjectives + Prepositions Przymiotniki z przyimkami

anxious about /'æŋkjəs ə'baʊt/

zaniepokojony (kimś / czymś)

bored with /bɔ:d wið/ **znudzony (kimś /**

czymś)

curious about /'kjʊəriəs ə'baʊt/

zainteresowany (kimś / czymś)

excellent at /'eksələnt æt/ **doskonały**

(w czymś)

(be) fond of /(bi) fɒnd əv/ **bardzo lubić**

(coś / kogoś)

good at /gʊd æt/ **dobry (w czymś)**

(be) late for /(bi) leɪt fɔ:/ **spóźniać się na**

nervous about /'nɜ:vəs ə'baʊt/ **nerwowy,**

obawiający się czegoś

patient with /'peɪjənt wið/ **cierpliwy**

(w stosunku do czegoś / kogoś)

pleased with /pli:zd wið/ **zadowolony**

(z czegoś / kogoś)

qualified for /'kwɒlɪfaɪd fɔ:/

zakwalifikowany (do czegoś)

terrible at /'terɪbəl æt/ **okropny (w czymś)**

tired of /'taɪəd əv/ **zmęczony (czymś /**

kimś)

useful for /'ju:sfəl fɔ:/ **użyteczny,**

przydatny (do czegoś)

worried about /'wɒrɪd ə'baʊt/ **zmartwiony**

(czymś / kimś)

(be) wrong about /(bi) rɒŋ ə'baʊt/ **mylić**

się (odnośnie czegoś / kogoś)

Poziom rozszerzony

hopeless at /'həʊpləs æt/ **beznadziejny**

w czymś

proficient at /prə'fɪjənt æt/ **biegły**

w czymś

Unit 4: Work Praca

Key Vocabulary

Jobs Zawody

accountant /ə'kaʊntənt/ **księgowy**
 actor / actress / 'æktə / 'æktɹəs/ **aktor / aktorka**
 architect / 'ɑ:kitekt/ **architekt**
 baker / 'beikə/ **piekarz**
 bank clerk / bæŋk klɔ:k/ **urzędnik bankowy**
 bank manager / bæŋk 'mænɪdʒə/ **dyrektor banku**
 businessman / businesswoman / 'biznəsmæn / 'biznəs,wʊmən/ **biznesmen / bizneswoman, przedsiębiorca / kobieta interesu**
 cashier / kæ'ʃiə/ **kasjer**
 chemist / 'kemɪst/ **aptekarz, chemik**
 clerk / klɔ:k/ **urzędnik**
 computer / IT specialist / kəm'pjʊ:tə / ai'ti: 'speʃəlist/ **informatyk**
 computer programmer / kəm'pjʊ:tə 'prəʊgræmə/ **programista**
 cook / kʊk/ **kucharz**
 dentist / 'dentɪst/ **dentysta**
 director / di'rektə/ **dyrektor, reżyser**
 doctor / 'dɒktə/ **lekarz**
 driver / 'draɪvə/ **kierowca**
 electrician / ɪ'lek'trɪjən/ **elektryk**
 engineer / 'endʒɪ'nɪə/ **inżynier**
 estate agent / 'i:steɪt 'eɪdʒənt/ **agent nieruchomości**
 farmer / 'fɑ:mə/ **rolnik**
 fashion designer / 'fæʃən dɪ,zəɪnə/ **projektant mody**
 financial director / faɪ'nænʃəl di'rektə/ **dyrektor do spraw finansowych**
 firefighter / 'faɪəfaɪtə/ **strażak**
 fisherman / 'fɪʃəmən/ **rybak**
 flight attendant / 'flaɪt ə,tendənt/ **steward / stewardesa**
 hairdresser / 'heədresə/ **fryzjer damski**
 insurance agent / ɪn'ʃʊərəns 'eɪdʒənt/ **agent ubezpieczeniowy**
 journalist / 'dʒɜ:nəlist/ **dziennikarz**
 judge / dʒʌdʒ/ **sędzia**
 lawyer / 'lɔ:ə/ **prawnik**
 manager / 'mænɪdʒə/ **dyrektor, kierownik, menedżer**
 mechanic / mi'kænik/ **mechanik samochodowy**
 musician / mju'zɪjən/ **muzyk**
 nurse / nɜ:s/ **pielęgniarka**
 optician / ɒp'tɪjən/ **optyk**
 photographer / fə'tɒgrəfə/ **fotograf**

police officer / pə'li:s 'ɒfɪsə/ **oficer policji**
 postman / 'pəʊstmən/ **listonosz**
 priest / pri:st/ **ksiądz**
 receptionist / rɪ'sepʃənɪst/ **repcjonista**
 sales manager / director / seɪlz 'mænɪdʒə / di'rektə/ **dyrektor do spraw sprzedaży**
 sales representative / seɪlz ,repri'zentətɪv/ **przedstawiciel handlowy**
 salesman / saleswoman / 'seɪlzmən / 'seɪlzwʊmən/ **ekspedient / ekspedientka**
 salesperson / shop assistant / 'seɪlz,pɜ:sən / ʃɒp ə'sɪstənt/ **sprzedawca**
 secretary / 'sekɹətri/ **sekretarz**
 surgeon / 'sɜ:dʒən/ **chirurg**
 teacher / 'ti:tʃə/ **nauczyciel**
 ticket inspector / 'tɪkɪt ɪn'spektə/ **kontroler biletów**
 travel agent / 'trævəl 'eɪdʒənt/ **pracownik biura podróży**
 vet / vet/ **weterynarz**
 waiter / waitress / 'weɪtə / 'weɪtrəs/ **kelner / kelnerka**

Poziom rozszerzony

beautician / bjʊ:'ti:ʃən/ **kosmetyczka**
 civil servant / sɪvəl 'sɜ:vənt/ **urzędnik państwowy**
 construction worker / kən'strʌkʃən 'wɜ:kə/ **pracownik budowlany**
 consultant / kən'sʌltənt/ **konsultant**
 contractor / kən'træktə/ **pracownik kontraktowy**
 fashion designer / 'fæʃn dɪ,zəɪnə/ **projektant mody**
 graphic designer / 'græfɪk dɪ,zəɪnə/ **projektant graficzny, grafik**
 physiotherapist / 'fɪziəʊθerəpɪst/ **fizjoterapeuta**
 plumber / 'plʌmə/ **hydraulik**
 psychologist / saɪkə'lɒdʒɪst/ **psycholog**
 software developer / 'sɒftweə dɪ'veləpə/ **programista**
 truck driver / trʌk 'draɪvə/ **kierowca ciężarówki**

Kinds of jobs and work Rodzaje pracy

a dead-end job / ə ,ded end 'dʒɒb/ **praca bez perspektyw / bez widoków na przyszłość**
 a full-time / part-time job / ə ,fʊl taɪm / ,pɑ:t taɪm 'dʒɒb/ **praca w pełnym / niepełnym wymiarze godzin**

a highly-paid / well-paid job / ə ,haɪli peɪd / ,wel peɪd 'dʒɒb/ **dobrze płatna praca**
 a holiday job / ə 'hɒlɪdeɪ 'dʒɒb/ **praca wakacyjna**
 a job with a future / ə 'dʒɒb wɪð ə 'fju:tʃə/ **praca z perspektywami**
 a low-paid / badly-paid job / ə ,ləʊ peɪd / ,bædli peɪd 'dʒɒb/ **źle / nisko płatna praca**
 a permanent / steady job / ə 'pɜ:mənənt / 'stedɪ 'dʒɒb/ **praca stała**
 a temporary job / ə 'tempərəri 'dʒɒb/ **praca tymczasowa**
 an extra job / ən 'ekstrə 'dʒɒb/ **praca dodatkowa**
 seasonal work / 'si:zənəl wɜ:k/ **praca sezonowa**

Poziom rozszerzony

blue-collar / white-collar job / 'blu: ,kɒlə / 'waɪt ,kɒlə dʒɒb/ **praca fizyczna / biurowa**
 desk job / desk dʒɒb/ **praca biurowa**
 evening / weekend job / 'i:vniŋ / 'wi:k end dʒɒb/ **praca wieczorami / w weekendy**
 freelance work / 'fri:læns wɜ:k/ **wolny zawód**
 nine-to-five job / ,naɪn tə 'faɪv dʒɒb/ **praca od 9.00 do 17.00**
 paid / unpaid job / peɪd / ʌn'peɪd dʒɒb/ **płatna / niepłatna praca**
 voluntary work / 'voləntəri wɜ:k/ **praca społeczna**
 zero-hours contract / ,ziərəʊs ə'əʊz 'kɒntrækt/ **umowa zerogodzinowa**
 gig economy / 'gɪg ɪ,kɒnəmi/ **gospodarka zleceń**
 job insecurity / dʒɒb ɪn'sɪkjʊərəti/ **brak stabilności zatrudnienia**

Adjectives describing jobs and work Przymiotniki opisujące pracę

stressful work / 'stresfəl wɜ:k/ **stresująca praca**
 physical work / 'fɪzɪkəl wɜ:k/ **praca fizyczna**
 mental work / 'mentəl wɜ:k/ **praca umysłowa**
 dangerous work / 'deɪndʒərəs wɜ:k/ **niebezpieczna praca**
 tiring work / 'taɪərɪŋ wɜ:k/ **męcząca praca**
 back-breaking work / 'bæk,breɪkɪŋ wɜ:k/ **wyczerpująca praca**

monotonous work /mə'notənəs wɜ:k/
monotonna praca
 good job /gʊd dʒɒb/ **dobra praca**
 ideal job /aɪ'diəl dʒɒb/ **idealna praca**
 satisfying job /'sætɪsfaiɪŋ dʒɒb/ **praca**
przynosząca zadowolenie
 responsible job /rɪ'spɒnsəbəl dʒɒb/
odpowiedzialna praca
 profitable job /'prɒfɪtəbəl dʒɒb/ **intratna**
praca
 boring work / boring job /'bɔːrɪŋ wɜ:k /
 'bɔːrɪŋ dʒɒb/ **nudna praca**
 interesting work / interesting job /
 'ɪntrəstɪŋ wɜ:k / 'ɪntrəstɪŋ dʒɒb/ **ciekawa**
praca
 fascinating work / fascinating job /
 'fæsɪneɪtɪŋ wɜ:k / 'fæsɪneɪtɪŋ dʒɒb/
fascynująca praca
 easy work / easy job /'iːzi wɜ:k / 'iːzi dʒɒb/
łatwa praca
 difficult work / difficult job /'dɪfɪkəlt wɜ:k /
 'dɪfɪkəlt dʒɒb/ **trudna praca**
 skilled work / skilled job /skɪld wɜ:k /
 skɪld dʒɒb/ **praca wymagająca pełnych**
kwalfikacji
 semi-skilled work / semi-skilled job /
 ,semi'skɪld wɜ:k / ,semi'skɪld dʒɒb/ **praca**
częściowo wymagająca kwalifikacji
 unskilled work / unskilled job /ʌn'skɪld
 wɜ:k / ʌn'skɪld dʒɒb/ **praca niewymagająca**
kwalfikacji
 time-consuming work / time-consuming
 job /'taɪm kən'sjuːmɪŋ wɜ:k / 'taɪm
 kən'sjuːmɪŋ dʒɒb/ **praca czasochłonna**
Poziom rozszerzony
 career /kə'riə/ **kariera**
 long /lɒŋ/ **długa**
 brief /briːf/ **krótka**
 successful /sək'sesf(ə)l/ **udana**
 promising /'prɒmɪsɪŋ/ **obiecująca**
 rewarding /rɪ'wɔːdɪŋ/ **satysfakcjonująca**
 good /gʊd/ **dobra**
 ideal /aɪ'diəl/ **idealna**
 responsible /rɪ'spɒnsəbəl/ **odpowiedzialna**
 profitable /'prɒfɪtəbəl/ **intratna**
 menial /'miːniəl/ **niewdzięczna**
 demanding /dɪ'mɑːndɪŋ/ **wymagająca**

Duties at work Obowiązki w pracy

cancel an appointment /'kænsəl ən
 ə'pɔɪntmənt/ **odwołać spotkanie**
 do clerical work /duː 'klerɪkəl wɜ:k/
wykonywać pracę urzędniczą
 do office work /duː 'ɒfɪs wɜ:k/ **wykonywać**
pracę biurową
 I'm in charge of ten other people. /aɪm
 ɪn tʃɑːdʒ əv ten 'ʌðə 'piːpəl/ **Zarządzam**
dziesięcioma osobami.
 It's not my responsibility. /ɪts nɒt maɪ
 rɪ'spɒnsə'bɪlɪti/ **To nie wchodzi w zakres**
moich obowiązków.
 make an appointment /meɪk ən
 ə'pɔɪntmənt/ **umówić (się) na spotkanie**
 My duties include typing letters. /maɪ
 'djuːtɪz ɪn'kluːd 'taɪpɪŋ 'letəz/ **Do moich**
obowiązków należy pisanie listów.

prepare documents /prɪ'peə 'dɒkjʊmənts/
przygotowywać dokumenty
 run a company /rʌn ə 'kʌmpəni/ **zarządzać**
firmą
 send e-mails / faxes /send 'iːmeɪlz / 'fæks
 sɪz/ **wysłać e-maile / faksy**
 the person in charge of sth /ðə 'pɜːsən ɪn
 tʃɑːdʒ əv 'sʌmθɪŋ/ **osoba odpowiedzialna**
za coś

Employment Zatrudnienie

be employed / unemployed /bi ɪm'plɔɪd
 / ,ʌnɪm'plɔɪd/ **być zatrudnionym /**
bezrobotnym
 be fired /bi 'faɪəd/ **zostać zwolnionym**
 be given three-months' notice / get
 notice /bi 'gɪvən θriː mʌnθs 'nəʊtɪs /
 get 'nəʊtɪs/ **dostać trzymiesięczne**
wypowiedzenie / dostać
wypowiedzenie
 be on the dole /bi ɒn ðə dɔːl/ **być na**
zasiłku
 be out of work / a job /bi aʊt əv wɜ:k / ə
 dʒɒb/ **nie mieć pracy**
 be unemployed /biː ,ʌnɪm'plɔɪd/ **być**
bezrobotnym
 be permanently / temporarily employed
 /bi 'pɜːmənəntli / 'tempərərɪli ɪm'plɔɪd/ **być**
zatrudnionym na stałe / czasowo
 bonus / extra money /'bʌnəs /
 'ekstrə 'mʌni/ **premia / dodatkowe**
wynagrodzenie, dodatek motywacyjny
 change a job /tʃeɪndʒ ə dʒɒb/ **zmienić**
pracę
 company car /'kʌmpəni kɑː/ **samochód**
służbowy
 day / night shift /deɪ / naɪt ʃɪft/ **zmiana**
dzienna / nocna
 dismiss / fire sb /dɪs'mɪs / 'faɪə 'sʌmbədi/
zwolnić / wyrzucić kogoś z pracy
 employ /ɪm'plɔɪ/ **zatrudniać**
 employee / worker /,emplɔɪ'iː / 'wɜːkə/
pracownik
 employer /ɪm'plɔɪə/ **pracodawca**
 employment contract /ɪm'plɔɪmənt
 'kɒntrækt/ **umowa o pracę**
 lose a job /luːz ə dʒɒb/ **stracić pracę**
 give up a job /gɪv ʌp ə dʒɒb/ **porzucić**
pracę
 resign from a job /rɪ'zaɪn frəm ə dʒɒb/
zrezygnować z pracy
 get a commission /get ə kə'mɪʃən/ **dostać**
provizję
 get a job as a /get ə dʒɒb æz ə/ **zatrudnić**
się jako
 get a pay rise /get ə 'peɪ raɪz/ **dostać**
podwyżkę
 get a promotion / get promoted /get ə
 prə'məʊʃən / get prə'məʊtɪd/ **dostać awans**
/ awansować
 get the sack / get sacked /get ðə sæk / get
 sæk/ **zostać wyrzuconym z pracy**
 get unemployment benefit /get
 ,ʌnɪm'plɔɪmənt 'benɪfɪt/ **dostawać zasiłek**
dla bezrobotnych
 have a job /hæv ə dʒɒb/ **mieć pracę**

job security /'dʒɒb sɪ,kjʊərəti/ **stabilność**
zatrudnienia
 make sb redundant /meɪk 'sʌmbədi
 rɪ'dʌndənt/ **zwolnić kogoś (z powodu**
redukcji etatów)
 maternity leave /mə'tɜːnɪti liːv/ **urlop**
macierzyński
 notice period /'nəʊtɪs ,pɪəriəd/ **okres**
wypowiedzenia
 perks of the job /pɜːks əv ðə dʒɒb/
dotatkowe świadczenia / bonusy za
pracę
 place of employment / workplace /
 pleɪs əv ɪm'plɔɪmənt / 'wɜːkpleɪs/ **miejsce**
zatrudnienia / zakład pracy
 retire /rɪ'taɪə/ **przejsć na emeryturę**
 run one's own business /rʌn wʌnz əʊn
 'bɪznəs/ **prowadzić własną firmę**
 self-employed /,self ɪm'plɔɪd/ **pracujący na**
własny rachunek, pracujący we własnym
przedsiębiorstwie
 shift work /ʃɪft wɜ:k/ **praca zmianowa**
 sign a contract /saɪn ə 'kɒntrækt/ **podpisać**
umowę
 start / finish work at /stɑːt / 'fɪnɪʃ wɜ:k æt/
zaczynać / kończyć pracę o
unemployment /,ʌnɪm'plɔɪmənt/
bezrobocie
 unemployment rate /,ʌnɪm'plɔɪmənt reɪt/
stopa bezrobocia
 work flexitime /wɜːk 'fleksɪtaɪm/ **mieć**
nienormowany (ruchomy) czas pracy
 work in shifts /wɜːk ɪn ʃɪfts/ **pracować**
w systemie zmianowym, pracować na
zmiany
 working hours /'wɜːkɪŋ 'aʊəz/ **godziny**
pracy

Poziom rozszerzony

be a team player /biː ə tiːm 'pleɪə/
pracować w zespole
 be at the height / peak of one's career
 /biː ət ðə haɪt / piːk əv wʌnz kə'riə/
znajdować się u szczytu kariery
 burnout /'bɜːnaʊt/ **wypalenie zawodowe**
 CEO (Chief Executive Officer) /siː iː əʊ
 (tʃiːf ɪg'zekjʊtɪv 'ɒfɪsə)/ **dyrektor naczelny,**
generalny
 CFO (Chief Financial Officer) /siː ef əʊ (tʃiːf
 faɪ'nænʃəl 'ɒfɪsə)/ **dyrektor finansowy**
 change profession /tʃeɪndʒ prə'feʃən/
zmienić pracę
 client /'klaɪənt/ **klient**
 cover for sb /'kʌvə fɔː/ **zastąpić kogoś (w**
pracy)
 create job positions /kri'eɪt dʒɒb pə'zɪʃənz/
tworzyć miejsca/stanowiska
 dismiss / fire sb /dɪs'mɪs / 'faɪə/ **zwolnić /**
wyrzucić kogoś z pracy
 do business with sb /duː 'bɪznəs wɪð/
prowadzić interesy z kimś
 do the job /duː ðə dʒɒb/ **wykonać pracę /**
zadanie
 entrepreneur / ,ɒntrəpra'nɜː/
przedsiębiorca
 get a job as a... /get ə dʒɒb æz ə/ **zatrudnić**
się jako
 go bankrupt /gəʊ 'bæŋkrʌpt/
zbankrutować

good prospects /gʊd 'prospekts/ **dobre perspektywy**
 hand in one's resignation /hænd in wʌnz 'rezɪg'neɪʃən/ **wręczyć swoją rezygnację**
 have the potential for/to /hæv ðə pə'tenʃəl fɔː / tuː/ **mieć potencjał / zadatki na coś / do zrobienia czegoś, zapowiadać się na**
 heavy workload /'hevi 'wɜːkləʊd/ **dużo obowiązków**
 hold a position for... years /həʊld ə pə'zɪʃən fɔː jɪəz/ **zajmować/być na stanowisku przez... lat**
 hold the position of... /həʊld ðə pə'zɪʃən ɒv/ **zajmować stanowisko...**
 intern /'ɪn.tɜːn/ **stażysta**
 living wage /'lɪvɪŋ weɪdʒ/ **pensja, płaca wystarczająca na utrzymanie**
 make a loss / profit /meɪk ə lɒs / 'prɒfɪt/ **przynosić straty / korzyści**
 minimum wage /'mɪnɪmə wɛɪdʒ/ **minimalna płaca**
 occupational health and safety / ɒ.kjʊ'peɪʃənəl helθ ænd 'seɪfti/ **BHP**
 pension /'penʃən/ **renta, emerytura**
 perform menial tasks /pə'fɔːm 'miːniəl tɑːks/ **wykonywać niewdzięczną pracę**
 phone in sick /fəʊn in sɪk/ **zadzwonić, aby powiedzieć, że jest się chorym**
 recruit (v, n) /rɪ'krʊːt (viː, en)/ **rekrutować, werbować / rekrut, nowicjusz**
 rival company / competitors /'raɪvəl 'kʌmpəni / kəm'petɪtɪz/ **konkurencja**
 run a company /rʌn ə 'kʌmpəni/ **zarządzać firmą**
 run errands /rʌn 'erəndz/ **biegać na posyłki**
 self-employed /self ɪm'plɔɪd/ **pracujący na własny rachunek**
 staff / personnel /stɑːf / 'pɜːsənəl/ **personel, obsada**
 start / finish work at /stɑːt / 'fɪnɪʃ wɜːk æt/ **zaczynać / kończyć pracę o**
 strike a deal /straɪk ə diːl/ **zawrzeć**
 subordinate /sə'bɔːdɪnət/ **podwładny**
 supervisor /suːpəvaɪzə/ **kierownik, osoba nadzorująca pracowników**
 take early retirement /teɪk 'ɜːli rɪ'taɪəmənt/ **pójść na wcześniejszą emeryturę**
 trade union /treɪd 'juːnjən/ **związek zawodowy**
 work in advertising /wɜːk ɪn 'ædvɜːtaɪzɪŋ/ **pracować w reklamie**
 work in shifts /wɜːk ɪn ʃɪfts/ **pracować w systemie zmianowym**
 work-life balance /wɜːk laɪf 'bæləns/ **równowaga praca-życie**
 work unsocial hours /wɜːk ʌn'səʊʃl əʊz/ **pracować w nietypowych godzinach**
 wreck / ruin one's career /rek / 'ruːn wʌnz kə'riə/ **zniszczyć / zrujnować karierę**

Departments in a company (Wy)działy w firmie

Customer Service /'kʌstəmə 'sɜːvɪs/ **dział obsługi klienta**
 Financial /faɪ'nænʃl/ **dział finansów**
 Human Resources /'hjuːmən rɪ'zɔːsɪz/ **dział personalny, dział kadr**
 IT /aɪ tiː/ **dział teleinformatyczny**
 Marketing /'mɑːkɪtɪŋ/ **dział marketingu**
 Public Relations /ˌpʌblɪk rɪ'leɪʃnz/ **PR, public relations**
 Research and Development /rɪ'sɜːtʃ ænd dɪ'veləpmənt/ **dział badań i rozwoju**
 Sales /seɪlz/ **dział sprzedaży**
 Warehouse /'weəhaʊs/ **hurtownia**

Employees and employers Pracownicy i pracodawcy

committed /kə'mɪtɪd/ **zaangażowany, oddany**
 communication skills /kə'mjuːnɪ'keɪʃən skɪlz/ **umiejętności komunikacyjne**
 competent / qualified /'kɒmpɪtənt / 'kwɒlɪfaɪd/ **kompetentny / wykwalifikowany**
 conscientious /ˌkɒnʃi'entʃəs/ **sumienny**
 devoted / dedicated /dɪ'veʊtɪd / 'dedɪkeɪtɪd/ **oddany**
 (in)experienced / (ɪn)ɪk'spɪəriənst/ **(nie) doświadczony**
 flexibility /ˌfleksə'bɪləti/ **elastyczność**
 leadership skills /'liːdʃɪp skɪlz/ **umiejętności przywódcze**
 precise /prɪ'saɪs/ **dokładny**
 problem-solving ability /'prɒbləm ,sɒlvɪŋ ə,bɪləti/ **zdolność rozwiązywania problemów**
 punctuality /ˌpʌŋktʃu'æləti/ **punktualność**
 reliability /rɪ'laɪə'bɪləti/ **rzetelność**
 resourceful /rɪ'sɔːsfəl/ **zaradny, pomysłowy**
 respected /rɪ'spektɪd/ **szanowany**
 self-discipline /self 'dɪsəplɪn/ **samodyscyplina**
Poziom rozszerzony
 consistent /kən'sɪstənt/ **konsekwentny**
 industrious /ɪn'dʌstriəs/ **pracowity, pilny**
 methodical /mə'θɒdɪkəl/ **metodyczny**
 trustworthy /'trʌstwɜːði/ **godny zaufania, solidny**

Job search Poszukiwanie pracy

apply for a job /ə'plai fə ə dʒɒb/ **ubiegać się o pracę**
 apply for the post / position of /ə'plai fə ðə pəʊst / pə'zɪʃən əv/ **ubiegać się o pracę na stanowisku**
 cover letter /'kʌvə ,letə/ **list motywacyjny**
 curriculum vitae (CV) /kə,rɪkjʊləm 'viːtəɪ (siː viː)/ **życiorys (CV)**
 employment centre /ɪm'plɔɪmənt 'sentə/ **biuro pośrednictwa pracy**

employment agency /ɪm'plɔɪmənt ,eɪdʒənsi/ **agencja zatrudnienia**
 find employment /faɪnd ɪm'plɔɪmənt/ **znaleźć zatrudnienie**
 get a job /get ə dʒɒb/ **dostać pracę**
 go for an interview /gəʊ fər ən 'ɪntəvjuː/ **iść na rozmowę kwalifikacyjną**
 have no work experience /hæv nəʊ wɜːk ɪk'spɪəriəns/ **nie mieć doświadczenia zawodowego**
 job advertisement /'dʒɒb əd.vɜːtɪsmənt/ **ogłoszenie o pracę**
 job centre /'dʒɒb ,sentə/ **biuro pośrednictwa pracy**
 job interview /'dʒɒb ,ɪntəvjuː/ **rozmowa kwalifikacyjna**
 look for a job /lʊk fər ə dʒɒb/ **szukać pracy**
 work experience /wɜːk ɪk'spɪəriəns/ **doświadczenie zawodowe**

Poziom rozszerzony

candidate /'kændɪdət/ **kandydat**
 employment centre /ɪm'plɔɪmənt 'sentə/ **biuro pośrednictwa pracy**
 find employment /faɪnd ɪm'plɔɪmənt/ **znaleźć zatrudnienie**
 gain experience /geɪn ɪk'spɪəriəns/ **zdobywać doświadczenie**
 land a new job /lənd ə njuː dʒɒb/ **znaleźć nową pracę**
 letter of application /'letər əv ə'plɪkeɪʃən/ **list motywacyjny**
 negotiate /ni'ɡəʊʃieɪt/ **negocjować**
 put together a CV (curriculum vitae) /pʊt tə'geðə ə siː viː (ˌkʌrɪkjʊləm 'viːtəɪ)/ **napisać CV**
 qualifications /ˌkwɒlɪfɪ'keɪʃnz/ **kwalifikacje**
 qualify /'kwɒlɪfaɪ/ **zdobywać kwalifikacje, nadawać się**
 reference /'ref(ə)rəns/ **referencje**
 unemployment rate /ˌʌnɪm'plɔɪmənt reɪt/ **stopa bezrobocia**
 vacancy /'veɪkənsi/ **wolny etat, wakaty**
 What's the pay like? /wɒts ðə peɪ laɪk/? **Jakie jest wynagrodzenie?**

Other words and phrases Inne słowa, zwroty i wyrażenia

a job description /ə 'dʒɒb dɪ'skrɪpʃən/ **zakres obowiązków**
 be responsible for /bi rɪ'spɒnsəbl fə/ **być odpowiedzialnym za**
 conditions / terms of employment / kən'dɪʃnz / tɜːmz əv ɪm'plɔɪmənt/ **warunki zatrudnienia**
 cover for sb /'kʌvə fə 'sʌmbədi/ **zastąpić kogoś (w pracy)**
 deal with customers /diːl wɪð 'kʌstəməz/ **obsługiwać klientów**
 difficult working conditions /'dɪfɪkəlt 'wɜːkɪŋ kən'dɪʃnz/ **trudne warunki pracy**
 do business with sb /duː 'bɪznəs wɪð 'sʌmbədi/ **prowadzić interesy z kimś**
 do the job /duː ðə dʒɒb/ **wykonać pracę / zadanie**
 do voluntary work /duː 'vɒləntəri wɜːk/ **pracować społecznie**

earn / make a living /z:n / meik ə 'lɪvɪŋ/

zarabiać na życie

fill in an application form /fɪl ɪn ən

ˌæplɪ'keɪʃən fɔ:m/ **wypełnić formularz podania (o pracę)**

gain experience /geɪn ɪk'spɪəriəns/

zdobywać doświadczenie

have a day off /hæv ə dei ɒf/ **mieć dzień wolny od pracy**

have a sense of responsibility /hæv ə

sens əv rɪ'spɒnsə'bɪlɪti/ **mieć poczucie odpowiedzialności**

have an accident at work /hæv ən

'æksɪdnt ət wɜ:k/ **mieć wypadek w / przy pracy**

He is going to become a lawyer. /hi: ɪz

'gəʊɪŋ tə bɪ'kʌm ə 'lɔɪə/ **Zamierza zostać prawnikiem.**

He performs his duties with devotion. /hi:

pə'fɔ:mz hɪz 'dju:tɪz wɪð dɪ'vəʊʃən/ **Wypełnia swoje obowiązki z poświęceniem.**

He phoned in sick. /hi: fəʊnd ɪn sɪk/

Zadzwoń, aby powiedzieć, że jest chory.

How much / What do you think she

makes? /haʊ mʌtʃ / wɒt du: ju: θɪŋk ʃi: meɪks/ **Ile według ciebie zarabia?**

I make 300 pounds a week. /aɪ meɪk θri:

'hʌndrəd paʊndz ə wi:k/ **Zarabiam 300 funtów tygodniowo.**

I'm working to get enough money to buy

a flat. /aɪm 'wɜ:kɪŋ tə get ɪ'nʌf 'mʌni tə baɪ ə flæt/ **Pracuję, aby zarobić na mieszkanie.**

In summer he did casual work picking

strawberries. /ɪn 'sʌmə hi: dɪd 'kæʒuəl

wɜ:k 'pɪkɪŋ 'stro:bərɪz/ **Latem pracował dorywczo przy zbiorze truskawek.**

income tax /'ɪnkʌm tæks/ **podatek od**

wynagrodzenia

job creation /'dʒɒb kri'eɪʃən/ **tworzenie**

nowych miejsc pracy

labour market /'leɪbə ,mɑ:kɪt/ **rynek pracy**

live off one's salary /pension /lɪv ɒf wʌnz

'sæləri / 'penʃən/ **utrzymywać się z pensji / emerytury**

manage a team /'mænɪdʒ ə ti:m/

zarządzać zespołem

meet deadlines /mi:t 'dedlaɪnz/

dotrzymywać terminów

pay /peɪ/ **wynagrodzenie / pensja**

pension /'penʃən/ **renta / emerytura**

qualifications /,kwɒlɪfɪ'keɪʃənz/

kwalifikacje

qualify /'kwɒlɪfaɪ/ **zdobywać kwalifikacje /**

dyplom, nadawać się

retrain as /,ri:'treɪn æz/ **przekwalifikować się na**

salary / wynagrodzenie

miesięczne (za pracę biurową)

skills /skɪlz/ **umiejętności**

support / maintain a family /sə'pɔ:t /

meɪn'teɪn ə 'fæmɪli/ **utrzymywać rodzinę**

take a holiday / be on leave /teɪk ə 'hɒlɪdeɪ

/ bɪ ɒn li:v/ **wziąć urlop / być na urlopie**

team leader /'ti:m ,li:də/ **lider zespołu**

The pay is good here. /ðə peɪ ɪz gʊd hɪə/

Zarobki są tu dobre.

training course /'treɪnɪŋ kɔ:s/ **szkolenie (kurs)**

wages /'weɪdʒɪz/ **wynagrodzenie**

tygodniowe (za pracę fizyczną)

What's the pay like? /wɒts ðə peɪ laɪk/

Jakie jest wynagrodzenie?

work / do overtime /wɜ:k / du: 'əʊvətaɪm/

pracować w godzinach nadliczbowych

work environment /wɜ:k ɪn'veɪrənmənt/

środowisko pracy

work in advertising /wɜ:k ɪn 'ædvətaɪzɪŋ/

pracować w reklamie

work under pressure /wɜ:k 'ʌndə 'prefə/

pracować pod presją

workaholic /,wɜ:kə'hɒlɪk/ **pracoholik**

workmate / colleague from work /

'wɜ:kmeɪt / 'kɒli:g frəm wɜ:k/ **kolega /**

koleżanka z pracy

Poziom rozszerzony

Idioms Idioms

be an up-and-coming (businessman)

/ bi: 'ʌp ən 'kʌmɪŋ ('bɪznəsmæn)/ **być**

obiecującym i ambitnym (biznesmenem)

be good on paper /bi: gʊd ɒn 'peɪpə/ **być**

dobrym w teorii, dobrze wyglądać na

papierze

be snowed under / be up to one's ears

/ have one's hands full / be tied up /bi:

snəʊd 'ʌndə / bi: ʌp tu: wʌnz ɪəz / hæv wʌnz

hændz fʊl / bi: taɪd ʌp/ **mieć bardzo dużo**

pracy / **być zarobionym po uszy**

be the breadwinner /bi: ðə 'bred,wɪnə/ **być**

żywicielem rodziny

climb the career ladder /klaɪm ðə kə'riə

'lædə/ **wspinać się po szczeblach kariery**

make ends meet /meɪk endz mi:t/ **wiązać**

koniec z końcem

put sth on hold /pʊt 'sʌmθɪŋ ɒn həʊld/

zawiesić coś / odłożyć

think outside the box /θɪŋk 'aʊtsaɪd ðə

bɒks/ **myśleć nieszablonowo**

work 24/7 /wɜ:k ,twenti fɔ: 'sevn/ **pracować**

24 godziny na dobę, siedem dni w

tygodniu

catch up with one's workload /kætʃ ʌp wɪð

wʌnz 'wɜ:kləʊd/ **nadrobić zaległości**

w pracy

get ahead /get ə'hed/ **posuwać się do**

przodu

go out of business /gəʊ aʊt əv 'bɪznəs/

zbankrutować, zwinąć interes

hand in one's notice /hænd ɪn wʌnz 'nəʊtɪs/

złożyć wypowiedzenie

leave sb to it /li:v 'sʌmbədi tu: ɪt/ **zostawić**

kogoś w spokoju

set up a business /set ʌp ə 'bɪznəs/ **założyć**

firmę

stand down from a position /stænd daʊn

frəm ə pə'zɪʃən/ **ustąpić ze stanowiska**

take on responsibility /teɪk ɒn

rɪ'spɒnsə'bɪləti/ **przyjąć odpowiedzialność**

take on / lay off staff /teɪk ɒn / leɪ ɒf stɑ:f/

przyjąć do pracy / zwolnić z pracy ludzi

take over sb's position /teɪk 'əʊvə wʌnz

pə'zɪʃən/ **przejąć czyjeś stanowisko**

Unit 5: Family and social life

Życie rodzinne i towarzyskie

Key Vocabulary

Periods of time in people's lives Etapy życia człowieka

adolescence /ˌædəˈlesəns/ **okres dojrzewania**
 adolescent /ˌædəˈlesənt/ **nastolatek (formalnie)**
 adult /ˈædʌlt/ **dorosły**
 adulthood /ˈædʌlthʊd/ **wiek dojrzały**
 babyhood /ˈbeɪbiˌhʊd/ **okres niemowlęcy**
 be in one's teens /bi ɪn wʌnz tiːnz/ **być nastolatkiem**
 be middle-aged /bi ˌmɪdlˈeɪdʒd/ **być w średnim wieku**
 child /tʃaɪld/ **dziecko**
 childhood /ˈtʃaɪldhʊd/ **dzieciństwo**
 in / during babyhood /ɪn / ˈdʒʊəriŋ ˈbeɪbiˌhʊd/ **w okresie niemowlęcym**
 infant /ˈɪnfənt/ **niemowlę**
 middle age /ˌmɪdlˈeɪdʒ/ **wiek średni**
 newborn /ˈnjuːbɔːn/ **noworodek**
 old age /əʊld eɪdʒ/ **podeszły wiek / starość**
 retirement /rɪˈtaɪəmənt/ **emerytura**
 senior citizen /ˌsiːniə ˈsɪtɪzən/ **senior**
 the teenage years /ðə ˈtiːneɪdʒ jɪəz/ **wiek dojrzewania**
 youth /juːθ/ **młodzież / młodość / młody wiek**

Poziom rozszerzony

infancy /ˈɪnfənsi/ **okres niemowlęcy**
 generation /ˌdʒenəˈreɪʃən/ **pokolenie**
 life expectancy /ˈlaɪf ɪkˌspektənsi/ **średnia długość życia**

Family and relationships Rodzina i relacje

baby /ˈbeɪbi/ **little / big brother / sister** /ˈbeɪbi / ˈlɪtl / ˈbɪɡ ˈbrʌðə / ˈsɪstə/ **braciszek / starszy brat**
 brother /ˈbrʌðə/ **brat**
 children /ˈtʃɪldrən/ / kɪdz/ **dzieci / dzieciaki**
 couple /ˈkʌpəl/ **para**
 cousin /ˈkʌzən/ **kuzyn / kuzynka**
 daughter-in-law / son-in-law / ˈdɔːtə ɪn lɔː / sʌn ɪn lɔː/ **synowa / zięć**
 distant relatives /ˈdɪstənt ˈrelatɪvz/ **dalsi krewni**

extended family /ɪkˈstendɪd ˈfæmili/ **rodzina wielopokoleniowa**
 father / dad / daddy / ˈfɑːðə / dæd / ˈdædi/ **ojciec / tata / tatuś**
 fiancé / fiancée / ˈfiːnseɪ/ **narzeczony / narzeczona**
 godparents / ˈɡɒdpəərənts/ **rodzice chrzestni**
 granddaughter / grandson / ˈɡrændɔːtə / ˈɡrændsʌn/ **wnuczka / wnuk**
 grandmother / grandfather / ˈɡrænˌmʌðə / ˈɡrænˌfɑːðə/ **babcia / dziadek**
 grandparents / grandchildren / ˈɡrænˌpeərənts / ˈɡrænˌtʃɪldrən/ **dziadkowie / wnuki**
 great-grandparents / ɡreɪt ˈɡrænˌpeərənts/ **pradziadkowie**
 half-sister / half-brother / ˈhɑːf ˈsɪstə / ˈhɑːf ˈbrʌðə/ **przyrodnia siostra / przyrodni brat**
 husband / wife / ˈhʌzbənd / waɪf/ **mąż / żona**
 immediate family / ɪˈmiːdiət ˈfæmili/ **najbliższa rodzina**
 in-laws / ˈɪnlɔːz/ **teściowie**
 mother / mum / mummy / ˈmʌðə / mʌm / ˈmʌmi/ **matka / mama / mamusia**
 mother-in-law / father-in-law / ˈmʌðər ɪn lɔː / ˈfɑːðər ɪn lɔː/ **teściowa / teść**
 nephew / ˈnefjuː/ **siostrzeniec / bratanek**
 niece / ˈniːs/ **siostrzenica / bratanica**
 only child / ˈəʊnli tʃaɪld/ **jedynak / jedynaczka**
 parents / ˈpeərənts/ **rodzice**
 partner / ˈpɑːtnə/ **partner / partnerka**
 relatives / ˈrelatɪvz/ **krewni**
 siblings / ˈsɪblɪŋz/ **rodzeństwo**
 sister / ˈsɪstə/ **siostra**
 sister-in-law / brother-in-law / ˈsɪstər ɪn lɔː / ˈbrʌðər ɪn lɔː/ **szwagierka / szwagier**
 son / daughter / sʌn / ˈdɔːtə/ **syn / córka**
 (identical) twins / (aɪˈdentɪkəl) twɪnz/ **bliźnięta (jednojałowe)**
 stepbrother / stepsister / ˈstepˌbrʌðə / ˈstepˌsɪstə/ **przyrodni brat / przyrodnia siostra**
 stepdaughter / stepson / ˈstepˌdɔːtə / ˈstepˌsʌn/ **pasierbica / pasierb**
 stepmother / stepfather / ˈstepˌmʌðə / ˈstepˌfɑːðə/ **przybrana matka, macocha / ojczym**
 uncle / aunt / ˈʌŋkəl / ɑːnt/ **wujek / ciocia**
 wife-to-be / husband-to-be / waɪf tə ˈbiː / ˈhʌzbənd tə ˈbiː/ **przyszła żona / przyszły mąż**

Poziom rozszerzony

nuclear family /ˌnjuːkliə ˈfæməli/ **rodzina nuklearna**
 offspring /ˈɒfsprɪŋ/ **potomstwo, potomek, latorośl**
 spouse /spaʊs/ **małżonek / małżonka**
 be fond of /biː fɒnd əv/ **bardzo lubić kogoś / coś**
 be / remain on friendly terms /biː / rɪˈmeɪn ɒn ˈfrendli tɜːmz/ **być / pozostawać w przyjaznych stosunkach**
 confide in /kənˈfaɪd ɪn/ **zawierać się komuś**
 keep in contact /kiːp ɪn ˈkɒntækt/ **utrzymywać kontakt**
 maintain relationships /meɪnˈteɪn rɪˈleɪʃənʃɪps/ **podtrzymywać relacje**
 put / keep some distance between / pʊt / kiːp sʌm ˈdɪstəns biˈtwiːn/ **stworzyć / utrzymywać dystans między**
 spend quality time with sb /spend ˈkwɒləti taɪm wɪð/ **spędzać wartościowy czas z**
 strained relationship /streɪnd rɪˈleɪʃənʃɪp/ **napięte relacje**
 take advantage of sb /teɪk ədˈvɑːntɪdʒ əv/ **wykorzystywać kogoś**
 take care of /teɪk keə əv/ **opiekować się**

Family events and festivals Uroczystości rodzinne i święta

anniversary party /ˌæniˈvɜːsəri ˈpɑːti/ **przyjęcie z okazji rocznicy, np. ślubu**
 birthday party /ˈbɜːθdeɪ ˈpɑːti/ **przyjęcie urodzinowe**
 celebrate birthday / anniversary / ˈselɪbreɪt ˈbɜːθdeɪ / ˌæniˈvɜːsəri/ **obchodzić urodziny / rocznicę**
 celebrate Christmas / Easter / ˈselɪbreɪt ˈkrɪsməs / ˈiːstə/ **obchodzić święta Bożego Narodzenia / Święta Wielkanocne**
 celebration /ˌselɪˈbreɪʃən/ **uroczystość**
 christening party / ˈkrɪsənɪŋ ˈpɑːti/ **przyjęcie z okazji chrzcin**
 Christmas / ˈkrɪsməs/ **Boże Narodzenie**
 Christmas Eve / ˈkrɪsməs ˈiːv/ **Wigilia**
 Easter / ˈiːstə/ **Wielkanoc**
 family gathering / reunion / ˈfæməli ˈɡæðərɪŋ / rɪˈjuːnən/ **zjazd rodzinny**
 fancy dress party / ˈfænsi dres ˈpɑːti/ **bal kostiumowy / przebierańców**
 funeral ceremony / ˈfjuːnərəl ˈserɪməni/ **uroczystość pogrzebowa**

graduation /grædʒu'eɪʃən/ **ukończenie wyższych studiów / uroczystość wręczenia dyplomów**
 Halloween /hæləʊ'i:n/ **święto Halloween (wigilia Wszystkich Świętych)**
 name day (party) /neɪm deɪ ('pɑ:ti)/ **imieniny (przyjęcie imieninowe)**
 national holiday /'næʃənəl 'hɒlədeɪ/ **święto narodowe**
 New Year's Day /nju: jɪəz deɪ/ **Nowy Rok**
 New Year's Eve /nju: jɪəz 'i:v/ **Sylwester**
 public holiday /pʌblɪk 'hɒlədeɪ/ **święto państwowe**
 Thanksgiving /θæŋks'gɪvɪŋ/ **Święto Dziękczynienia**
 wedding anniversary /'wedɪŋ ˌæni'vɜ:səri/ **rocznica ślubu**
 wedding ceremony /'wedɪŋ 'serɪməni/ **wedding reception / ceremonia ślubna**
 wedding reception /'wedɪŋ rɪ'sepʃən/ **wesele, przyjęcie weselne**

Poziom rozszerzony

custom /'kʌstəm/ **zwyczaj**
 Edinburgh Festival /'edɪnbərə 'festɪvl/ **Festiwal w Edynburgu**
 family traditions /'fæmɪli trə'dɪʃənz/ **rodzinne tradycje**
 family values /'fæmɪli 'vælju:z/ **rodzinne wartości**
 Guy Fawkes Night / Bonfire Night / 'gɑɪ 'fɔ:ks naɪt / 'bɒnfəɪə naɪt/ **Noc Guya Fawkesa (5 listopada)**
 Halloween / All Hallow's Eve /'hæləʊ'i:n / 'ɔ:l 'hæləʊz i:v/ **Halloween, wigilia Wszystkich Świętych**
 have a party / throw a party /hæv ə 'pɑ:ti / θrəʊ ə 'pɑ:ti/ **urządzać przyjęcie**
 Pancake Day / Shrove Tuesday /'pænkeɪk deɪ / 'ʃrəʊv 'tju:zdeɪ/ **Dzień Naleśnika**
 special occasion /'speʃəl ə'keɪʒən/ **specjalna okazja**
 St Patrick's Day /seɪnt 'pætrɪks deɪ/ **Dzień św. Patryka**
 Valentine's Day /'væləntaɪnz deɪ/ **Walentynki**
 wreath /ri:θ/ **wieniec**
 (X) calls for a celebration. /eks kɔ:lz fə ə 'selɪ'breɪʃən/ **To trzeba uczcić.**
 best man /'best 'mæn/ **świadek**
 bridesmaid /'braɪdzmeɪd/ **drużna**
 engagement ring /ɪn'geɪdʒmənt rɪŋ/ **pierścionek zaręczynowy**
 hen party / stag party /hen 'pɑ:ti / stæg 'pɑ:ti/ **wieczór panieński / kawalerski**
 honeymoon /'hʌnɪmu:n/ **miesiąc miodowy**
 newlyweds /'nju:li wedz/ **nowożeńcy**
 tie the knot /taɪ ðə nɒt/ **wziąć ślub**

Other words and expressions **Inne słowa i zwroty**

adopted child /ə'dɒptɪd tʃaɪld/ **dziecko adoptowane**
 adult /'ædʌlt/ **osoba dorosła / pełnoletnia**
 argue with someone /'ɑ:gju: wɪð 'sʌmwʌn/ **kłócić się z kimś**
 be pregnant /bi 'pregnənt/ **być w ciąży**

be under stress /bi 'ʌndə stres/ **być pod presją**
 bride / bridegroom /braɪd / 'braɪdgru:m/ **panna młoda / pan młody**
 bring up children /brɪŋ ʌp 'tʃɪldrən/ **wychowywać dzieci**
 children's home / orphanage /'tʃɪldrənʒ həʊm / 'ɔ:fənɪdʒ/ **dom dziecka**
 cohabit with sb /kəʊ'hæbɪt wɪð 'sʌmbədi/ **żyć w konkubinacie**
 cohabitant /kəʊ'hæbɪtənt/ **partner / konkubent**
 common-law marriage /'kɒmən lɔ: 'mæɪrɪdʒ/ **kohabitacja, konkubinaty, nieformalny związek**
 expect a baby /ɪk'spekt ə 'beɪbi/ **spodziewać się dziecka**
 family tree /'fæmɪli tri:/ **drzewo genealogiczne**
 foster family /'fɒstə 'fæmɪli/ **rodzina zastępcza**
 loving family /'lʌvɪŋ 'fæmɪli/ **kochająca się rodzina**
 single-parent family /'sɪŋgl 'peərənt 'fæmɪli/ **niepełna rodzina**
 broken family /'brəʊkən 'fæmɪli/ **rozbita rodzina**
 foster home /'fɒstə həʊm/ **dom zastępczy**
 generation gap /dʒenə'reɪʃən gæp/ **różnica / konflikt pokoleń**
 get divorced /get dɪ'vɔ:st/ **rozwieść się**
 get engaged /get ɪn'geɪdʒd/ **zaruczyć się**
 get married / marry sb /get 'mæɪrɪd / 'mæri 'sʌmbədi/ **pobrać się / ożenić się / wyjść za kogoś**
 get married in a registry office /get 'mæɪrɪd ɪn ə 'redʒɪstri 'ɒfɪs/ **wziąć ślub cywilny**
 have an argument /hæv ən 'ɑ:gjumənt/ **mieć sprzeczkę**
 head / breadwinner of the family /hed / 'bred'wɪnə əv ðə 'fæmɪli/ **głowa / żywiciel rodziny**
 honeymoon /'hʌnɪmu:n/ **miesiąc miodowy**
 It runs in the family. /ɪt rʌnz ɪn ðə 'fæmɪli/ **To u nas rodzinne.**
 Like father, like son. /laɪk 'fɑ:ðə laɪk sʌn/ **Jaki ojciec, taki syn.**
 marriage /'mæɪrɪdʒ/ **małżeństwo**
 my childhood home /'maɪ 'tʃaɪldhʊd həʊm/ **dom mojego dzieciństwa**
 neglected child /nɪ'glektɪd tʃaɪld/ **zaniedbane dziecko**
 newly-married couple /'nju:li 'mæɪrɪd 'kʌpəl/ **nowożeńcy**
 orphan /'ɔ:fən/ **sierota**
 quarrel / argue / have an argument with sb /'kwɒrəl / 'ɑ:gju: / hæv ən 'ɑ:gjumənt wɪð 'sʌmbədi/ **kłócić się / pokłócić się z kimś**
 relationship /rɪ'leɪʃənʃɪp/ **związek**
 registry office wedding /'redʒɪstri 'ɒfɪs 'wedɪŋ/ **ślub cywilny**
 resemble sb /rɪ'zembl 'sʌmbədi/ **być podobnym do kogoś**
 retirement pension / be retired / rɪ'taɪəmənt 'penʃən / bi rɪ'taɪəd/ **emerytura / być na emeryturze**
 solve a problem /sɒlv ə 'prɒbləm/ **rozwiązać problem**

start a family /stɑ:t ə 'fæmɪli/ **założyć rodzinę**
 striking resemblance /'straɪkɪŋ rɪ'zembləns/ **uderzające podobieństwo**
 take after /teɪk 'ɑ:ftə/ **dziedziczyć (cechy)**
 take in a foster child /teɪk ɪn ə 'fɒstə tʃaɪld/ **wziąć dziecko na wychowanie**
 teenager /'ti:neɪdʒə/ **nastolatek**
 toddler /'tɒdlə/ **szkrab / berbec / dziecko uczące się chodzić**
 We are a family of four. /wi: ɑ:r ə 'fæmɪli əv fɔ:/ **Jesteśmy czteroosobową rodziną.**
 well-brought up / spoilt child /wel brɔ:t 'ʌp / spoɪlt tʃaɪld/ **dobrze wychowane / rozpieszczone dziecko**

Poziom rozszerzony

acquaintance /ə'kweɪntəns/ **znajomy / znajoma**
 ancestor /'ænsəstə/ **przodek**
 be in a committed relationship /bi: ɪn ə kə'mɪtɪd rɪ'leɪʃənʃɪp/ **być w poważnym związku**
 be separated /bi: 'sepəreɪtɪd/ **być w separacji**
 be the spitting image of sb /bi: ðə 'spɪtɪŋ 'ɪmɪdʒ əv/ **być do kogoś podobnym jak**
 dwie krople wody
 belong to a family /bi'lɒŋ tu: ə 'fæmɪli/ **należać do rodziny**
 biological parents /'baɪə'lɒdʒɪkəl 'peərənts/ **rodzice biologiczni**
 child abuse /'tʃaɪld ə'bju:s/ **znęcanie się nad dzieckiem**
 childhood friends /'tʃaɪldhʊd frendz/ **przyjaciele z dzieciństwa**
 civil wedding /sɪvl 'wedɪŋ/ **ślub cywilny**
 close confidant /kləʊs 'kɒnfɪdənt/ **bliski powiernik**
 complete stranger /kəm'pli:t 'streɪndʒə/ **całkowicie obca osoba**
 descendant /dɪ'sendənt/ **potomek**
 ex-wife / ex-husband /eks waɪf / eks 'hʌzbənd/ **była żona / były mąż**
 fiancé / fiancée /fi:'ɒnseɪ / fi:'ɒnseɪ/ **narzeczony / narzeczona**
 have custody (of a child) /hæv 'kʌstədi (əv ə tʃaɪld)/ **mieć prawo do opieki nad**
 late husband / late wife /leɪt 'hʌzbənd / leɪt waɪf/ **zmarły mąż / zmarła żona**
 mutual friend /'mju:tʃuəl frend/ **wspólny przyjaciel / wspólna przyjaciółka**
 next of kin /'nekst əv kɪn/ **najbliższy krewny**

Everyday activities **Czynności życia codziennego**

do homework /du: 'həʊmwɜ:k/ **odrabiać zadanie domowe**
 do the housework /du: ðə 'haʊswɜ:k/ **wykonywać prace / obowiązki domowe**
 do the shopping /du: ðə 'ʃɒpɪŋ/ **robić zakupy**
 do the ironing /du: ðə 'aɪəɪnɪŋ/ **prasować**
 do the cooking /du: ðə 'kʊkɪŋ/ **gotować**
 do the washing-up /du: ðə 'wɒʃɪŋ ʌp/ **zmywać naczynia**

get dressed /get drest/ **ubierać się**
 get up early /get ʌp 'ɜ:li/ **wstawać wcześniej**
 go to bed / sleep /gəʊ tə bed / sli:p/ **iść spać**
 go to work / school /gəʊ tə wɜ:k / sku:l/ **iść do pracy / szkoły**
 have a bath / shower /hæv ə bɑ:θ / 'ʃaʊə/ **wykąpać się, wziąć kąpiel / prysznic**
 have a rest / nap /hæv ə rest / næp/ **odpocząć / zdrzemnąć się**
 spend time with friends /spend taɪm wɪð frendz/ **spędzać czas z przyjaciółmi**
 have a snack /hæv ə snæk/ **przekąsić coś**
 have breakfast / lunch / dinner / supper /hæv 'brekfəst / lʌntʃ / 'dɪnə / 'sʌpə/ **jeść śniadanie / lunch / obiad / kolację**
 I leave home at 7. /aɪ li:v həʊm æt 'sevən/ **wychodzę z domu o 7**
 It takes me 10 minutes to walk to school. /ɪt teɪks mi: ten 'mɪnɪts tə wɔ:k tə sku:l/ **Dojście do szkoły (na piechotę) zabiera mi 10 minut.**
 make the bed /meɪk ðə bed/ **pościelić łóżko**
 My dad gives me a lift to school. /maɪ dæd gɪvz mi: ə lift tə sku:l/ **Mój tata podwozi mnie do szkoły.**
 prepare / make meals /prɪ'peə / meɪk mi:lz/ **przygotowywać posiłki**
 run errands /rʌn 'erəndz/ **załatwiać sprawy**
 set / lay the table /set / lei ðə 'teɪbəl/ **nakryć do stołu**
 share housework /ʃeə 'haʊswɜ:k/ **dzielić się pracami domowymi**
 stay up late /steɪ ʌp leɪt/ **chodzić późno spać**
 take the dog for a walk /teɪk ðə dɒg fər ə wɔ:k/ **wyprowadzić psa (na spacer)**
 tidy / clean up /'taɪdi / kli:n ʌp/ **posprzątać, zrobić porządek**
 wake / get up /weɪk / get ʌp/ **obudzić się / wstać z łóżka**
 watch TV /wɒtʃ 'ti:vi:/ **oglądać telewizję**

Ways of spending free time **Formy spędzania czasu wolnego**

chat on the Internet /tʃæt ɒn ðɪ 'ɪntənət/ **rozmawiać / czatować w Internecie**
 do crosswords /du: 'krɒswɜ:dz/ **rozwiązywać krzyżówki**
 do gymnastics / aerobics / judo /du: dʒɪm'næstɪks / eə'rəʊbɪks / 'dʒu:dəʊ/ **uprawiać gimnastykę / aerobik / judo**
 go camping /gəʊ 'kæmpɪŋ/ **wyjechać na biwak / pod namiot**
 go for a walk /gəʊ fər ə wɔ:k/ **iść na spacer**
 go in for sports /gəʊ ɪn fə spɔ:ts/ **zajmować się, uprawiać sport**
 go in for mountaineering /gəʊ ɪn fə 'maʊntɪ'nɪərɪŋ/ **zajmować się wspinaczką**
 go in for photography /gəʊ ɪn fə fə'tɒgrəfi/ **zajmować się fotografią**
 go in for painting /gəʊ ɪn fə 'peɪntɪŋ/ **zajmować się malarstwem**

go rollerblading /gəʊ 'rəʊləbleɪdɪŋ/ **pojeździć na rolkach**
 go skating /gəʊ 'skeɪtɪŋ/ **iść na łyżwy**
 go skiing /gəʊ 'ski:ŋ/ **jechać na narty**
 go swimming /gəʊ 'swɪmɪŋ/ **iść popływać**
 go dancing /gəʊ 'dɑ:nsɪŋ/ **iść potańczyć**
 go bowling /gəʊ 'bəʊlɪŋ/ **iść na kręgle**
 go fishing /gəʊ 'fɪʃɪŋ/ **iść na ryby**
 go to a party /gəʊ tə ə 'pɑ:ti/ **iść na imprezę**
 go to a concert /gəʊ tə ə 'kɒnsət/ **iść na koncert**
 go to the cinema /gəʊ tə ðə 'sɪnəmə/ **iść do kina**
 go to the theatre /gəʊ tə ðə 'θiətə/ **iść do teatru**
 go to a club /gəʊ tə ə klʌb/ **iść do klubu**
 go to the gym /gəʊ tə ðə dʒɪm/ **iść na siłownię**
 hang out with friends /hæŋ aʊt wɪð frendz/ **spędzać czas ze znajomymi**
 horse riding /hɔ:s 'raɪdɪŋ/ **jazda konna**
 leisure time /'leɪə taɪm/ **czas wolny**
 meet friends /mi:t frendz/ **spotykać się z przyjaciółmi**
 play a musical instrument /pleɪ ə 'mju:zɪkəl 'ɪnstrəmənt/ **grać na instrumencie muzycznym**
 play cards / board games /pleɪ kɑ:dz / bɔ:d geɪmz/ **grać w karty / gry planszowe**
 play chess /pleɪ tʃes/ **grać w szachy**
 play computer games /pleɪ kəm'pjʊ:tə geɪmz/ **grać na komputerze**
 play in a band / the guitar /pleɪ ɪn ə bænd / ðə gr'tɑ:/ **grać w zespole muzycznym / na gitarze**
 play tennis /pleɪ 'tenɪs/ **grać w tenisa**
 practise yoga / tai chi /'præktɪs 'jəʊgə / ,tai 'tʃi:/ **uprawiać jogę / tai-chi**
 relax at home /rɪ'læks ət həʊm/ **odpoczywać w domu**
 spend time with friends /spend taɪm wɪð frendz/ **spędzać czas z przyjaciółmi**
 stay up late /steɪ ʌp leɪt/ **siedzieć do późna**
 take up sport /teɪk ʌp spɔ:t/ **zacząć uprawiać sport**

Poziom rozszerzony

sleep in / have a lie-in /sli:p ɪn / hæv ə 'laɪ ɪn/ **późno wstać / wylegiwać się**
 sleep over at a friend's /sli:p əʊvə ət ə frendz/ **spać u przyjaciela**

Lifestyles **Styl/tryb życia**

balanced diet /bælənst 'daɪət/ **zbilansowana dieta**
 change lifestyle /tʃeɪndʒ 'laɪfstajl/ **zmienić styl życia**
 comfortable lifestyle /'kɒmfətəbəl 'laɪfstajl/ **wygodny styl życia**
 consumerist lifestyle /kən'sju:marɪst 'laɪfstajl/ **konsumpcyjny styl życia**
 healthy lifestyle /'helθi 'laɪfstajl/ **zdrowy tryb życia**
 keep fit /ki:p fɪt/ **dbać o formę**
 modern lifestyle /'mɒdn 'laɪfstajl/ **nowoczesny styl życia**

sedentary lifestyle /'sedəntri 'laɪfstajl/ **siedzący tryb życia**
 she leads a very active life /ʃi: li:dz ə 'veri 'æktɪv laɪf/ **prowadzi bardzo aktywny tryb życia**
 unhealthy lifestyle /ʌn'helθi 'laɪfstajl/ **niezdrowy tryb życia**

Phrasal verbs **Czasowniki złożone (frazowe)**

break up with /breɪk ʌp wɪð/ **zerwać z kimś**
 bring up /brɪŋ ʌp/ **wychowywać kogoś**
 fall out with /fɔ:l aʊt wɪð/ **pokłócić się z kimś**
 get on with /get ɒn wɪð/ **utrzymywać dobre stosunki z kimś**
 grow up /grəʊ ʌp/ **dorosnąć**
 hear from /hɪə frəm/ **mieć wiadomości od**
 let down /let daʊn/ **zawieść kogoś, zrobić komuś zawód**
 make up with /meɪk ʌp wɪð/ **pogodzić się**

Poziom rozszerzony

ask after sb /ɑ:sk 'ɑ:ftə/ **dopytywać się o**
 ask sb over /ɑ:sk 'əʊvə/ **zaprosić kogoś (np. do domu)**
 break up / split up with sb /breɪk ʌp / splɪt ʌp wɪð/ **zerwać z kimś**
 bring sb along /brɪŋ ə'lɒŋ/ **przyprowadzić ze sobą**
 bring up / raise (a child) /brɪŋ ʌp / reɪz/ **wychowywać (dziecko)**
 drop in /drɒp ɪn/ **zajść, wpaść do kogoś (do domu)**
 fall out with sb /fɔ:l aʊt wɪð/ **pokłócić się**
 get on well with sb /get ɒn wel wɪð/ **utrzymywać dobre stosunki z kimś**
 go back on one's word /gəʊ 'bæk ɒn wʌnz wɜ:d/ **cofnąć swoje słowo**
 grow apart /grəʊ ə'pɑ:t/ **oddalać się od siebie**
 have it out with sb /hæv ɪt aʊt wɪð/ **szczerze porozmawiać**
 hear from sb /hɪə frəm/ **mieć wiadomości od kogoś**
 hit it off /hɪt ɪt 'ɒf/ **świetnie się rozumieć**
 keep sth from sb /ki:p 'sʌmθɪŋ frəm/ **trzymać coś w tajemnicy przed**
 let sb down /let daʊn/ **zawieść kogoś**
 live off sb/sth /lɪv ɒf/ **żyć na koszt kogoś / utrzymywać się z czegoś**
 look up to sb /lʊk ʌp tu:/ **podziwiać**
 make up with sb /meɪk ʌp wɪð/ **pogodzić się**
 name sb after sb /neɪm 'sʌmwʌn 'ɑ:ftə 'sʌmwʌn/ **nazwać kogoś po kimś**
 open up to sb /'əʊpən ʌp tu:/ **otworzyć się przed kimś**
 patch things up /pætʃ 'θɪŋz ʌp/ **naprawić (relację), załagodzić**
 settle down /'setl daʊn/ **ustatkować się**
 treat sb to sth /tri:t 'sʌmbədi tu: 'sʌmθɪŋ/ **zafundować komuś coś**
 warm to sb /wɔ:m tu:/ **polubić kogoś, poczuć sympatię**

Idioms Idioms

be at each other's throats /bi: ət i:tʃ 'lðəz

θrəʊts/ **skakać sobie do gardła**

be in sb's good/bad books /bi: ɪn 'sʌmbədiz

ɡʊd / bəd bʊks/ **być dobrze/zle u kogoś**

notowanym

be on the same wavelength /bi: ɒn ðə

seɪm 'weɪvlɛŋθ/ **nadawać na tych samych**

falach

fair-weather friend /'feə ,weðə frend/

fałszywy przyjaciel

fly the nest /flaɪ ðə nest/ **wyfrunąć**

z gniazda

go back a long way /gəʊ bæk ə lɒŋ weɪ/

znać się od dawna

have a crush on sb /hæv ə krʌʃ ɒn/

podkochiwać się w kimś

have a heart-to-heart /hæv ə ,hɑ:t tə 'hɑ:t/

porozmawiać szczerze

keep to oneself /ki:p tu: wʌn'self/ **trzymać**

się na uboczu

not give sb the time of day /nɒt ɡɪv ðə taɪm

əv deɪ/ **ignorować kogoś, nawet się nie**

przywitać

one's own flesh and blood /wʌnz əʊn fleʃ

ænd blʌd/ **własna rodzina**

through thick and thin /θru: θɪk ænd θɪn/

na dobre i na złe

Unit 6: Food Żywność

Key Vocabulary

Types of food Rodzaje pokarmów

bakery products /'beikəri 'prɒdʌkts/ **pieczywo**
 cereals /'siəriəlz/ **płatki zbożowe**
 dairy products /'deəri 'prɒdʌkts/ **produkty mleczne / nabiał**
 drinks /beverages/ 'drɪŋks / 'bevərɪdʒɪz/ **napoje**
 eggs /egz/ **jajka**
 fish /fɪʃ/ **ryby**
 fruit /fru:t/ **owoce**
 frozen food /'frəʊzn fu:d/ **mrożonki**
 meat /mi:t/ **mięso**
 organic food /ɔ:'gænik fu:d/ **żywność ekologiczna**
 pasta /'pæstə/ **makaron wszelkiego rodzaju**
 processed food /'prəʊsest fu:d/ **żywność przetworzona**
 pulses /'pʌlsɪz/ **rośliny strączkowe**
 rice /raɪs/ **ryż**
 seafood / shellfish /'si:fu:d / 'ʃelfɪʃ/ **owoce morza / małże**
 snacks / nibbles (colloquial) /'snæks / 'nɪbəlz/ **przekąski (pot.)**
 sweets /'swi:ts/ **słodycze**
 vegetables /'vedʒtəbəlz/ **warzywa**
Poziom rozszerzony
 sausage /'sɔ:sɪdʒ/ **kiełbasa, parówka**
 seeds /si:dz/ **pestki, nasiona**
 vegetable oil /'vedʒtəbəl ɔɪl/ **olej roślinny**
 vinegar /'vɪnɪgə/ **ocet**

Poziom rozszerzony

Describing food

Opisywanie żywności / potraw

(in)edible /('ɪn)'edɪbəl/ **(nie)jadalny**
 (un)appetising /('ʌn)'æpɪtaɪzɪŋ/ **(nie)apetyczny**
 additive-free /'ædɪtɪv fri:/ **bez dodatków**
 artificial /ɑ:'tɪ'fɪjəl/ **sztuczny**
 bland /blænd/ **mdły, nijaki**
 chewy /'tʃu:ɪ/ **ciągnący się, żyłasty**
 convenient /kən'vi:niənt/ **łatwe do przygotowania**
 creamy /'kri:mi/ **kremowy**
 crispy /'krispi/ **chrupiący, kruchy**
 dry /draɪ/ **suchy, suszony**
 flavour /'fleɪvə/ **smak (np. waniliowy, bananowy)**
 fresh /frefʃ/ **świeży**

hearty breakfast /'hɑ:tɪ 'brekfəst/ **obfite śniadanie**
 home-cooked /,həʊm 'kʊkt/ **domowej roboty**
 home-grown /,həʊm 'grəʊn/ **domowej uprawy**
 mouth-watering /'maʊθ ,wɔ:tərɪŋ/ **apetyczny, „aż ślinka cieknie”**
 nourishing /'nʌrɪʃɪŋ/ **pożywny, sycący**
 nutritious /'nju: 'trɪfəs/ **odżywczy**
 organic /ɔ:'gænik/ **organiczny**
 perishable /'perɪʃəbl/ **łatwo psujący się**
 processed /'prəʊsest/ **przetworzony**
 refreshing /rɪ'freʃɪŋ/ **orzeźwiający**
 savoury /'seɪvəri/ **słony, pikantny, aromatyczny**
 sour /saʊə/ **kwaśny**
 steamed /sti:mɪd/ **gotowany na parze**
 tasty /'teɪsti/ **smaczny**
 tinned /tɪnd/ **konserwowy, w puszcze**

Fruit Owoce

apple /'æpəl/ **jabłko**
 apricot /'eɪprɪkɒt/ **morela**
 banana /bə'nɑ:nə/ **banan**
 blackcurrant /'blæk 'kʌrənt/ **czarna porzeczka**
 cherry /'tʃeri/ **czereśnia / wiśnia**
 grapefruit /'greɪpfru:t/ **grejpfrut**
 grapes /greɪps/ **winogrona**
 kiwi /'ki:wi:/ **kiwi**
 lemon /'lemən/ **cytryna**
 lime /laɪm/ **limetka**
 mandarin /'mændərɪn/ **mandarynka**
 nectarine /'nektərɪn/ **nektaryna**
 orange /'ɒrɪndʒ/ **pomarańcza**
 peach /pi:tʃ/ **brzoskwinia**
 pear /peə/ **gruszka**
 pineapple /'paɪn,æpəl/ **ananas**
 plum /plʌm/ **śliwka**
 raspberry /'ræzbəri/ **malina**
 strawberry /'strɔ:bəri/ **truskawka**
Poziom rozszerzony
 avocado /,ævə'kɑ:dəʊ/ **awokado**
 blueberry /'blu:bəri/ **borówka**

Dairy products Nabiał, artykuły mleczne

butter /'bʌtə/ **masło**
 cheese /tʃi:z/ **ser**
 cottage cheese /'kɒtɪdʒ tʃi:z/ **twarożek**
 cream /kri:m/ **śmietana**
 milk /mɪlk/ **mleko**
 yoghurt /'jəʊgət/ **jogurt**

Bakery products Pieczywo

roll /rəʊl/ **bułka**
 white / brown bread /waɪt / braʊn bred/ **pieczywo białe / ciemne**
 wholegrain bread /'həʊlgreɪn bred/ **chleb pełnoziarnisty**
 wholemeal bread /'həʊlmi:l bred/ **chleb razowy**
Poziom rozszerzony
 pastry /'peɪstri/ **ciastko, ciasto (słodkie, słone, pikantne, np. ciasto francuskie lub tarta)**

Meat Mięso

beef /bi:f/ **wołowina**
 chicken /'tʃɪkɪn/ **kurczak**
 fillet /'fɪlɪt/ **filet**
 ham /hæm/ **szynka**
 pork chop /pɔ:k tʃɒp/ **kotlet wieprzowy, schabowy**
 pork /pɔ:k/ **wieprzowina**
 poultry /'pəʊltri/ **drób**
 steak: rare / medium / well-done /steɪk: reə / 'mi:diəm / ,wel 'dʌn/ **stek: krwisty / średnio / dobrze wysmażony**
 veal /vi:l/ **cielęcina**
Poziom rozszerzony
 bacon /'beɪkən/ **bekon, boczek**
 lean meat /li:n mi:t/ **chude mięso**

Seafood Owoce morza

crab /kræb/ **krab**
 lobster /'lɒbstə/ **homar**
 mussel /'mʌsəl/ **małż**
 octopus /'ɒktəpəs/ **ośmiornica**
 oyster /'ɔɪstə/ **ostryga**
 shrimp /prawn/ /ʃrɪmp / prɔ:n/ **krewetka**
 squid /skwɪd/ **Kalmar**

Sweets Słodycze

biscuits /'bɪskɪts/ **herbatniki**
 cake /keɪk/ **ciasto / tort**
 chocolate /'tʃɒklət/ **czekolada / czekoladka**
 sweet /swi:t/ **cukierek**

Drinks Napoje

(instant) coffee /('ɪnstənt) 'kɒfi/ **kawa (rozpuszczalna)**
 white coffee /waɪt 'kɒfi/ **biała kawa**
 black coffee /blæk 'kɒfi/ **czarna kawa**
 strong coffee /strɒŋ 'kɒfi/ **mocna kawa**
 weak coffee /wi:k 'kɒfi/ **słaba kawa**

fruit juice /fru:t dʒu:s/ **sok owocowy**
 soft drink /soft drɪŋk/ **napój**
bezalkoholowy
 sparkling / fizzy (mineral) water /'spɑ:klɪŋ / 'fɪzi ('mɪnərəl) 'wɔ:tə/ **woda (mineralna) gazowana**
 still (mineral) water /stɪl ('mɪnərəl) 'wɔ:tə/ **woda (mineralna) niegazowana**
 tea: black / fruit / lemon /ti: blæk / fru:t / 'lemən/ **herbata: czarna / owocowa / z cytryną**

Poziom rozszerzony

alcohol /'ælkəhəl/ **alkohol**
 beer /biə/ **piwo**
 smoothie /'smu:ði/ **smoothie (gęsty napój owocowy, koktajl)**
 wine /wain/ **wino**

Vegetables Warzywa

asparagus /ə'spærəgəs/ **szparag**
 beetroot /'bi:tru:t/ **burak czerwony**
 broccoli /'brɒkəli/ **brokuły**
 Brussels sprouts /,brəsəlz 'sprauts/ **brukselka**
 cabbage /'kæbɪdʒ/ **kapusta**
 carrot /'kærət/ **marchew**
 cauliflower /'kɒlɪfləʊə/ **kalafior**
 celery /'seləri/ **seler**
 cucumber /'kju:kəmbə/ **ogórek**
 garlic /'gɑ:lk/ **czosnek**
 green bean /gri:n bi:n/ **fasolka**
szparagowa
 mushroom /'mʌʃru:m/ **grzyb, pieczarka**
 onion / spring onion /'ʌnjən / sprɪŋ 'ʌnjən/ **cebula / dymka**
 leek /li:k/ **por**
 lettuce /'letɪs/ **sałata**
 parsley /'pɑ:slɪ/ **pietruszka**
 green / red pepper /gri:n / red 'pepə/ **papryka zielona / czerwona**
 potato /pə'teɪtəʊ/ **ziemniak**
 radish /'rædɪʃ/ **rzodkiewka**
 tomato /tə'mɑ:təʊ/ **pomidor**
 turnip /'tɜ:nɪp/ **rzepa**

Poziom rozszerzony

aubergine /'ɔ:bəʒi:n/ **bakłażan**
 courgette /kɔ:'ʒet/ **cukinia**

Preparing food Przygotowanie żywności

add /æd/ **dodać / dodawać**
 beat (the eggs) /bi:t (ði egz)/ **ubić / ubijać (jajka)**
 blend /blend/ **zmieszać / wymieszać**
 bring soup to the boil /brɪŋ su:p tə ðə bɔɪl/ **doprowadzić zupę do wrzenia**
 chop /tʃɒp/ **kroić / siekać**
 combine with sth /kəm'beɪn wɪð 'sʌmθɪŋ/ **zmieszać / wymieszać z / połączyć z**
 cook from scratch /kɒk frəm skrætʃ/ **gotować od podstaw**
 cut /kʌt/ **(po)kroić / ukroić**
 dice /daɪs/ **(po)kroić w kostkę**
 grate /greɪt/ **zetrzeć / utrzeć (na tarce)**
 melt /melt/ **(roz)topić**

mince (meat) /mɪns (mi:t)/ **(z)mieścić (mięso)**
 mix /mɪks/ **(z)mieszać**
 peel /pi:l/ **obierać (warzywa / owoce)**
 pour /pɔ:/ **lać / nalewać / (na)sypać**
 preheat the oven to 220°C /,pri:'hi:t ði 'ʌvən tə tu: 'hʌndrəd ænd 'twenti dɪ'gri:z 'selsɪəs/ **nagrząć piekarnik do temperatury 220°C**
 scramble eggs /'skræmbəl egz/ **zrobić jajecznice**
 slice /sleɪs/ **kroić w plastry / kromki**
 stir /stɜ:/ **(za)mieszać**

Cooking Przyrządzanie / przygotowanie potraw

bake /beɪk/ **(u)piec / zapiec (chleb / ciasto / ziemniaki)**
 boil /bɔɪl/ **ugotować / zagotować**
 cook /kʊk/ **(u)gotować / przyrządzić**
 fry /fraɪ/ **(u)smażyć**
 grill /grɪl/ **(u)piec na grillu / grillować**
 heat up /hi:t ʌp/ **podgrzać**
 roast /rəʊst/ **(u)piec (mięso / ziemniaki)**
 season with salt and pepper to taste /'si:zən wɪð sɔ:lt ænd 'pepə tə teɪst/ **doprawić solą i pieprzem do smaku**
 sprinkle /'sprɪŋkəl/ **posypać / (po)kropić / skropić**
 steam /sti:m/ **(u)gotować na parze (warzywa)**

Poziom rozszerzony

Kitchen equipment Sprzęt kuchenny

blender /'blendə/ **mikser**
 bowl /bɔ:l/ **miska, miseczka**
 chopping board /'tʃɒpɪŋ bɔ:d/ **deska do krojenia**
 fork /fɔ:k/ **widelec**
 frying pan /'fraɪɪŋ pæn/ **patelnia**
 glass /glɑ:s/ **szklanka, kieliszek**
 kettle /'ketl/ **czajnik**
 knife /naɪf/ **nóż**
 mug /mʌg/ **kubek**
 plate /pleɪt/ **talerz**
 saucepan /'sɔ:spæn/ **rondel**
 spoon /spu:n/ **łyżka**
 toaster /'təʊstə/ **toster**
 teaspoon /'ti:spu:n/ **łyżeczka (czegós)**

Tastes Smaki

bitter /'bɪtə/ **gorzki**
 salty /'sɔ:ltɪ/ **słony**
 sour /'saʊə/ **kwaśny**
 spicy /'spaisɪ/ **pikantny**
 sweet /swi:t/ **słodki**

Meals Posiłki

breakfast /'brekfəst/ **śniadanie**
 dinner /'dɪnə/ **obiad**
 lunch /lʌntʃ/ **lunch**
 packed lunch /,pækt 'lʌntʃ/ **drugie śniadanie (przygotowane w domu), suchy prowiant**
 supper /'sʌpə/ **kolacja**

Places to eat/drink Lokale gastronomiczne

café / coffee house /'kæfeɪ / 'kɒfi haʊs/ **kawiarnia**
 cafeteria /,kæfə'tɪəriə/ **bar szybkiej obsługi / stołówka / bufet**
 cocktail bar /'kɒkteɪl bɑ:/ **koktajlbar**
 fast food restaurant / outlet / counter /fɑ:st fu:d 'restɒrnt / 'aʊtlet / 'kaʊntə/ **restauracja / punkt sprzedaży / bar fast food**
 food court /'fu:d kɔ:t/ **strefa gastronomiczna**
 ice cream parlour /,aɪs kri:m 'pɔ:lə/ **lodziarnia**
 school canteen /sku:l kæn'ti:n/ **stołówka szkolna**

Poziom rozszerzony

At the restaurant

W restauracji

dish /dɪʃ/ **potrawa, danie**
 go out for a meal /gəʊ aʊt fər ə mi:l/ **iść do restauracji, jeść poza domem**
 gourmet meal /'gəʊmeɪ mi:l/ **posiłek dla smakoszy, wykwinne danie**
 Polish cuisine /'pɒʃlɪʃ kwi:'zi:n/ **polska kuchnia**
 set menu /set 'menju:/ **gotowy zestaw dań**
 side dish /saɪd dɪʃ/ **dodatek do dania**
 starter /'stɑ:tə/ **przystawka**

Other words and expressions Inne słowa, zwroty i wyrażenia

appetite /'æpɪtaɪt/ **apetyt**
 balanced diet /'bælənst 'daɪət/ **racjonalna / prawidłowo skomponowana dieta**
 bon appetit /bɒn æpə'ti:/ **smacznego!**
 calories /'kælərɪz/ **kalorie**
 chef /ʃef/ **szef kuchni, kucharz**
 cookery book /'kʊkəri bʊk/ **książka kucharska**
 cut down on sth /kʌt daʊn ɒn 'sʌmθɪŋ/ **ograniczyć spożycie czegoś**
 cutlery /'kʌtləri/ **sztućce**
 dessert /di'zɜ:t/ **deser**
 dish /dɪʃ/ **potrawa / danie**
 eating habits /'i:ɪŋ 'hæbɪts/ **nawyki żywieniowe**
 eating disorder /'i:ɪŋ dɪs'ɔ:də/ **zaburzenia odżywiania**
 fatty / fattening food /'fæti / 'fætnɪŋ fu:d/ **tłuste / tuczące jedzenie**

delicious food /di'ljʌs fu:d/ **pyszne jedzenie**
 excellent food /'eksələnt fu:d/ **wyśmienite jedzenie**
 exotic food /ɪg'zɒtɪk fu:d/ **egzotyczne jedzenie**
 tasty food /'teɪsti fu:d/ **smaczne jedzenie**
 convenient food /kən'vi:nɪənt fu:d/ **łatwe do przygotowania jedzenie**
 genetically-modified food /dʒə'netikli 'mɒdɪfaɪd fu:d/ **genetycznie modyfikowane jedzenie**
 fresh food /fref fu:d/ **świeże jedzenie**
 takeaway food /'teɪkəweɪ fu:d/ **jedzenie na wynos**
 healthy food /'helθi fu:d/ **zdrowe jedzenie**
 unhealthy food /ʌn'helθi fu:d/ **niezdrowe jedzenie**
 tinned food /tɪnd fu:d/ **jedzenie konserwowe**
 food allergy /'fu:d ,ælədʒi/ **alergia pokarmowa**
 food poisoning /'fu:d ,pɔɪzənɪŋ/ **zatrucie pokarmowe**
 frozen vegetables /'frəʊzən 'vedʒtəbəlz/ **mrożonka warzywna**
 gain / put on / lose weight /geɪn / pʊt ɒn / lu:z weɪt/ **przytyć / (s)chudnąć**
 go bad / go off /gəʊ bæd / gəʊ ɒf/ **zepsuć się**
 go out for a meal /gəʊ aʊt fər ə mi:l/ **iść do restauracji, jeść poza domem**
 gluten-free diet /'glu:tɪn fri: 'daɪət/ **dieta bezglutenowa**
 have a sweet tooth /hæv ə swi:t tu:θ/ **lubić słodycze**
 Help yourself! /help jɔ: self/ **Poczęstuj się!**
 helping /'helpɪŋ/ **porcja**
 herbs and spices /hɜ:bz ænd 'spɑɪsɪz/ **zioła i przyprawy**
 ingredients /ɪn'grɪ:diənts/ **składniki**
 junk food /dʒʌŋk fu:d/ **niezdrowe / tanie jedzenie**
 leave a tip /li:v ə tɪp/ **zostawić napiwek**
 low-fat diet /ləʊ fæt 'daɪət/ **dieta niskotłuszczowa**
 low / high calorie food /ləʊ / haɪ 'kæləri fu:d/ **żywność nisko- / wysokokaloryczna**
 main course / fish course /meɪn kɔ:s / fɪʃ kɔ:s/ **danie główne / danie rybne**
 malnutrition /,mælnju: 'trɪʃən/ **niedożywienie**
 menu /'menju:/ **menu / karta dań**
 nutritional value /nju: 'trɪʃənəl 'vælju:/ **wartość odżywcza**
 obesity /əʊ'bi:səti/ **otyłość**
 order a meal /'ɔ:də ə mi:l/ **zamówić posiłek**
 overeat /əʊvər'i:t/ **przejadać się**
 pay the bill /peɪ ðə bɪl/ **płacić rachunek (w restauracji)**
 Polish / Greek cuisine /'pəʊlɪʃ / grɪ:k kwi:'zi:n/ **polska / grecka kuchnia**
 proper nutrition /'prɒpə nju: 'trɪʃən/ **właściwe odżywianie**
 proteins /'prəʊti:nz/ **białka**
 raw /rɔ:/ **surowy**

ready-made meal /,redi meɪd 'mi:l/ **gotowe danie**
 recipe /'resɪpi/ **przepis kulinarny**
 reserve / book a table at a restaurant /rɪ'zɜ:v / bʊk ə 'teɪbəl ət ə 'restrɒnt/ **zarezerwować stolik w restauracji**
 restaurant speciality /'restrɒnt ,speʃi'æli:ti/ **restauracja specjalność regionu / restauracji**
 second helping /'sekənd 'helpɪŋ/ **dokładka / druga porcja**
 serve /sɜ:v/ **podać / podawać**
 skip breakfast /skɪp 'brekfəst/ **nie jeść śniadania / pominąć śniadanie**
 smoked /sməʊkt/ **wędzony**
 stale /steɪl/ **czerstwy**
 tip /tɪp/ **napiwek**
 vegetarian /,vedʒɪ'teəriən/ **wegetarianin / wegetarianka**
 vegan /'vi:gən/ **weganin**
 We're having a barbecue tomorrow. /wɪə 'hævɪŋ ə 'bɑ:bɪkjʊ: tə'mɒrəʊ/ **Robimy jutro grilla.**
 What would you recommend? /wɒt wəd ju: ,rekə'mend/ **Co Pan / Pani by polecił(a)?**
Poziom rozszerzony
 calcium /'kælsɪəm/ **wapń**
 carbohydrates / ,kɑ:bəʊ'haidreɪts/ **węglowodany**
 fat /fæt/ **tłuszcz**
 fibre /'faɪbə/ **błonnik**
 iron /'aɪən/ **żelazo**
 minerals /'mɪnərəlz/ **składniki mineralne**
 sodium /'səʊdiəm/ **sól**
 sugars /'ʃʊgəz/ **cukry**
 vitamins /'vɪtəmi:nz/ **witaminy**
 cholesterol /kə'lestərɒl/ **cholesterol**
 digestive problems /daɪ'dʒestɪv 'prɒbləmz/ **problemy z trawieniem**
 food intolerance /fu:dɪn'tɒlərəns/ **nietolerancja pokarmowa**
 high blood pressure /haɪ bləd 'prefə/ **wysokie ciśnienie krwi**
 additives and preservatives /'ædɪtɪvz ænd prɪ'zɜ:vətɪvz/ **dodatki i konserwanty**
 balanced diet /,bælənst 'daɪət/ **zbilansowana dieta**
 be on / go on / stick to a diet /bi: ɒn / gəʊ ɒn / stɪk tu: ə 'daɪət/ **być na diecie / przejść na dietę / trzymać się diety**
 be past the sell-by date /bi: pɑ:st ðə 'sel baɪ deɪt/ **być po dacie ważności**
 burn fat / calories /bɜ:n fæt / 'kælərɪz/ **spalać tłuszcz / kalorie**
 diet pill /'daɪət pɪl/ **tabletki odchudzające**
 diet-related disease /'daɪət rɪ'leɪtɪd di:zi:z/ **choroba dietozależna**
 diet rich in vitamins /'daɪət rɪtʃɪn 'vɪtəmi:nz/ **dieta bogata w witaminy**
 dietitian /,daɪə'tɪʃən/ **dietetyk**
 fresh produce /fref 'prɒdju:s/ **świeże produkty**
 healthy appetite /'helθi 'æpɪtaɪt/ **zdrowy apetyt**
 leftovers /'left əʊvəz/ **resztki**
 low/high-calorie food /ləʊ / haɪ 'kæləri fu:d/ **żywność nisko-/wysokokaloryczna**
 supplement /'sʌplɪmənt/ **suplement**
 takeaway /'teɪkəweɪ/ **danie na wynos**
 temptation /temp'teɪʃən/ **pokusa**

There's some food left over. /ðeəz sʌm fu:d left 'əʊvə/ **Zostało trochę jedzenia.**
 cut down on sth /kʌt daʊn ɒn/ **ograniczyć spożycie czegoś**
 cut out /kʌt aʊt/ **wyeliminować, zrezygnować z czegoś**
 dip sth in /dɪp ɪn/ **(za)moczyć, zanurzyć**
 go bad / go off / be off /gəʊ bæd / gəʊ ɒf / bi: ɒf/ **zepsuć się (o żywności)**
 go with /gəʊ wɪð/ **pasować do czegoś**
 live on /lɪv ɒn/ **żywić się czymś**
 pick at /pɪk ət/ **dziobać, jeść bez apetytu**
 wolf down /wɒlf daʊn/ **pożerać**

Idioms Idiomy

bear fruit /beə 'fru:t/ **rodzić owoce, owocować**
 have a sweet tooth /hæv ə swi:t tu:θ/ **lubić słodycze**
 have your cake and eat it /hæv jɔ: keɪk ænd i:t ɪt/ **mieć same zalety / chcieć wszystkiego naraz**
 leave a bad taste in sb's mouth /li:v ə bæd teɪst ɪn məʊθ/ **pozostawić nieprzyjemne wrażenie**
 the icing on the cake /ði 'aɪsɪŋ ɒn ðə keɪk/ **wisienka na torcie**

Quantity and packaging Ilość i opakowania

a bag of (sugar) /ə bæɡ əv ('ʃʊɡə)/ **torba / torebka (cukru)**
 a bar of (chocolate) /ə bɑ:r əv ('tʃɒklət)/ **tabliczka (czekolady)**
 a bottle of (water) /ə 'bɒtl əv ('wɔ:tə)/ **butelka (wody)**
 a can of (tuna) /ə kæn əv ('tju:nə)/ **puszka (tuńczyka)**
 a carton of (milk) /ə 'kɑ:tən əv (mɪlk)/ **karton (mleka)**
 a cup of (tea) /ə kʌp əv (ti:)/ **filiżanka (herbaty)**
 a glass of (juice) /ə glɑ:s əv (dʒu:s)/ **szklanka (soku)**
 a jar of (jam) /ə dʒɑ:r əv (dʒæm)/ **stoik (dżemu)**
 a loaf of (bread) /ə ləʊf əv (bred)/ **bochenek (chleba)**
 a packet of (biscuits) /ə 'pækɪt əv ('bɪskɪts)/ **paczka (herbatników)**
 a piece of (meat) /ə pi:s əv (mi:t)/ **kawałek (mięsa)**
Poziom rozszerzony
 a tin of (tuna) /ə tɪn əv ('tju:nə)/ **puszka (tuńczyka)**
 spoonful /'spu:nfʊl/ **łyżka (czegoś)**

Unit 7: Shopping and services

Zakupy i usługi

Key Vocabulary

Types of shops and services Rodzaje sklepów i placówek usługowych

baker's /'beikəz/ **piekarnia**
 bookshop /'bʊkʃɒp/ **księgarnia**
 butcher's /'bʊtʃəz/ **sklep mięsny**
 chemist's /'kemists/ **apтека**
 clothes shop /kləʊðz ʃɒp/ **sklep odzieżowy**
 corner shop /'kɔːnə ʃɒp/ **sklep na rogu**
 local shop /'ləʊkəl ʃɒp/ **pobliski sklep**
 busy shop /'bɪzi ʃɒp/ **sklep pełen ruchu**
 well-stocked shop /wel 'stɒkt ʃɒp/ **dobrze zaopatrzony sklep**
 expensive shop /ɪk'spensɪv ʃɒp/ **drogi sklep**
 exclusive shop /ɪk'skluːsɪv ʃɒp/ **luksusowy sklep**
 duty-free shop /'djuːtɪ friː ʃɒp/ **sklep wolnocłowy**
 department store /dɪ'pɑːtmənt stɔː/ **dom towarowy**
 DIY shop /'diː aɪ 'waɪ ʃɒp/ **sklep dla majsterkowiczów**
 dry cleaner's /draɪ 'kliːnəz/ **pralnia chemiczna**
 electrical shop /ɪ'lektrɪkəl ʃɒp/ **sklep elektryczny**
 florist's /'flɒrɪsts/ **kwiaciarnia**
 furniture shop /'fɜːnɪʃə ʃɒp/ **sklep meblowy**
 garage /'gærɑːʒ/ **warsztat samochodowy**
 gift shop /'gɪft ʃɒp/ **sklep z upominkami**
 greengrocer's /'griːnɡrəʊsəz/ **warzywniak**
 grocer's /'grəʊsəz/ **sklep spożywczy**
 hairdresser's /'heədresəz/ **zakład fryzjerski (damski)**
 laundry /'ləʊndri/ **pralnia**
 market square / marketplace /'mɑːkɪt skweə / 'mɑːkɪtpleɪs/ **targowisko / targ**
 market stall /'mɑːkɪt stɔːl/ **stragan**
 music shop /'mjuːzɪk ʃɒp/ **sklep muzyczny**
 newsagent's /'njuːzeɪdʒənts/ **kiosk (z gazetami)**
 online shop /'ɒnlaɪn ʃɒp/ **sklep internetowy**
 optician's /ɒp'tɪʃənɪz/ **zakład optyczny**
 outdoor market /'aʊtɔːd 'mɑːkɪt/ **targowisko bez zadaszenia / na wolnym powietrzu**

pet shop /pet ʃɒp/ **sklep zoologiczny**
 pharmacy /'fɑːməsi / 'kemists/ **apтека**
 photographer's /fə'tɒɡrəfəz/ **zakład fotograficzny**
 post office /pəʊst 'ɒfɪs/ **poczta**
 public services /'pʌblɪk 'sɜːvɪsɪz/ **instytucje użyteczności publicznej**
 repair service /rɪ'peə 'sɜːvɪs/ **usługa naprawy**
 second-hand shop /,sekənd 'hænd ʃɒp/ **sklep z używanymi rzeczami**
 service point /'sɜːvɪs pɔɪnt/ **punkt usługowy**
 service shop /'sɜːvɪs ʃɒp/ **serwis naprawczy**
 shoe shop /ʃuː ʃɒp/ **sklep obuwniczy**
 shopping centre / mall /'ʃɒpɪŋ 'sentə / mɔːl/ **centrum handlowe / galeria handlowa**
 sports shop /spɔːts ʃɒp/ **sklep sportowy**
 stall /stɔːl/ **kram, stragan, stoisko**
 stationer's /'steɪʃənəz/ **sklep z materiałami piśmienniczymi / biurowymi**
 supermarket /'suːpəməːkɪt/ **supermarket**
 toy shop /tɔɪ ʃɒp/ **sklep z zabawkami**
 transport service /'trænsˌpɔːt 'sɜːvɪs/ **usługi transportowe**
Poziom rozszerzony
 outlet store /'aʊtlet stɔː/ **sklep outletowy**

Products Produkty

audio and video equipment /ˌɔːdɪəʊ ænd 'vɪdɪəʊ 'kwɪpmənt/ **sprzęt audiowizualny**
 beauty products /'bjʊːtɪ 'prɒdʌkts/ **produkty kosmetyczne**
 electrical appliances /ɪ'lektrɪkəl ə'plaɪənsɪz/ **sprzęt elektryczny**
 groceries /'grəʊsərɪz/ **artykuły spożywcze**
 household / domestic appliances /'haʊshəʊld / də'mestɪk ə'plaɪənsɪz/ **sprzęt gospodarstwa domowego**
 jewellery /'dʒuːəlri/ **biżuteria**
 hardware /'hɑːdweə/ **artykuły żelazne / sprzęt komputerowy**
 paper goods /'peɪpə ɡʊdz/ **artykuły papiernicze**
 stationery /'steɪʃənəri/ **materiały biurowe**
 toiletries /'tɔɪlətrɪz/ **kosmetyki do higieny osobistej**

Poziom rozszerzony

luxury goods /'lʌkʃəri ɡʊdz/ **dobra luksusowe**

Money and buying Środki płatnicze i kupowanie

(buy / sell) wholesale / (baɪ / sel) 'həʊlseɪl/ **(kupować / sprzedawać) hurtem**
 afford /ə'fɔːd/ **pozwolić sobie na zakup czegoś**
 available /ə'veɪləbəl/ **dostępny**
 bank transfer /'bæŋk ˌtrænsfəː/ **przelew bankowy**
 bargain /'bɑːɡɪn/ **okazja**
 borrow /'bɒrəʊ/ **pożyczyć od kogoś**
 buy cheaply / at a high price /baɪ 'tʃiːpli / ət ə haɪ praɪs/ **kupować tanio / drogo**
 buy on credit /baɪ ɒn 'kredit/ **kupować na kredyt**
 buy online /baɪ ˌɒn'laɪn/ **kupować przez internet / w sieci**
 buy sth on special offer /baɪ 'sʌmθɪŋ ɒn ˌspeʃəl 'ɒfə/ **kupować coś w promocji**
 cash /kæʃ/ **gotówka**
 cash card /kæʃ kɑːd/ **karta bankomatowa**
 cash desk / cash register /kæʃ desk / kæʃ 'redʒɪstə/ **kasa sklepowa / kasa fiskalna**
 cash machine / cashpoint /kæʃ mə'ʃɪn / 'kæʃpɔɪnt/ **bankomat**
 charge / debit card /tʃɑːdʒ / 'deɪbɪt kɑːd/ **karta płatnicza / debetowa**
 checkout /'tʃekəʊt/ **kasa**
 contactless payment /'kɒntæktləs 'peɪmənt/ **płatność zbliżeniowa**
 cost /kɒst/ **kosztować**
 counter /'kaʊntə/ **lada (sklepowa)**
 credit card /'kredit kɑːd/ **karta kredytowa**
 customer /'kʌstəmə/ **klient**
 debit card /'deɪbɪt kɑːd/ **karta debetowa**
 delivery service /dɪ'lɪvəri 'sɜːvɪs/ **usługa dostawy**
 decrease prices /dɪ'kriːs 'praɪsɪz/ **obniżać ceny**
 dirt cheap /dɜːt tʃiːp/ **tani jak barszcz**
 discount /'dɪskaʊnt/ **rabat**
 exchange sth for sth else /ɪks'tʃeɪndʒ 'sʌmθɪŋ fə 'sʌmθɪŋ els/ **wymienić coś na coś innego**

fitting room /'fɪtɪŋ ru:m/ **przymierzalnia**
 free of charge /fri: əv tʃɑ:dʒ/ **darmowy / bezpłatny**
 get a refund on /get ə 'ri:fʌnd ɒn/
otrzymać zwrot pieniędzy za
 He charged the dinner bill to VISA. /hi: tʃɑ:dʒd ðə 'dɪnə bɪl tə 'vi:zə/ **Zapłacił za kolację kartą VISA.**
 I bought this dress in the sales. /aɪ bɔ:t ðɪs dres ɪn ðə seɪlz/ **Kupiłam tę sukienkę na wyprzedaży.**
 I have no change, I'm afraid. /aɪ hæv nəʊ tʃeɪndʒ, aɪm ə 'freɪd/ **Niestety, nie mam drobnych.**
 installments /ɪn'stɔ:lmənts/ **raty**
 label /'leɪbəl/ **metka / etykieta**
 lend /lend/ **pożyczyć komuś**
 Many shops hold sales in January or August. /'meni ʃɒps həʊld seɪlz ɪn 'dʒænjuəri ɔ: 'bɔ:gəst/ **W wielu sklepach wyprzedaże odbywają się w styczniu lub sierpniu.**
 means / forms of payment /mi:nz / fɔ:mz əv 'peɪmənt/ **środkii płatności**
 online payment /'ɒnlain 'peɪmənt/ **płatność online**
 on sale /ɒn seɪl/ **sprzedaż / w sprzedaży**
 pay by credit card /peɪ baɪ 'kredit kɑ:d/ **płacić kartą kredytową**
 pay in cash /peɪ ɪn kæʃ/ **płacić gotówką**
 point of sale /pɔɪnt əv seɪl/ **punkt sprzedaży**
 price /praɪs/ **cena**
 put up / increase prices /pʊt ʌp / ɪn'kri:s 'praɪsɪz/ **podnosić ceny**
 queue /kju:/ **kolejka / stać w kolejce**
 receipt /ri'si:t/ **paragon**
 reduction /rɪ'dʌkʃən/ **obniżka cen**
 return policy /rɪ'tʃɪ:n, pɒləsi/ **zasady zwrotu**
 run out of /rʌn aʊt əv/ **nie mieć już, czegoś zabrakło (komuś)**
 sale items /seɪl 'aɪtəmz/ **artykuły przecenione**
 sale /seɪl/ **sprzedaż / wyprzedaż**
 shop assistant /ʃɒp ə'sɪstənt/ **ekspedient / ekspedientka, sprzedawca / sprzedawczyni**
 shop owner /ʃɒp 'əʊnə/ **właściciel sklepu**
 shopaholic /ʃɒpə'hɒlɪk/ **maniak zakupów**
 shopper /'ʃɒpə/ **kupujący / klient**
 shopping bag /'ʃɒpɪŋ bæɡ/ **torba na zakupy**
 shopping list /'ʃɒpɪŋ lɪst/ **lista zakupów**
 sold out /sɔ:ld aʊt/ **wyprzedany**
 spend money on /spend 'mʌni ɒn/ **wydawać pieniądze na**
 This washing powder was on special offer last week. /ðɪs 'wɒʃɪŋ 'paʊdə wɒz ɒn 'speʃəl 'ɒfə lɑ:st wɪ:k/ **Ten proszek był w promocji w zeszłym tygodniu.**
 trolley /'trɒli/ **wózek na zakupy**
 try on clothes /traɪ ɒn kləʊðz/ **przymierzyć ubrania**
 What size are you? /wɒt saɪz ɑ: ju:/ **Jaki jest Pani / Pana rozmiar?**

Poziom rozszerzony

poor / top quality /pʊə / tɒp 'kwɒləti/
kiepska / najwyższa jakość
 all-inclusive /ˌɔ:l ɪn'klu:sɪv/ **kompleksowy, całkowity**
 be in stock /bi: ɪn stɒk/ **być w sprzedaży**
 be up to standard /bi: ʌp tu: 'stændəd/ **spełniać standardy**
 buy in bulk /baɪ ɪn bʌlk/ **kupować hurtowo**
 clear one's debts /kliə wʌnz detz/ **spłacić długi**
 coin /kɔɪn/ **moneta**
 consumer rights /kən'sju:mə raɪts/ **prawa konsumenta**
 cut-priced /kʌt praɪst/ **o obniżonej cenie**
 expensive / costly / high-priced /
 overpriced /ɪk'spensɪv / 'kɒstli / haɪ praɪst /
 ˌəʊvə'praɪst/ **drogi / kosztowny / w wysokiej cenie / zawyżony cenowo**
 get into debt /get 'ɪntu: det/ **wpaść w dług**
 half-price /hɑ:f praɪs/ **za pół ceny**
 impulse buying /'ɪmpʌls 'baɪɪŋ/ **zakupy impulsywne**
 inexpensive /ɪnɪk'spensɪv/ **niedrogi**
 low-cost /ləʊ kɒst/ **niskokosztowy**
 make a payment /meɪk ə 'peɪmənt/ **wpłacić, dokonać płatności**
 pay in advance / ɪn ɪnstalments /peɪ ɪn əd'vɑ:ns / ɪn ɪn'stɔ:lmənts/ **płacić z góry / ratach**
 place an order /pleɪs ən 'ɔ:də/ **złożyć zamówienie**
 provide (excellent / poor) service /
 prə'vaɪd 'eksələnt / pʊə 'sɜ:vɪs/ **świadczyć usługi na wysokim / niskim poziomie**
 purchase (v) /'pɜ:tʃəs/ **(za)kupić, nabyć**
 shopping spree /'ʃɒpɪŋ 'spri:/ **szal zakupów**
 value for money /'vælju: fə 'mʌni/ **warte swojej ceny**
 bank account /bæŋk ə'kaʊnt/ **konto bankowe**
 loan /ləʊn/ **pożyczka**
 interest rate /'ɪntrəst reɪt/ **stopa procentowa**
 savings account /'seɪvɪŋz ə'kaʊnt/ **konto oszczędnościowe**
 online banking /'ɒnlain 'bæŋkɪŋ/ **bankowość internetowa**
 come to /kʌm tu:/ **wychodzić, osiągnąć (kwotę)**
 cut back /kʌt bæk/ **ograniczyć, obciąć**
 give away /gɪv ə'weɪ/ **rozdąć**
 pay sb back /peɪ bæk/ **spłacić dług**
 pay sth off /peɪ ɒf/ **spłacić**
 put aside / set aside /pʊt ə'saɪd / set ə'saɪd/ **odłożyć na bok**
 rip sb off /rɪp ɒf/ **zedrzyć, oszukać (kogoś)**
 run up a bill / a debt /rʌn ʌp ə bɪl / ə det/ **nabić rachunek, wydać zbyt dużo / narobić długów**
 save up /seɪv ʌp/ **zaoszczędzić**
 sell out /sel aʊt/ **wyprzedać**
 stock up /stɒk ʌp/ **gromadzić, robić zapasy**
 take out a loan /teɪk aʊt ə ləʊn/ **brać kredyt, pożyczkę**

take out insurance /teɪk aʊt ɪn'ʃʊərəns/
wykupić ubezpieczenie
 be a rip-off /bi: ə rɪp ɒf/ **zdzierstwo**
 be strapped for cash /bi: stræpt fə kæʃ/
odczuwać brak pieniędzy
 be well-off / well-to-do /bi: 'wel ɒf /
 ,wel tə 'du:/ **być zamożnym / dobrze sytuowanym**
 have money to burn /hæv 'mʌni tə bɜ:n/
wydawać pieniądze lekkomyślnie
 lose / make / spend / cost a small fortune
 /lu:z / meɪk / spend / kɒst ə smɔ:l 'fɔ:tʃu:n/
stracić / zbić / wydać / kosztować majątek
 pay the price for sth /peɪ ðə praɪs fə/
zapłacić cenę za
 pay through the nose /peɪ θru: ðə nəʊz/
przeplacić, zapłacić jak za zboże
 spend money like water /spend 'mʌni laɪk
 'wɔ:tə/ **szastać pieniędzmi**
 throw money down the drain /θrəʊ 'mʌni
 daʊn ðə dreɪn/ **wyrzucać pieniądze w błoto**
 tighten one's belt /'taɪtn wʌnz belt/
zaciśnąć pasa

Advertising and complaints Reklama i reklamacja

advertise /'ædvətaɪz/ **reklamować**
 advertisement (advert / ad) /əd'vɜ:tɪsmənt
 ('ædvɜ:t / æd)/ **reklama / ogłoszenie (np. w gazecie)**
 advertising agency /'ædvətaɪzɪŋ 'eɪdʒənsi/
agencja reklamowa
 advertising campaign /'ædvətaɪzɪŋ
 kæm'peɪn/ **kampania reklamowa**
 billboard /'bɪlbɔ:d/ **billboard**
 commercial break /kə'mɜ:ʃəl breɪk/
przerwa na reklamy w programie TV
 Commercials are the most effective form of advertising. /kə'mɜ:ʃəlz ɑ: ðə
 məʊst ɪ'fektɪv fɔ:m əv 'ædvətaɪzɪŋ/ **Reklamy telewizyjne są najskuteczniejszą formą reklamy.**
 (radio / TV) commercial /('reɪdɪəʊ / ,ti:'vi:)
 kə'mɜ:ʃəl/ **reklama radiowa / telewizyjna**
 complain about /kəm'pleɪn ə'baʊt/
skarżyć się na / narzekać na / być niezadowolonym z / składać zażalenie
 faulty product /'fɔ:ltɪ 'prɒdʌkt/ **wadliwy produkt, produkt z usterką**
 good / bad advertisement for sth /ɡʊd /
 bæd əd'vɜ:tɪsmənt fə 'sʌmθɪŋ/ **dobra / zła reklama czegoś**
 make a complaint /meɪk ə kəm'pleɪnt/
wnieść / złożyć skargę / reklamację
 place an advertisement /pleɪs ən
 əd'vɜ:tɪsmənt/ **zamieścić reklamę**
 promotion /prə'məʊʃən/ **promocja (popularyzacja)**
 quality /'kwɒləti/ **jakość**
 spot /spot/ **spot (reklamowy)**
 This magazine is mainly made up of advertising. /ðɪs 'mægə'zi:n ɪz 'meɪnli meɪd
 ʌp əv 'ædvətaɪzɪŋ/ **To czasopismo składa się głównie z reklam.**

Poziom rozszerzony

(catchy / popular) slogan /'kætʃi /
 'pɒpjələ 'sləʊgən/ **przyciągający uwagę /**
popularny slogan
 (free) samples /'fri: 'sɑ:mpəlz/ (**bezpłatne**)
próbki produktu
 attract attention /ə'trækt ə'tenʃən/
przyciągać uwagę
 banner /'bænə/ **baner**
 brand name /'brænd neim/ **nazwa marki**
 brochure /'brəʊʃə/ **broszura, ulotka**
 by word of mouth /baɪ wɜ:d əv maʊθ/
ustnie, drogą ustną
 consumer /kən'sju:mə/ **konsument**
 customer-friendly /,kʌstəmə 'frendli/
przyjazny dla klienta
 label /'leɪbəl/ **etykieta, metka**
 leaflet / flier /'li:flət / 'flaɪə/ **ulotka**
 logo /'ləʊgəʊ/ **logo**
 market research /'mɑ:kɪt rɪ'sɜ:tʃ/ **badania**
rynku
 publicity /,pʌblɪ'sɪti/ **rozgłos**
 target group /'tɑ:ɡɪt gru:p/ **grupa**
docelowa
 get a (full/partial) refund on /get ə fʊl
 / 'pɑ:fəl 'ri:fʌnd ɒn/ **otrzymać zwrot**
pieniędzy za
 helpline /'helpleɪn/ **infolinia**
 replacement /rɪ'pleɪsmənt/ **wymiana**

Other words and phrases **Inne słowa, zwroty i wyrażenia**

book a service online /bʊk ə 'sɜ:vɪs 'ɒnlain/
zarezerwować usługę online
 closed for deliveries /kləʊzd fə dɪ'lɪvərɪz/
zamknięte z powodu przyjęcia towaru
 chain of shops /tʃeɪn əv ʃɒps/ **sieć sklepów**
 cheap place to shop /tʃi:p pleɪs tə ʃɒp/
miejsce, w którym można tanio coś kupić
 customer service /'kʌstəmə 'sɜ:vɪs/
obsługa klienta
 department /dɪ'pɑ:tmənt/ **dział / stoisko**
 discount price /'dɪskaʊnt praɪs/ **cena**
rabatowa / promocyjna
 do one's / the shopping / shop around /
 shop /du: wʌnz / ðə 'ʃɒpɪŋ / ʃɒp ə'raʊnd / ʃɒp/
robić zakupy
 fair /feə/ **targi**
 flea market /fli: 'mɑ:kɪt/ **pchli targ**
 get a discount on /get ə 'dɪskaʊnt ɒn/
dostać rabat / zniżkę na
 go into town /gəʊ 'ɪntu: taʊn/ **wybrać się**
do miasta
 good / bad purchase /ɡʊd / bæd 'pɜ:tʃɪs/
dobry / zły zakup
 guarantee /,ɡærən'ti:/ **gwarancja**
 haircut /'heəkʌt/ **strzyżenie**
 interest on sth /'ɪntrəst ɒn 'sʌmθɪŋ/
oprocentowanie / odsetki
 on display /ɒn dɪ'spleɪ/ **na wystawie**
 parcel locker /'pɑ:səl 'lɒkə/ **paczkomat**
 run a shop /rʌn ə ʃɒp/ **prowadzić sklep**
 supermarket sections /'su:pəmɑ:kɪt
 'sekfənz/ **działy supermarketu**
 supply goods to shops /sə'plai ɡʊdz tə
 ʃɒps/ **zaopatrywać sklepy w towar**
 warranty /'wɒrənti/ **rekojmia / gwarancja**
 a wide range of products / services /ə
 waɪd reɪndʒ əv 'prɒdʌkts / 'sɜ:vɪsɪz/ **szeroki**
wyбір towarów / zakres usług
 window-shopping /'wɪndəʊ ʃɒpɪŋ/
oglądanie wystaw sklepowych

Unit 8: Travelling and tourism

Podróżowanie i turystyka

Key Vocabulary

Travelling

Podróżowanie

(travel) guide book /('trævəl) gaid bok/ **przewodnik turystyczny**
 cycling / walking tour /'saɪklɪŋ / 'wɔːkɪŋ tʊə/ **wycieczka rowerowa / piesza**
 go camping /gəʊ 'kæmpɪŋ/ **pojechać pod namiot**
 go hiking /gəʊ 'haɪkɪŋ/ **chodzić na piesze wycieczki**
 go on a cruise /gəʊ ɒn ə kruːz/ **odbywać rejs**
 go on a journey /gəʊ ɒn ə 'dʒɜːni/ **wybrać się w podróż (dłuższą)**
 go on a trip /gəʊ ɒn ə trɪp/ **jechać na wycieczkę**
 go on an expedition /gəʊ ɒn ən ˌekspeˈdɪʃən/ **udać się na wyprawę**
 go on an excursion /gəʊ ɒn ən ɪk'skɜːʃən/ **jechać na wycieczkę zorganizowaną**
 go on a round-the-world trip /gəʊ ɒn ə ˌraʊnd ðə 'wɜːld trɪp/ **jechać na wycieczkę dookoła świata**
 go to the seaside / lake /gəʊ tə ðə 'siːsaɪd / leɪk/ **pojechać nad morze / jezioro**
 guided tour /'gaɪdɪd tʊə/ **wycieczka z przewodnikiem**
 Have a safe journey / trip! /hæv ə seɪf 'dʒɜːni / trɪp/ **Szczęśliwej podróży!**
 hitchhike /'hɪtʃhaɪk/ **podróżować autostopem**
 hitchhiker /'hɪtʃhaɪkə/ **autostopowicz / autostopowiczka**
 hitchhiking /'hɪtʃhaɪkɪŋ/ **podróżowanie autostopem**
 set off (on a journey) /set ɒf (ɒn ə 'dʒɜːni)/ **wyruszyć (w podróż)**
 She travels widely. /ʃiː 'trævəlz 'waɪdli/ **Ona dużo podróżuje.**
 show the tourist group around the town /ʃəʊ ðə 'tʊərɪst gruːp əˈraʊnd ðə taʊn/ **oprowadzać turystów po mieście**
 sightseeing /'saɪtsiːɪŋ/ **zwiedzanie**
 They're hitchhiking around Europe. /ðeə 'hɪtʃhaɪkɪŋ əˈraʊnd 'jʊərəp/ **Podróżują autostopem po Europie.**
 tour guide /tʊə gaɪd/ **przewodnik / przewodniczka**

travel / go / fly via London /'trævəl / gəʊ / flai 'vaɪə 'lʌndən/ **podróżować / jechać / lecieć przez Londyn**
 travel / go abroad /'trævəl / gəʊ əˈbrɔːd/ **jechać za granicę**
 Travel broadens the mind. /'trævəl 'brɔːdənz ðə maɪnd/ **Podróże kształcą.**
 travel by rail / sea / air / road /'trævəl baɪ reɪl / siː / eə / rəʊd/ **podróżować koleją / drogą morską / powietrzną / lądową**
 travel by train / ship / plane / car /'trævəl baɪ treɪn / ʃɪp / pleɪn / kɑː/ **podróżować pociągiem / statkiem / samolotem / samochodem**
 travel expenses /'trævəl ɪk'spensɪz/ **koszty podróży**
 travel light /'trævəl laɪt/ **podróżować z niewielkim bagażem**
 travelling conditions /'trævəlɪŋ kən'dɪʃənz/ **warunki podróży**
Poziom rozszerzony
 keep to the left / right /kiːp tuː ðə left / raɪt/ **trzymać się lewej / prawej strony**
 be / get stuck in traffic /biː / get stʌk ɪn/ **trafic / utknąć w korku**

Means of transport

Środki transportu

bicycle (bike) /'baɪsɪkəl (baɪk)/ **rower**
 boat /bəʊt/ **łódź**
 bus /bʌs/ **autobus**
 car /kɑː/ **samochód**
 canoe /kəˈnuː/ **kajak, czółno, łódka**
 coach /kəʊtʃ/ **autokar**
 ferry /'feri/ **prom**
 helicopter /'helɪkɒptə/ **helikopter**
 jet /dʒet/ **odrzutowiec**
 lorry /'lɒri/ **ciężarówka**
 moped /'məʊpəd/ **motorower**
 motorbike /'məʊtəbaɪk/ **motocykl**
 plane /pleɪn/ **samolot**
 (motor) scooter /('məʊtə) 'skuːtə/ **skuter**
 ship /ʃɪp/ **statek**
 intercity train /ˌɪntə'sɪti treɪn/ **pociąg intercity**
 international train /ˌɪntə'næʃənəl treɪn/ **pociąg międzynarodowy**
 slow train /sləʊ treɪn/ **pociąg osobowy**
 goods train /ɡʊdz treɪn/ **pociąg towarowy**

fast train /fɑːst treɪn/ **pociąg pociąg ekspresowy**
 express train /ɪk'spres treɪn/ **pociąg ekspresowy**
 direct train /daɪ'rekt treɪn/ **pociąg bezpośredni**
 tram /træm/ **tramwaj**
 underground / tube /'ʌndəgraʊnd / tjuːb/ **metro**
 yacht /jɒt/ **jacht**

Poziom rozszerzony

brake (v, n) /breɪk/ **hamować, hamulec**
 change gear /tʃeɪndʒ ɡɪə/ **zmieniać biegi w samochodzie**
 put sth into reverse / reverse /pʊt 'ɪntuː rɪ'vɜːs / rɪ'vɜːs/ **wrzucić wsteczny bieg / cofać**
 crossing /'krɒsɪŋ/ **przeście, skrzyżowanie, przejście dla pieszych**
 cycle lane / path /saɪkəl leɪn / pɑːθ/ **ścieżka rowerowa / ścieżka**
 overtake /əʊvə'teɪk/ **wyprzedzać**
 pedestrian /piˈdestriən/ **pieszy**
 road sign /rəʊd saɪn/ **znak drogowy**
 roadworks /'rəʊdwɜːks/ **roboty drogowe**
 roundabout /'raʊndəbaʊt/ **rondo**
 rush hour /rʌʃ aʊə/ **godziny szczytu**
 speed camera /spiːd 'kæməərə/ **fotoradar**
 spot check /spot tʃek/ **kontrola drogowa**
 traffic congestion /'træfɪk kən'dʒestʃən/ **natężenie ruchu**
 block sb in /blɒk ɪn/ **zablokować komuś wyjazd samochodem**
 cut in /kʌt ɪn/ **zajechać drogę**
 drop sb off /drɒp ɒf/ **podwieźć kogoś**
 knock over /nɒk 'əʊvə/ **potrafić kogoś**
 pick up (speed) /pɪk ʌp (spiːd)/ **przyspieszać, nabierać prędkości**
 run out (of petrol) /rʌn aʊt (əv 'petrəl)/ **kończyć się, wyczerpać się (skończyła się benzyna)**
 be in the driving seat /biː ɪn ðə 'draɪvɪŋ siːt/ **kontrolować sytuację**
 be off the beaten track /biː ɒf ðə 'biːtən træk/ **zejść z utartego szlaku**
 be on dangerous ground /biː ɒn 'deɪndʒərəs graʊnd/ **poruszać się po niepewnym gruncie**
 do a U-turn /duː ə 'juːtɜːn/ **zawrócić**
 dining car / wagon /'daɪnɪŋ kɑː / 'wæɡən/ **wagon restauracyjny**

rail replacement service /reil ri'pleismənt
 'sɜːvɪs/ **komunikacja zastępcza**
 aisle / window seat /aɪl / 'wɪndəʊ siːt/
miejsce przy przejściu / przy oknie
 cabin crew /'kæbɪn kruː/ **załoga samolotu,**
personel pokładowy
 carbon offset /'kɑːbən 'ɒfset/
kompensacja emisji CO2
 connecting flight /kə'nektɪŋ flaɪt/ **lot**
z przesiadką
 duty-free zone /ˌdjuːti 'friː zəʊn/ **strefa**
wolnoctłowa
 in-flight entertainment /ɪn 'flaɪt
 ˌentə'teɪnmənt/ **rozrywka podczas lotu**
 land / landing /lænd / 'lændɪŋ/ **lądować /**
lądowanie
 long-haul flight /lɒŋ 'hɔːl flaɪt/ **lot**
długodystansowy
 low-cost / budget airline /ləʊ 'kɒst /
 'bʌdʒɪt 'eəlaɪn/ **tania linia lotnicza**
 oxygen mask /'ɒksɪdʒən mɑːsk/ **maska**
tlenowa
 stopover /'stɒpəʊvə/ **międzyładowanie,**
przerwa w podróży
 touch down /tʌtʃ daʊn/ **lądować**

Kinds of holidays Rodzaje wakacji

adventure holiday /əd'ventʃə 'hɒlaɪd/ **wczasy dla amatorów aktywnego**
wypoczynku
 beach holiday /biːtʃ 'hɒlaɪd/ **wakacje na**
plaży
 camping holiday /'kæmpɪŋ 'hɒlaɪd/ **wakacje pod namiotem**
 cruise /kruːz/ **rejs wycieczkowy**
 family holiday /'fæmɪli 'hɒlaɪd/ **wakacje**
rodzinne
 hiking holiday /'haɪkɪŋ 'hɒlaɪd/ **wędrówka**
 package holiday /'pækɪdʒ 'hɒlaɪd/ **wakacje zorganizowane (przez biuro**
podróży)
 safari /sə'fɑːri/ **safari**
 seaside holiday /'siːsaɪd 'hɒlaɪd/ **wakacje**
nad morzem
 summer holiday /'sʌmə 'hɒlaɪd/ **wakacje**
letnie
 winter holiday /'wɪntə 'hɒlaɪd/ **ferie**
zimowe

Poziom rozszerzony

go hiking /gəʊ 'haɪkɪŋ/ **udawać się na**
piesze wycieczki
 go on a cruise / journey / trip /
 expedition / excursion /gəʊ ɒn ə kruːz
 / 'dʒɜːni / trip / ˌekspe'dɪʃən / ɪk'skɜːʃən/
odbywać rejs / wybrać się w podróż
(dłuższą) / jechać na wycieczkę / udać
się na wyprawę / na wycieczkę

Things to do on holiday Zajęcia wakacyjne

go sightseeing / touring / see the sights /
 tour (around) /gəʊ 'saɪtsiːŋ / 'tʊərɪŋ / siː ðə
 saɪts / tʊə (ə'raʊnd)/ **zwiedzać / zwiedzić**
 go to a funfair /gəʊ tə ə 'fʌnfə/ **iść do**
wesołego miasteczka
 lie on the beach /laɪ ɒn ðə biːtʃ/ **leżeć na**
plaży
 see an exhibition / visit a museum
 / cathedral /siː ən ˌeksɪ'bɪʃən / 'vɪzɪt ə
 mjuː'ziəm / kə'tiːdrəl/ **zobaczyć wystawę /**
zwiedzić muzeum / katedrę
 scuba diving /'skuːbə 'daɪvɪŋ/ **nurkowanie**
ze sprzętem
 snorkel /'snɔːkəl/ **pływać z rurką**
 sunbathe /'sʌnbəɪð/ **opalać się**
 swim in the sea / lake /swɪm ɪn ðə siː / leɪk/
pływać w morzu / jeziorze
 take photos /teɪk 'fəʊtəʊz/ **robić zdjęcia**
 visit different countries /'vɪzɪt 'dɪfrənt
 'kʌntrɪz/ **zwiedzać różne kraje**
 windsurf /'wɪndzɜːf/ **pływać na desce**
surfingowej

Poziom rozszerzony

itinerary /aɪ'tɪnəri/ **plan, trasa podróży**
 overtourism /ˌəʊvə'tʊərɪzəm/ **nadmierna**
turystyka
 She travels widely. /ʃiː 'trævlz 'waɪdli/ **Ona**
dużo podróżuje.
 show the tourist group around the town
 /ʃəʊ ðə 'tʊərɪst gruːp ə'raʊnd ðə taʊn/
oprowadzać turystów po mieście

Places to live/ stay on holiday Miejsca pobytu/ zakwaterowanie

cabin /'kæbɪn/ **domek kempingowy**
 caravan /'kærəvæn/ **przyczepa**
kempingowa
 guesthouse / boarding house /'gesthaʊs /
 'bɔːdɪŋ haʊs/ **pensjonat**
 (youth) hostel /('juːθ) 'hɒstəl/ **schronisko**
(młodzieżowe)
 private rooms / accommodation /'praɪvət
 ruːmz / ə,kəmə'deɪʃən/ **kwatery prywatna**
 three-star hotel /θriː stɑː 'həʊtel/ **hotel**
trzygwiazdkowy

Poziom rozszerzony

B&B (bed & breakfast) /biː ən 'biː (bed
 ænd 'brekfəst)/ **zakwaterowanie ze**
śniadaniem
 budget accommodation /'bʌdʒɪt
 ə,kəmə'deɪʃən/ **tanie zakwaterowanie**
 eco-friendly accommodation /iːkəʊ
 'freɪndli ə,kəmə'deɪʃən/ **ekologiczne**
 fully booked /'fʊli bukt/ **całkowicie**
zarezerwowany
 holiday resort /'hɒlaɪd riːzɔːt/
miejscowość wypoczynkowa

run-down / modest / three-star / luxury
 / family-run hotel /ˌrʌn'daʊn / 'mɒdɪst /
 θriː stɑː / 'lʌkfəri / 'fæməli rʌn həʊ'tel/ **hotel**
podupadły / skromny / trzygwiazdkowy
/ luksusowy / rodzinny
 suite /swiːt/ **apartament hotelowy**

Accidents and emergencies Nieszczęśliwe zdarzenia oraz nagłe wypadki

accident victim /'æksɪdənt 'vɪktɪm/ **ofiara**
wypadku
 ambulance /'æmbjʊləns/ **karetką**
pogotowia
 break down /breɪk daʊn/ **zepsuć się (np.**
samochód)
 call emergency services /kɔːl ɪ'mɜːdʒənsɪ
 ˌsɜːvɪsɪz/ **wezwać służby ratunkowe**
 car / road / plane accident /kɑː / rəʊd /
 pleɪn 'æksɪdənt/ **wypadek samochodowy /**
drogowy / lotniczy
 cause an accident /kɔːz ən 'æksɪdənt/
spowodować wypadek
 cause of an accident /kɔːz əv ən 'æksɪdənt/
przyczyna wypadku
 collide with /kə'laɪd wɪð/ **zderzyć się z**
 crash one's car /kræʃ wʌnz kɑː/ **rozbić**
(czyjś) samochód
 crash into someone's car /kræʃ 'ɪntuː
 'sʌmwʌnz kɑː/ **zderzyć się z kimś**
samochodem, wjechać w czyjś
samochód
 emergency (case) /ɪ'mɜːdʒənsɪ (keɪs)/ **nagły**
wypadek
 crash (into) /kræʃ ('ɪntuː)/ **zderzyć się z /**
mieć kraksę
 have a head-on collision /hæv ə 'hed'ɒn
 kə'liʒən/ **mieć zderzenie czołowe**
 have a knock / bump /hæv ə nok / blʌmp/
mieć małe zderzenie / stłuczkę
 hit sth /hit 'sʌmθɪŋ/ **uderzyć w coś**
 injury /'ɪndʒəri/ **rana / uraz**
 injured /'ɪndʒəd/ **ranny / poszkodowany**
 person responsible for the accident /
 'pɜːsən rɪ'spɒnsəbəl fə ðɪ 'æksɪdənt/ **sprawca**
wypadku
 road accident /rəʊd 'æksɪdənt/ **wypadek**
drogowy

Other words and phrases Inne słowa, zwroty i wyrażenia

accommodation /ə,kəmə'deɪʃən/
zakwaterowanie
 airport /'eəpɔːt/ **lotnisko**
 all-inclusive /ɔːl ɪn'kluːsɪv/ **all inclusive**
 arrival /ə'raɪvəl/ **przylot**
 arrive at the station / at platform 6
 /ə'raɪv ət ðə 'steɪʃən / ət 'plætfɔːm sɪks/
przyjeżdżać na stację / na peron 6
 arrivals / departure lounge /ə'raɪvəl /
 dɪ'pɑːtʃə laʊndʒ/ **hala przylotów / odlotów**
 board a plane / ship /bɔːd ə pleɪn / ʃɪp/
wsiadać na pokład samolotu / statku

book a ticket / holiday / flight /bʊk ə 'tɪkɪt / 'hɒlɪdeɪ / flɑɪt/ **zarezerwować bilet / wakacje / lot**
 bus stop /bʌs stɒp/ **przystanek autobusowy**
 buy souvenirs /baɪ 'su:və'niəz/ **kupować pamiątki**
 campsite /'kæmpsaɪt/ **pole namiotowe**
 cancel a reservation /'kænsəl ə ,reza'veɪʃən/ **odwołać rezerwację**
 cancelled / delayed /'kænsəld / dɪ'leɪd/ **odwołany / opóźniony**
 car park /kɑ: pɑ:k/ **parking samochodowy**
 catch / miss a train / bus /kætʃ / mɪs ə treɪn / bʌs/ **zdażyć (złapać) / spóźnić się na pociąg / autobus**
 change trains /tʃeɪndʒ treɪnz/ **przesiadać się na inny pociąg**
 change (trains) three times /tʃeɪndʒ (treɪnz) θri: taɪmz/ **mieć trzy przesiadki**
 check in / out of a hotel /tʃek ɪn / aʊt əv ə həʊ'tel/ **zameldować się / wymeldować się z hotelu**
 departure /dɪ'pɑ:tʃə/ **odlot**
 double room /'dʌbl ru:m/ **pokój dwuosobowy**
 drive carefully /draɪv 'keəfəli/ **jechać ostrożnie**
 drunk driving /drʌŋk 'draɪvɪŋ/ **jazda w stanie nietrzeźwym / po pijanemu**
 (valid / invalid) driving licence /('vælɪd / ɪn'vælɪd) 'draɪvɪŋ ,laɪsəns/ **(ważne / nieważne) prawo jazdy**
 fasten one's seat belt /'fɑ:sən wʌnz si:t belt/ **zapiąć pasy bezpieczeństwa**
 flight /flaɪt/ **lot, przelot**
 full / half board /fʊl / hɑ:f bɔ:d/ **pełne, całodziennie wyżywienie / niepełne wyżywienie (śniadanie i obiadokolacja)**
 gate /geɪt/ **bramka (na lotnisku)**
 get on / off a train / bus /get ɒn / ɒf ə treɪn / bʌs/ **wsiąść do / wysiąść z pociągu / autobusu**
 get into / out of a car /get 'ɪntu: / aʊt əv ə kɑ:/ **wsiąść do / wysiąść z samochodu**
 get / have a puncture /get / hæv ə 'pʌŋktʃə/ **złapać gumę**
 get lost /get lɒst/ **zgubić drogę / zgubić się**
 (hand) luggage /(hænd) 'lʌɡɪdʒ/ **bagaż (podręczny)**
 go the wrong way /gəʊ ðə rɒŋ weɪ/ **pomylić drogę**
 holiday resort /'hɒlɪdeɪ rɪ,zɔ:t/ **miejsowość wypoczynkowa**
 holiday home at the seaside /'hɒlɪdeɪ həʊm ət ðə 'si:səɪd/ **domek letniskowy nad morzem**
 holiday season /'hɒlɪdeɪ 'si:zən/ **okres wakacyjny**
 holidaymaker /'hɒlɪdeɪ meɪkə/ **wczasowiczka / letnik**
 hotel reservation /həʊ'tel ,reza'veɪʃən/ **rezerwacja hotelu**
 land /lənd/ **lądować**
 landmark /'lændmɑ:k/ **charakterystyczne miejsce**
 left luggage (office) /left 'lʌɡɪdʒ ('ɒfɪs)/ **przechowalnia bagażu**

lose luggage /lu:z 'lʌɡɪdʒ/ **zgubić bagaż**
 make a reservation /meɪk ə ,reza'veɪʃən/ **zrobić rezerwację / zarezerwować**
 means of transport /mi:nz əv 'trænspɔ:t/ **środki transport**
 miss a flight /mɪs ə flɑɪt/ **spóźnić się na lot**
 motorway /'məʊtəweɪ/ **autostrada**
 passenger /'pæsɪndʒə/ **pasażer**
 passport control /'pɑ:spɔ:t kən'trəʊl/ **kontrola paszportowa**
 pedestrian crossing /pə'destriən 'krɒsɪŋ/ **przejście dla pieszych**
 platform /'plætfɔ:m/ **peron**
 put up a tent /pʊt ʌp ə tent/ **rozbić / postawić namiot**
 railway / bus station /'reɪlweɪ / bʌs 'steɪʃən/ **dworzec kolejowy / autobusowy**
 road check /rəʊd tʃek/ **kontrola drogowa**
 runway /'rʌnweɪ/ **pas startowy**
 rush hour /rʌʃ 'aʊə/ **godziny szczytu**
 single / return ticket /'sɪŋɡəl / rɪ'tɜ:n 'tɪkɪt/ **bilet w jedną stronę / w obie strony, powrotny**
 single room /'sɪŋɡl ru:m/ **pokój jednoosobowy**
 seaside / ski resort /'si:səɪd / ski: rɪ,zɔ:t/ **kurort nadmorski / narciarski**
 seat belt /'si:t belt/ **pas bezpieczeństwa**
 sleeping car / carriage /'sli:pɪŋ kɑ: / 'kæɪdʒ/ **wagon sypialny**
 sleeping bag /'sli:pɪŋ bæɡ/ **śpiwór**
 sleep in a tent /sli:p ɪn ə tent/ **spać w namiocie**
 speed limit /'spi:d ,lɪmɪt/ **ograniczenie prędkości**
 suitcase /'su:tkeɪs/ **walizka**
 take driving lessons /teɪk 'draɪvɪŋ 'lesənz/ **chodzić na kurs prawa jazdy**
 take off /teɪk ɒf/ **(wy)startować (o samolocie)**
 taxi /'tæksi/ **taxi, taksówka**
 terminal /'tɜ:mɪnəl/ **terminal**
 The train is running three hours late. /ðə treɪn ɪz 'rʌnɪŋ θri: 'aʊəz leɪt/ **Pociąg ma trzy godziny opóźnienia.**
 ticket office /'tɪkɪt ,ɒfɪs/ **kasa biletowa**
 (flight / train / bus) timetable /(flɑɪt / treɪn / bʌs) 'taɪmteɪbəl/ **rozkład (lotów) / jazdy (pociągów / autobusów)**
 traffic lights /'træfɪk laɪts/ **światła drogowe**
 travel agency /'trævəl ,eɪdʒənsɪ/ **biuro podróży**
 travel insurance /'trævəl ɪn'sʊərəns/ **ubezpieczenie podróży**
 traffic jam /'træfɪk dʒæm/ **korek uliczny**
 tourist (information) office /'tʊərɪst (,ɪnfə'meɪʃən) ,ɒfɪs/ **biuro informacji turystycznej**
 (domestic / foreign) tourism /(də'mestɪk / 'fɒrən) 'tʊərɪzəm/ **turystyka (krajowa / zagraniczna)**
 tourist destination /'tʊərɪst ,destɪ'neɪʃən/ **cel wycieczek turystycznych**
 vacancy /'veɪkənsɪ/ **wolny pokój**
 voyage /'vɔɪdʒ/ **podróż morską**
 Excuse me, is this seat free / taken? /ɪk'skju:z mi:, ɪz ðɪs si:t fri: / 'teɪkən/ **Przepraszam, czy to miejsce jest wolne / zajęte?**

Excuse me, how can I get to...? /ɪk'skju:z mi:, haʊ kən aɪ get tə/ **Przepraszam, jak dojechać do...?**
 Is accommodation / insurance included in the price? /ɪz ə,kəmə'deɪʃən / ɪn'sʊərəns ɪn'klu:dɪd ɪn ðə praɪs/ **Czy zakwaterowanie / ubezpieczenie jest wliczone w cenę?**
 Where does this train go to? /weə dʌz ðɪs treɪn gəʊ tu:/ **Dokąd jedzie ten pociąg?**
 When is the next train to Warsaw? /wen ɪz ðə nekst treɪn tə 'wɔ:ɔ:/ **O której jest następny pociąg do Warszawy?**
 wonderful view /'wʌndəfəl vju:/ **cudowne widoki**

Poziom rozszerzony

Idioms Idioms

do sth on autopilot /du: 'sʌmθɪŋ ɒn 'ɔ:təʊpɪlət/ **robić coś automatycznie, bezmyślnie**
 deck /dek/ **pokład**
 (dis)embark /(dɪs)ɪm'bɑ:k/ **schodzić z pokładu / wchodzić na pokład**
 lifeboat /'laɪfbəʊt/ **łódź ratunkowa**
 port /pɔ:t/ **port**
 be in the same boat /bi: ɪn ðə seɪm bəʊt/ **być w tej samej sytuacji**
 show sb the ropes /ʃəʊ 'sʌmbədi ðə rəʊps/ **przyuczyć kogoś, pokazać co i jak**
 steer clear of sb/sth /stiə kliə əv 'sʌmbədi / 'sʌmθɪŋ/ **trzymać się z daleka od kogoś / czegoś**
 down the road / line /daʊn ðə rəʊd / laɪn/ **później, w przyszłości**
 gain ground /geɪn graʊnd/ **zyskać popularność**
 get sth off the ground /get 'sʌmθɪŋ ɒf ðə graʊnd/ **zacząć odnosić sukcesy**
 go downhill /gəʊ ,daʊn'hɪl/ **psuć się, pogarszać**
 hit the road /hɪt ðə rəʊd/ **wyruszyć w podróż**
 hold / stand one's ground /həʊld / stænd wʌnz graʊnd/ **nie dawać się**
 I wish the ground would swallow me up. /aɪ wɪʃ ðə graʊnd wʊd 'swɒləʊ mi: ʌp/ **Chciałbym się zapaść pod ziemię.**
 I'll cross that bridge when I get to it /aɪl krɒs ðæt brɪdʒ wen aɪ get tu: ɪt/ **Wszystko w swoim czasie.**
 life in the fast lane /laɪf ɪn ðə fɑ:st leɪn/ **życie na wysokich obrotach**
 prepare the ground /pri'peə ðə graʊnd/ **przygotować grunt**
 be / get back on track /bi: / get bæk ɒn træk/ **iść zgodnie z planem / wrócić na właściwą drogę**
 go off the rails /gəʊ ɒf ðə reɪlz/ **wykoleić się, zejść na złą drogę**
 run out of steam /rʌn aʊt əv sti:m/ **stracić motywację, wypalić się**

Unit 9: Art and culture

Kultura i sztuka

Key Vocabulary

Art and culture Kultura i sztuka

(art) gallery /ˈɑ:t/ 'gæləri/ **galeria (sztuki)**
 abstract art /ˈæbstrækt ɑ:t/ **sztuka abstrakcyjna**
 art festival /ɑ:t 'festɪvəl/ **festiwal sztuki**
 art lover /ɑ:t 'lʌvə/ **miłośnik sztuki**
 art /ɑ:t/ **sztuka**
 artist /'ɑ:tɪst/ **artysta**
 classic /'klæsɪk/ **klasycyzm**
 collection /kə'leɪʃən/ **kolekcja**
 cultural centre /'kʌltʃərəl 'sentə/ **centrum kulturalne**
 cultural institution /'kʌltʃərəl ɪn'stɪ'tju:ʃən/ **instytucja kulturalna**
 exhibit /ɪg'zɪbɪt/ **ekspozycja**
 exhibition /ˌeksɪ'bɪʃən/ **wystawa**
 fine arts /faɪn 'ɑ:ts/ **sztuki piękne**
 historical /hɪ'stɒrɪkəl/ **zabytkowy**
 historical monument / see the monuments /hɪ'stɒrɪkəl 'mɒnjəmənt / si: ðə 'mɒnjəmənts/ **zabytek / zwiedzać zabytki**
 landscape /'lændskeɪp/ **krajobraz**
 masterpiece /'ma:stəpi:s/ **arcydzieło**
 modern art exhibition /'mɒdn ɑ:t ˌeksɪ'bɪʃən/ **wystawa sztuki współczesnej**
 museum /'mju:ziəm/ **muzeum**
 painter /'peɪntə/ **malarz**
 photography /fə'tɒɡrəfi/ **fotografia, fotografika**
 portrait /'pɔ:trɪt/ **portret**
 preview /'pri:vju:/ **wernisaż**
 sculpture /ˈskʌlptʃə/ 'skʌlptə/ **rzeźba / rzeźbiarz**
 statue /'stætju:/ **posąg / statua**
 still life /stɪl 'laɪf/ **martwa natura**
 work / piece of art /wɜ:k / pi:s əv ɑ:t/ **dzieło sztuki**

Poziom rozszerzony

eye-catching /ˈaɪ ˌkætʃɪŋ/ **przyciągające uwagę**
 far-fetched /ˈfɑ: 'fetʃt/ **odrealnione**
 innovative /ɪ'nəvətɪv/ **innowacyjne**
 mesmerising /'mezməraɪzɪŋ/ **fascynujące**
 moving /'mu:vɪŋ/ **wzruszające**
 predictable /prɪ'dɪktəbəl/ **schematyczne**
 spectacular /spek'tækjələ/ **spektakularne, widowiskowe**
 striking /'straɪkɪŋ/ **robiące wrażenie**
 unconvincing /ˌʌnkən'vɪnsɪŋ/ **nieprzekonujące**

be highly recommended /bi 'haɪli ˌrekə'mendɪd/ **być bardzo polecanym, być bardzo zalecanym**
 canvas /'kænvəs/ **plótno, kanwa**
 contemporary /kən'tempərəri/ **współczesny, nowoczesny**
 depict /dɪ'pɪkt/ ˌdepɪkʃən/ **przedstawiać, opisywać / opis, przedstawienie (czegoś)**
 engrave / engravɪŋ /ɪn'greɪv / ɪn'greɪvɪŋ/ **(wy)grawerować, (wy)ryć / grawerunek, grawerowanie**
 exhibit / exhibition /ɪg'zɪbɪt / ˌeksɪ'bɪʃən/ **eksponat / wystawa**
 frame /freɪm/ **rama**
 genre /'ʒɒnrə/ **gatunek**
 installation art /ˌɪnstə'leɪʃən ɑ:t/ **instalacja artystyczna**
 metaphor /'metəfə/ **metafora**
 oil painting /ˌɔɪl 'peɪntɪŋ/ **obraz olejny**
 palette /'pælət/ **paleta**
 photography /fə'tɒɡrəfi/ **fotografia**
 pose (n, v) /pəʊz/ **poza / pozować**
 preview /'pri:vju:/ **przedpremierowy pokaz**
 sketch /sketʃ/ **szkic**
 street art /stri:t ɑ:t/ **sztuka uliczna**
 watercolours /'wɔ:təkələz/ **akwarele**

Films Filmy

director /dɪ'rektə/ **reżyser**
 receive an award /rɪ'si:v ən ə'wɔ:d/ **otrzymać nagrodę**
 scene /si:n/ **scena**
 soundtrack /'saʊndtræk/ **ścieżka dźwiękowa (w filmie)**
 the film is directed by /ðə fɪlm ɪz dɪ'rektɪd baɪ/ **film w reżyserii**
 the film is set in (place) in (time) /ðə fɪlm ɪz set ɪn (pleɪs) ɪn (taɪm)/ **akcja filmu rozgrywa się w (miejscu) w (czasie)**
 Y stars in the film /waɪ stɑ:z ɪn ðə fɪlm/ **w roli głównej Y**

Poziom rozszerzony

adaptation /ˌædæp'teɪʃən/ **adaptacja**
 blockbuster /'blɒkbʌstə/ **hit, przebój kinowy**
 chain of events /ˌtʃeɪn əv ɪ'vents/ **łańcuch wydarzeń**
 come out on 16th October / in July /kʌm ʌʊt ɒn sɪks'ti:θ ɒk'təʊbə / ɪn dʒu'laɪ/ **wejść na ekrany 16 października / w lipcu**
 give a glowing / good / bad review /gɪv ə 'gləʊɪŋ / ɡʊd / bəd rɪ'vju:/ **napisać, dać entuzjastyczną / dobrą / złą recenzję**
 receive a mixed / poor review / rɪ'si:v ə mɪkst / pʊə rɪ'vju:/ **otrzymać zróżnicowaną / nędną recenzję**
 make-up artist /'meɪkʌp ˌɑ:tɪst/ **charakteryzator(ka), wizażyst(ka)**
 male / female lead /meɪl / 'fi:meɪl li:d/ **główny bohater, główna postać / główna bohaterka**
 nominate for an award /'nɒmɪneɪt fər ən ə'wɔ:d/ **nominować do nagrody**
 opening / closing scenes /'əʊpənɪŋ / 'kləʊzɪŋ si:nz/ **scena otwierająca / kończąca**
 prequel / sequel /'pri:kwəl / 'si:kwəl/ **książka, sztuka lub film o wydarzeniach poprzedzających akcję / kontynuacja**
 setting /'setɪŋ/ **sceneria (filmu)**
 star-studded cast /ˌstɑ: 'stʌdɪd kɑ:st/ **gwiazdorska obsada**
 streaming platform /'stri:mɪŋ 'plætfo:m/ **platforma streamingowa**
 suspense builds up /sə'spens bɪldz ʌp/ **napięcie rośnie**

Kinds of films Rodzaje filmów

(auto)biographical film /(ˌɔ:ˈtəʊ) ˌbaɪə'græfɪkəl fɪlm/ **film (auto)biograficzny**
 action film /'ækʃən fɪlm/ **film akcji**
 adventure film /əd'ventʃə fɪlm/ **film przygodowy**
 cartoon film /kɑ:'tu:n fɪlm/ **film rysunkowy**
 children's film /'tʃɪldrənz fɪlm/ **film dla dzieci**
 comedy /'kɒmədi/ **komedja**
 detective film /dɪ'tektɪv fɪlm/ **film kryminalny**
 documentary film /ˌdɒkjʊ'mentri fɪlm/ **film dokumentalny**

drama film /'drɑ:mə film/ **film obyczajowy**
 educational film /ˌedʒəˈkeɪʃənəl film/ **film edukacyjny**
 feature film /'fi:tʃə film/ **film fabularny**
 film based on a true story /film beɪst ɒn ə truː 'stɔ:ri/ **film oparty na faktach**
 historical film /hɪ'stɔ:rɪkəl film/ **film historyczny**
 horror (film) /'hɒrə (film)/ **horror / film grozy**
 love story / romantic film /lʌv 'stɔ:ri / rəʊ'mæntɪk film/ **romans, film o miłości, historia miłosna**
 musical /'mju:zɪkəl/ **musical**
 nature film /'neɪtʃə film/ **film przyrodniczy**
 science fiction film /ˌsaɪəns 'fɪkʃən film/ **film fantastyczny / fantastycznaukowy**
 silent film /'saɪlənt film/ **film niemy**
 thriller /'θrɪlə/ **thriller**
 war film /wɔ: film/ **film wojenny**

Books Książki

a piece / work of literature /ə pi:s / wɜ:k əv 'lɪtrətʃə/ **dzieło literackie**
 author /'ɔ:θə/ **autor**
 bookworm /'bʊkwɜ:m/ **mól książkowy**
 classical / contemporary / modern literature /'klæsɪkəl / kən'tempərəri / 'mɒdn 'lɪtrətʃə/ **literatura klasyczna / współczesna**
 crime / detective story /kraɪm / dɪ'tektɪv 'stɔ:ri/ **powieść kryminalna / kryminał**
 drama /'drɑ:mə/ **dramat**
 enjoy a book /ɪn'dʒɔɪ ə bʊk/ **podobać się (o książce)**
 fairy tale /'feəri teɪl/ **bajka**
 fantasy novel /'fæntəsi 'nɒvəl/ **powieść fantasy**
 love story /lʌv 'stɔ:ri/ **romans**
 novel /'nɒvəl/ **powieść**
 poem /'pəʊɪm/ **wiersz**
 science fiction book /ˌsaɪəns 'fɪkʃən bʊk/ **książka science fiction**
 short story /ʃɔ:t 'stɔ:ri/ **nowela**
 story /'stɔ:ri/ **opowiadanie**

Poziom rozszerzony

be an easy read /biː ən 'i:zi ri:d/ **być lekką lekturą, czytałem**
 blurb /blɜ:b/ **notka wydawnicza reklamująca książkę (na okładce)**
 cartoonist /kɑ:'tu:nɪst/ **autor karykatur, dowcipów rysunkowych, kreskówek**
 front / back cover /frʌnt / bæk 'kʌvə/ **przednia / tylna okładka**
 literary award /'lɪtərəri ə'wɔ:d/ **nagroda literacka**
 paperback /'peɪpəbæk/ **książka w miękkiej, broszurowej oprawie**
 skim through /skɪm θruː/ **przebiec wzrokiem**

TV programmes Programy telewizyjne

current affairs /ˌkʌrənt ə'feəz/ **aktualności / aktualne wydarzenia**
 entertainment programme /ˌentə'teɪnmənt 'prəʊgræm/ **program rozrywkowy**
 live programme /laɪv 'prəʊgræm/ **program na żywo**
 news / sports programme /nju:z / spɔ:ts 'prəʊgræm/ **program informacyjny / sportowy**
 phone-in /'fəʊnɪn/ **program z telefonicznym udziałem widzów**
 political debate /pə'lɪtɪkəl dɪ'beɪt/ **debat polityczna**
 quiz show /'kwɪz ʃəʊ/ **teleturniej**
 series /'sɪəri:z/ **serial (ci sami bohaterowie, każdy odcinek ma inną fabułę)**
 sitcom /'sɪtkɒm/ **komedія sytuacyjna**
 soap opera /'səʊp ,ɒpərə/ **opera mydlana**
 talk / chat show /tɔ:k / tʃæt ʃəʊ/ **talk-show**
 weather forecast /'weðə 'fɔ:kə:st/ **prognoza pogody**

Theatre Teatr

applause /ə'plɔ:z/ **aplauz**
 audience /'ɔ:diəns/ **publiczność**
 backstage /ˌbæk'steɪdʒ/ **kulisy**
 boo /buː/ **wygwizdać**
 children's theatre /'tʃɪldrənz 'θiətə/ **teatr dla dzieci**
 dressing room /'dresɪŋ ru:m/ **garderoba**
 performance /pə'fɔ:məns/ **przedstawienie**
 play /pleɪ/ **sztuka**
 poster /'pəʊstə/ **afisz (teatralny)**
 puppet theatre /'pʊpɪt 'θiətə/ **teatr lalkowy**
 rehearsal /rɪ'hɜ:səl/ **próbа**
 row /rəʊ/ **rząd (krzesel / foteli)**
 stage /steɪdʒ/ **scena teatralna**
 stage / perform /steɪdʒ / pə'fɔ:m/ **wystawić**
 stage fright /steɪdʒ fraɪt/ **trema**
 The show's been running for a year. /ðə ʃəʊz bi:n 'rʌnɪŋ fə ə jɪə/ **Przedstawienie nie schodzi z afisza od roku.**
 What's on at the theatre? /wɒts ɒn ət ðə 'θiətə/ **Co grają w teatrze?**

Poziom rozszerzony

improvised performance /'ɪmprəvaɪzd pə'fɔ:məns/ **improvizowane**
 playwright /'pleɪraɪt/ **dramatopisarz, dramaturg**
 standing ovation /ˌstændɪŋ əv'veɪʃən/ **owacja na stojąco**

Press Prasa

article /'ɑ:tɪkəl/ **artykuł**
 column /'kɒləm/ **felieton**
 daily newspaper / paper (informal) /'deɪli 'nju:z ,peɪpə / 'peɪpə/ **gazeta codzienna / dziennik**
 headline /'hedlaɪn/ **nagłówek**
 issue /'ɪʃuː/ **wydanie**
 letter to the editor /'letə tə ði 'editə/ **list do redakcji**

local / regional newspaper /'ləʊkəl / 'ri:dʒənəl 'nju:z ,peɪpə/ **gazeta lokalna / regionalna**
 magazine /ˌmæɡə'zi:n/ **czasopismo**
 newspaper editor /'nju:z ,peɪpə 'editə/ **redaktor naczelny gazety**
 news photographer /nju:z fə'tɒɡrəfə/ **fotoreporter**
 newspaper with a TV guide /'nju:z ,peɪpə wɪð ə ,tiːviː gaɪd/ **gazeta z programem telewizyjnym**
 journalist /'dʒɜ:nəlɪst/ **dziennikarz**
 subscribe /səb'skraɪb/ **prenumerować**
 tabloid /'tæblɔɪd/ **brukowiec**
 today's / yesterday's newspaper /tə'deɪz / 'jestədeɪz 'nju:z ,peɪpə/ **dzisiejsza / wczorajsza gazeta**
 weekly / monthly magazine /'wi:kli / 'mʌnθli ,mæɡə'zi:n/ **tygodnik / miesięcznik**
Poziom rozszerzony
 online media /'ɒnlaɪn 'mi:diə/ **media internetowe**

Music Muzyka

band /bænd/ **grupa muzyczna, zespół**
 choir /'kwaɪə/ **chór**
 composer /kəm'pəʊzə/ **kompozytor**
 concert hall /'kɒnsət hɔ:l/ **sala koncertowa**
 concert tour /'kɒnsət tʊə/ **trasa koncertowa**
 conduct / conductor /kən'dʌkt / kən'dʌktə/ **dyrygować / dyrygent**
 give a concert /gɪv ə 'kɒnsət/ **dać koncert**
 He has strange taste in music. /hiː hæz streɪndʒ teɪst ɪn 'mju:zɪk/ **Ma dziwne upodobania muzyczne.**
 listen to music /'lɪsən tə 'mju:zɪk/ **słuchać muzyki**
 live concert /laɪv 'kɒnsət/ **koncert na żywo**
 lyrics /'lɪrɪks/ **tekst piosenki**
 music festival /'mju:zɪk 'festɪvəl/ **festiwal muzyczny**
 musical instrument /'mju:zɪkəl 'ɪnstɹəmənt/ **instrument muzyczny**
 orchestra /'ɔ:kɪstrə/ **orkiestra**
 piece of music /pi:s əv 'mju:zɪk/ **utwór muzyczny**
 play / sing out of tune /pleɪ / sɪŋ aʊt əv tju:n/ **falszować**
 play the piano / guitar / drums /pleɪ ðə pi'ænəʊ / gɪ'tɑː / drʌmz/ **grać na pianinie / gitarze / perkusji**
 release an album /rɪ'li:s ən 'ælbəm/ **wydać album**
 track /træk/ **ścieżka dźwiękowa, utwór (na płycie kompaktowej)**
 write / compose music /raɪt / kəm'pəʊz 'mju:zɪk/ **pisać / komponować muzykę**
 music genre /'mju:zɪk ,ʒɒnrə/ **gatunek muzyczny**
 classical /'klæsɪkəl/ **klasyczna, poważna**
 dance / electronic /dɑ:ns / ɪˌlek'trɒnɪk/ **taneczna / elektroniczna**
 folk music /'fəʊk ,mju:zɪk/ **muzyka ludowa**
 heavy metal /ˌhevi 'metəl/ **heavy metal**
 jazz / blues / soul /dʒæz / blu:z / səʊl/ **jazz / blues / soul**

Latin /'lætn/ **muzyka latynoska**

pop /pɒp/ **pop**

punk /pʌŋk/ **punk**

rap / hip-hop /ræp / 'hip hɒp/ **rap /**

hip-hop

R&B /ɑːr ən 'biː/ **muzyka rhythm and**

blues, R & B

reggae /'regi/ **reggae**

rock /rɒk/ **rock / rockowa**

Poziom rozszerzony

blast out /blɑːst aʊt/ **rozbrzmiewać**

catchy tune /'kætʃi tjuːn/ **melodia**

wpadająca w ucho, chwytliwa

create (a haunting / romantic)

atmosphere /kriː'et (ə 'hɔːntɪŋ / rəʊ'mæntɪk)

'ætməsfɪə/ **(wy)tworzyć atmosferę**

niepokoju / romantyczną atmosferę

debut album /'deɪbjʊː 'ælbəm/

debiutancki album

fans / following /fænz / 'fɒləʊɪŋ/ **fani,**

miłośnicy / zwolennicy, naśladowcy

go on tour /gəʊ ɒn tuə/ **pojechać na**

turnée

go solo /gəʊ 'səʊləʊ/ **rozpocząć solową**

kariere

live performance /laɪv pə'fɔːməns/ **występ**

na żywo

massive hit /'mæsɪv hɪt/ **wielki, ogromny**

przebój

music streaming service /'mjuːzɪk 'striːmɪŋ

,sɜːvɪs/ **serwis streamingowy**

remix (n, v) /'riːmɪks/ remiks / **nagrać nową**

wersję piosenki

the music scene /ðə 'mjuːzɪk siːn/ **scena**

muzyczna

tune a musical instrument /tjuːn ə

'mjuːzɪkəl 'ɪnstrəmənt/ **stroić instrument**

Literature Literatura

bestseller /,best'selə/ **bestseller**

chapter /'tʃæptə/ **rozdział**

character /'kærɪktə/ **postać, bohater**

fiction / non-fiction /'fɪkʃən / ,nɒn 'fɪkʃən/

fikcja, beletrystyka, literatura piękna /

literatura faktu

poetry /'pəʊtri/ **poezja**

kinds of literature /kaɪndz əv 'lɪtrətʃə/

rodzaje literatury

autobiography /,ɔːtəbaɪ'ɒgrəfi/

autobiografia

biography /baɪ'ɒgrəfi/ **biografia**

historical novel /hɪ'stɒrɪkəl 'nɒvəl/ **powieść**

historyczna

novel /'nɒvəl/ **powieść**

science fiction book /saɪəns 'fɪkʃən bɒk/

książka science fiction, fantastyka

naukowa

Dance Taniec

ballet /'bæleɪ/ **balet**

ballroom /'bɔːlruːm/ **sala balowa**

hip-hop /'hip hɒp/ **hip-hop**

modern /'mɒdn/ **nowoczesny**

Poziom rozszerzony

choreography /,kɒrɪ'ɒgrəfi/ **choreografia**

performing arts /pə'fɔːmɪŋ aɪts/ **sztuka**

widowiskowa

spectator /spek'teɪtə/ **widz**

Other words and phrases Inne słowa, zwroty i wyrażenia

admission free /əd'mɪʃən friː/ **wstęp wolny**

appear in the film /ə'piə ɪn ðə fɪlm/

występować w filmie

audition /ɔː'dɪʃən/ **przesłuchanie, audycja**

box-office failure / a flop /'bɒks ,ɒfɪs 'feɪljə

/ ə flɒp/ **klapa**

box-office hit / success /'bɒks ,ɒfɪs hɪt /

sək'ses/ **przebój kinowy / sukces kasowy**

box office /'bɒks ,ɒfɪs/ **kasa kinowa**

cameraman /'kæmərəmæn/ **operator /**

kamerzysta

cast /kɑːst/ **obsada**

controversial book / film /,kɒntɹə'vɜːʃəl bɒk

/ fɪlm/ **kontrowersyjna książka / film**

cultural heritage /,kʌltʃərəl 'herɪtɪdʒ/

dziedzictwo kulturowe

custom /'kʌstəm/ **zwyczaj**

dubbed film /dʌbd fɪlm/ **film z dubbingiem**

entertain / entertainment /,entə'teɪn /

,entə'teɪnmənt/ **dostarczać rozrywki /**

rozrywka

film premiere /fɪlm 'premiə/ **premiera**

filmowa

film star /fɪlm stɑː/ **gwiazda filmowa**

go to (see) a film /gəʊ tə (siː) ə fɪlm/ **pójść**

do kina na film

hero / character /'hɪərəʊ / 'kærəktə/

bohater / postać

newsreader /'njuːz,riːdə/ **prezenter**

wiadomości

online platform /,ɒnlaɪn 'plætfɔːm/

platforma internetowa

plot /plot/ **fabuła / wątek**

recommend /,rekə'mend/ **polecić / polecać**

(film, książkę)

remote control /rɪ'məʊt kən'trəʊl/ **pilot do**

telewizora

review /rɪ'vjuː/ **recenzja**

screenplay / script /'skriːnpleɪ / skript/

scenariusz

shoot / make a film /ʃuːt / meɪk ə fɪlm/

nakręcić film

social media /,səʊʃəl 'miːdiə/ **media**

społecznościowe

special effects /,speʃəl ɪ'fekts/ **efekty**

specjalne

stuntman /'stʌntmæn/ **kaskader**

subtitles /'sʌbtʔaɪtlz/ **napisy**

the film / book tells the story of / about /

ðə fɪlm / bɒk telz ðə 'stoːri əv / ə'baʊt/ **film /**

książka opowiada o

tradition /trə'dɪʃən/ **tradycja**

trailer /'treɪlə/ **zwiastun (fragment filmu)**

TV programme / channel / station /,tiː'viː

'prɒgræm / 'tʃænel / 'steɪʃən/ **program /**

kanal / stacja telewizyjna

TV viewer / audience /,tiː'viː 'vjuːə /

'ɔːdiəns/ **telewizj / widzowie**

Poziom rozszerzony

be an open book /biː ən 'əʊpən bɒk/ **nie**

skrywać żadnych tajemnic, być jak

otwarta książka

be music to one's ears /biː 'mjuːzɪk tuː wʌnz

ɪəz/ **być muzyką dla czyichś uszu**

dance to sb's tune /dɑːns tuː wʌnz tjuːn/

tańczyć, jak ktoś zagra

face the music /feɪs ðə 'mjuːzɪk/ **wypić**

piwo, którego się nawarzyło

have one's head (buried) in a book

/hæv wʌnz hed ('bɜːrɪd) ɪn ə bɒk/ **być**

pochłoniętym książką

have sth down to a fine art /hæv 'sʌmθɪŋ

daʊn tuː ə faɪn aːt/ **doprowadzić coś do**

perfekcji

put on an act /pʊt ɒn ən ækt/ **udawać**

steal the show /stiːl ðə ʃəʊ/ **ściągnąć na**

siebie całą uwagę, przyćmić innych

You can't judge a book by its cover. /juː

kɑːnt dʒʌdʒ ə bɒk baɪ ɪts 'kʌvə/ **Nie należy**

oceniać po wyglądzie.

Unit 10: Sport Sport

Key Vocabulary

Kinds of sports and sportsmen / women

Dyscypliny sportu / Sportowcy

combat sports /'kɒmbæt spɔ:ts/ **sporty walki**
 boxing /'bɒksɪŋ/ **boks**
 judo /'dʒu:dəʊ/ **judo**
 karate /kə'reɪ:ti/ **karate**
 martial arts /mɑ:'fæl 'ɑ:ts/ **sztuki walki**
 wrestling /'reslɪŋ/ **zapasy**
 extreme sports /ɪk'stri:m spɔ:ts/ **sporty ekstremalne**
 bungee jumping /'bʌndʒɪ ,dʒʌmpɪŋ/ **skok na bungee**
 individual sports /,ɪndɪ'vɪdʒuəl spɔ:ts/ **sporty indywidualne**
 cycling /'saɪklɪŋ/ **kolarstwo**
 golf /gɒlf/ **golf**
 horse riding /'hɔ:s ,raɪdɪŋ/ **jeździectwo**
 team sports /ti:m spɔ:ts/ **sporty drużynowe**
 basketball /'bɑ:skɪtbɔ:l/ **koszykówka**
 baseball /'beɪsbɔ:l/ **bejsbol**
 cricket /'krɪkɪt/ **krykiety**
 handball /'hændbɔ:l/ **piłka ręczna**
 football /'fʊtbɔ:l/ **piłka nożna**
 volleyball /'vɒlibɔ:l/ **siatkówka**
 water sports /'wɔ:tə spɔ:ts/ **sporty wodne**
 canoeing /kə'nu:ɪŋ/ **kajakarstwo**
 rowing /'rəʊɪŋ/ **wioślarstwo**
 sailing /'seɪlɪŋ/ **żeglarsstwo**
 swimming /'swɪmɪŋ/ **pływanie**
 water polo /'wɔ:tə ,pəʊləʊ/ **piłka wodna**
 water skiing /'wɔ:tə ,ski:ɪŋ/ **narciarstwo wodne**
 windsurfing /'wɪnd,sɜ:fɪŋ/ **windsurfing**
 surfing /'sɜ:fɪŋ/ **surfing**
 winter sports /'wɪntə spɔ:ts/ **sporty zimowe**
 ice hockey /aɪs 'hɒki/ **hokej na lodzie**
 figure skating /'fɪɡə 'skeɪtɪŋ/ **łyżwiarstwo figurowe**
 speed skating /spi:d 'skeɪtɪŋ/ **łyżwiarstwo szybkie**
 ski jumping /ski: 'dʒʌmpɪŋ/ **skoki narciarskie**
 skiing /'ski:ɪŋ/ **narciarstwo**
 athletics /æθ'letɪks/ **lekkoatletyka**
 the long jump /ðə lɒŋ dʒʌmp/ **skok w dal**
 the high jump /ðə haɪ dʒʌmp/ **skok wzwyż**
 the relay race /ðə 'reɪl reɪs/ **sztafeta**
 the hurdles /ðə 'hɜ:dlz/ **bieg przez płotki**
 the javelin /ðə 'dʒævəlɪn/ **rzut oszczepem**
 the discus /ðə 'dɪskəs/ **rzut dyskiem**

the hammer /ðə 'hæmə/ **rzut młotem**
 the pole vault /ðə 'pəʊl vɔ:lt/ **skok o tyczce**
 other sports /'ʌðə spɔ:ts/ **inne sporty**
 archery /'ɑ:tʃəri/ **łucznicstwo**
 athletics /æθ'letɪks/ **lekkoatletyka**
 fencing /'fensɪŋ/ **szermierka**
 motor racing /'məʊtə ,reɪsɪŋ/ **wyścigi samochodowe**
 speedway /'spi:dweɪ/ **żużel**
 tennis /'tenɪs/ **tenis (ziemny)**
 table tennis /'teɪbəl ,tenɪs/ **tenis stołowy**
 weightlifting /'weɪtlɪftɪŋ/ **podnoszenie ciężarów**
 sportsmen / sportswomen /'spɔ:tsmən /'spɔ:ts,wɪmɪn/ **sportowcy**
 archer /'ɑ:tʃə/ **łucznik / łuczniczka**
 athlete /'æθli:t/ **atleta / atletka**
 cyclist /'saɪklɪst/ **kolarz / kolarka**
 hockey player /'hɒki ,pleɪə/ **hokeista**
 jumper /'dʒʌmpə/ **skoczek / skoczkinia**
 hurdler /'hɜ:dlə/ **płotkarz / płotkarka**
 parachutist /'pærə'fju:tɪst/ **spadochroniarz / spadochroniarka**
 pole vaulter /'pəʊl ,vɔ:ltə/ **tyczkarz / tyczkarka**
 racing driver /'reɪsɪŋ ,draɪvə/ **kierowca wyścigowy**
 skater /'skeɪtə/ **łyżwiarz / łyżwiarka**
 skier /'ski:ə/ **narciarz / narciarka**
 swimmer /'swɪmə/ **pływak / pływaczka**
 weightlifter /'weɪtlɪftə/ **ciężarowiec / ciężarowczyni**
 windsurfer /'wɪnd,sɜ:fə/ **windsurfer**
 wrestler /'reslə/ **zapaśnik / zapaśniczka**

Poziom rozszerzony

skydiving /'skaɪ ,daɪvɪŋ/ **akrobacje spadochronowe**
 endurance sports /ɪn'dʒʊərəns spɔ:ts/ **sporty wytrzymałościowe**
 spectator sport /spek'teɪtə spɔ:t/ **sport widowiskowy**
 amateur athlete /'æmətə 'æθli:t/ **sportowiec amator**
 boxer /'bɒksə/ **bokser**
 diver /'daɪvə/ **nurek**
 gymnast /'dʒɪmnæst/ **gimnastyk, gimnastyczka**
 professional athlete /prə'feʃənəl 'æθli:t/ **sportowiec zawodowy**
 rower /'rəʊə/ **wioślarz, wioślarka**
 rugby player /'rʌŋbi ,pleɪə/ **rugbista**
 runner /'rʌnə/ **biegacz, biegaczka**

Sports events Imprezy sportowe

competition /,kɒmpə'tɪʃən/ **konkurs / zawody**
 event /'evnt/ **impreza / zawody**
 field / track events /fi:ld / træk 'i:vents/ **konkurencje lekkoatletyczne**
 final /'faɪnəl/ **finał**
 quarter-final /'kwɔ:tə ,faɪnəl/ **ćwierćfinał**
 semi-final /'semi ,faɪnəl/ **półfinał**
 inter-school chess tournament /,ɪntə 'sku:l tʃes 'tʃʌnəmənt/ **międzyszkolny turniej szachowy**
 marathon /'mærəθən/ **maraton**
 match /mætʃ/ **mecz**
 open competition /'əʊpən ,kɒmpə'tɪʃən/ **zawody otwarte**
 Paralympics /,pærə'lɪmpɪks/ **paraolimpiada**
 race /reɪs/ **wyścigi**
 the Olympic Games / Olympics /ði ə'lɪmpɪk geɪmz / ə'lɪmpɪks/ **igrzyska olimpijskie**
 the World Cup /ðə 'wɜ:ld kʌp/ **Puchar Świata**
 tournament /'tʃʌnəmənt/ **turniej**
 world championship /wɜ:ld 'tʃæmpɪənʃɪp/ **mistrzostwa świata**
Poziom rozszerzony
 the UEFA Europa League /,ju:ɹɔpə 'li:ɡ /jə'rəʊpə 'li:ɡ/ **Liga Europy UEFA**
 qualifying round /'kwɒlɪfɪɪŋ raʊnd/ **runda kwalifikacyjna**

Sports equipment Sprzęt sportowy

arrow /'ærəʊ/ **strzała**
 basket /'bɑ:skɪt/ **kosz (do koszykówki)**
 (baseball / table tennis) bat /('beɪsbɔ:l / 'teɪbəl ,tenɪs) bæt/ **kij (bejsbolowy / rakieta do tenisa stołowego)**
 catch /kætʃ/ **(z)łapać**
 kick /kɪk/ **kopnąć**
 lose /lu:z/ **stracić**
 pass /pɑ:s/ **podać**
 win /wɪn/ **zdobyc**
 board /bɔ:d/ **deska**
 golf club /'gɒlf klʌb/ **kij golfowy**
 (boxing) gloves /('bɒksɪŋ) glʌvz/ **rękawica (bokserska)**
 goggles /'gɒɡəlz/ **gogle / okulary do pływania**
 gym mat /dʒɪm mæt/ **mata gimnastyczna**
 helmet /'helɪt/ **kask**
 (hockey) stick /('hɒki) stɪk/ **kij do hokeja**
 kit /kɪt/ **ekwipunek, strój (drużynowy)**

net /net/ **siatka**
 pad /pæd/ **ochraniacz**
 paddle /'pædəl/ **wiosło**
 pole /pəʊl/ **tyczka**
 (tennis / badminton) racket /('tenɪs /
 'bædmɪntən) 'rækɪt/ **rakieta (do tenisa
 ziemnego / badmintona)**
 sail /seɪl/ **żagiel**
 snowboard /'snəʊbɔ:d/ **deska
 snowboardowa**
 swimming cap /'swɪmɪŋ kæp/ **czepek**
 indoor / outdoor (swimming) pool /
 'ɪndə: / 'aʊtɔ:də: ('swɪmɪŋ) pu:l/ basen: **kryty /
 odkryty**
 spikes / studded shoes / training shoes
 /spaɪks / 'stʌdɪd ʃu:z / 'treɪnɪŋ ʃu:z/ **kolce /
 korki (buty) / adidas**
 (running) track / racecourse /('rʌnɪŋ) træk
 / 'reɪskɔ:s/ **bieżnia**
 sword /sɔ:d/ **szpada**

Poziom rozszerzony

Sports venues Obiekty sportowe

basketball court /'bɑ:skɪtbɔ:l kɔ:t/ **boisko
 do koszykówki**
 badminton court /'bædmɪntən kɔ:t/ **boisko
 do badmintona**
 handball court /'hændbɔ:l kɔ:t/ **boisko do
 piłki ręcznej**
 volleyball court /'vɒlibɔ:l kɔ:t/ **boisko do
 siatkówki**
 tennis court /'tenɪs kɔ:t/ **kort tenisowy**
 boxing ring /'bɒksɪŋ rɪŋ/ **ring bokserki**
 football field / football pitch /'fʊtbɔ:l fi:ld /
 'fʊtbɔ:l pɪtʃ/ **boisko do piłki nożnej**
 golf course /gɒlf kɔ:s/ **pole golfowe**
 ice rink / skating rink /aɪs rɪŋk / 'skeɪtɪŋ
 rɪŋk/ **lodowisko**

Parts of the body Części ciała

ankle /'æŋkəl/ **kostka u nogi**
 arm /ɑ:m/ **ramię, ręka**
 back /bæk/ **plecy**
 bone /bəʊn/ **kość**
 chest /tʃest/ **klatka piersiowa**
 ear /ɪə/ **ucho**
 elbow /'elbəʊ/ **łokiec**
 eye /aɪ/ **oko**
 finger /'fɪŋgə/ **palec**
 foot /fʊt/ **stopa**
 hand /hænd/ **ręka, dłoń**
 heart /hɑ:t/ **serce**
 knee /ni:/ **kolano**
 leg /leg/ **noga**
 lungs /lʌŋz/ **płuca**
 mouth /maʊθ/ **buzia, usta**
 muscle /'mʌsəl/ **mięsień**
 shoulder /'ʃəʊldə/ **ramię**
 stomach /'stʌmək/ **żołądek**
 throat /θrəʊt/ **gardło**
 toe /təʊ/ **palec u nogi**
 waist /weɪst/ **talia, pas**
 wrist /rɪst/ **nadgarstek**

Sports accidents Kontuzje i wypadki

bleed /bli:d/ **krwawić**
 break /breɪk/ **złamać**
 bruise /bru:z/ **posiniaczyć (się)**
 burn /bɜ:n/ **oparzyć się**
 cut /kʌt/ **skaleczyć się**
 dislocate /'dɪsləkeɪt/ **zwichnąć, wybić**
 fracture /'fræktʃə/ **złamać (się), pęknać**
 hurt /hɜ:t/ **skaleczyć, zrobić sobie
 krzywdę, boleć**
 injure /'ɪndʒə/ **zranić**
 sprain /spreɪn/ **skręcić, nadwreżyć**
 strain /streɪn/ **nadwreżyć, naciągnąć**
 tear /teə/ **rozerwać**

other words related to sports
 accidents /'ʌðə wɜ:dz rɪ'leɪtɪd tə spɔ:ts
 'æksɪdənts/ **inne słowa i wyrażenia
 dotyczące wypadków w sporcie**
 break a bone /breɪk ə bəʊn/ **złamać kość**
 come round /kʌm raʊnd/ **odzyskać
 przytomność**
 crash into /kraʃ 'ɪntə/ **wpaść na kogoś,
 zderzyć się z kimś**
 have a leg / arm in plaster /hæv ə leg / ɑ:m
 ɪn 'plɑ:stə/ **mieć nogę / rękę w gipsie**
 heal /hi:l/ **goić się**
 I ache all over. /aɪ eɪk ɔ:l əʊvə/ **Wszystko
 mnie boli.**

I've twisted my ankle. /aɪv 'twɪstɪd maɪ
 'æŋkəl/ **Zwichnąłem / zwichnęłam nogę
 w kostce.**
 injury /'ɪndʒəri/ **uraz, rana, obrażenie**
 lose / regain consciousness /lu:z / rɪ'geɪn
 'kɒŋʃənsəs/ **stracić / odzyskać świadomość**
 overtraining /'əʊvə'treɪnɪŋ/
przetrenowanie
 pain /peɪn/ **ból**
 put a plaster on /pʊt ə 'plɑ:stə ɒn/ **założyć
 plaster**
 put a dressing on /pʊt ə 'dresɪŋ ɒn/
założyć opatrunek
 put a bandage on /pʊt ə 'bændɪdʒ ɒn/
założyć bandaż
 sprained ankle /spreɪnd 'æŋkəl/ **skręcona
 kostka**
 swollen /'swəʊlən/ **spuchnięty**
 wound /wu:nd/ **rana**
 X-ray /'eks reɪ/ **roentgen**
Poziom rozszerzony
 pull /pʊl/ **naciągnąć**
 twist /twɪst/ **skręcić**

Other words and phrases Inne słowa, zwroty i wyrażenia

be held /bi: held/ **odbywać się**
 be in good / poor form / shape /bi: ɪn gʊd /
 pʊə fɔ:m / ʃeɪp/ **być w dobrej / złej formie**
 break the record /breɪk ðə 'rekɔ:d/ **pobić
 rekord**
 set a new record /set ə nju: 'rekɔ:d/
ustanowić nowy rekord
 hold the record /həʊld ðə 'rekɔ:d/
utrzymać rekord

break the rules /breɪk ðə ru:lz/ **tamać
 zasady**
 build strength /bɪld streŋθ/ **budować siłę**
 champion /'tʃæmpɪən/ **mistrz**
 championship /'tʃæmpɪənʃɪp/ **mistrzostwa**
 coach /kəʊtʃ/ **trener / trenerka**
 compete /kəm'pi:t/ **rywalizować**
 defeat (beat) / win /dɪ'fi:t/ (bi:t) / wɪn/
pokonać / wygrać
 defeat /dɪ'fi:t/ **porażka**
 dope / take drugs /dəʊp / teɪk drʌgz/
stosować / brać środki dopingujące
 doping test /'dəʊpɪŋ test/ **test
 antydopingowy**
 draw /drɔ:/ **remis / zremisować**
 drug abuse /drʌg ə'bjʊ:s/ **nadużywanie
 środków dopingujących**
 eliminations /ɪ'lɪmɪ'neɪʃənz/ **eliminacje**
 fair play /feə pleɪ/ **czysta gra**
 football pitch /'fʊtbɔ:l pɪtʃ/ **boisko do piłki
 nożnej**
 foul / commit a foul /faʊl / kə'mɪt ə faʊl/
 faʊl / (s)faʊləwɔ: **faulować**
 game /geɪm/ **partia / gra**
 go to the gym /gəʊ tə ðə dʒɪm/ **chodzić na
 siłownię**
 goalkeeper /'gəʊl,kɪ:pə/ **bramkarz**
 golf course /'gɒlf kɔ:s/ **pole golfowe**
 He took third place in the race. /hi: tʊk
 θɜ:d pleɪs ɪn ðə reɪs/ **Zajął trzecie miejsce
 w wyścigu.**
 I do / go to aerobics twice a week. /aɪ du:
 / gəʊ tə eə'rəʊbɪks tuwaɪs ə wɪ:k/ **Uprawiam /
 chodzę na aerobik dwa razy w tygodniu.**
 improve fitness /ɪm'pru:v 'fɪtnəs/ **poprawić
 kondycję**
 indoor / outdoor sports /'ɪndə: / 'aʊtɔ:də:
 spɔ:ts/ **sporty halowe / na otwartym
 powietrzu**
 Let's go for a swim. /lets gəʊ fər ə swɪm/
Chodźmy pływać.
 Let's have / play a game of chess. /lets
 hæv / pleɪ ə geɪm əv tʃes/ **Zagrajmy partię
 szachów.**
 lose a match /lu:z ə mætʃ/ **przegrać mecz**
 medallist /'medəlɪst/ **medalista**
 national / school team /'næʃənəl / sku:l
 ti:m/ **reprezentacja kraju / szkoły**
 Olympic sport /ə'lɪmpɪk spɔ:t/ **dyscyplina
 olimpijska**
 opening ceremony /'əʊpənɪŋ ,serəməni/
ceremonia otwarcia
 player /'pleɪə/ **gracz / zawodnik**
 practise a sport /'præktɪs ə spɔ:t/ **uprawiać
 sport**
 reduce stress /rɪ'dju:s stres/ **redukować
 stres**
 referee /refə'reɪ/ **sędzia**
 round (of golf / cards) /raʊnd (əv gɒlf
 / kɑ:dz)/ **partia (golfa / kart) / runda**
 score /skɔ:/ **wynik / rezultat**
 shoot / score a goal /ʃu:t / skɔ:r ə gəʊl/
strzelić gola
 ski slope / ski lift /ski: sləʊp / ski: lɪft/ **stok
 narciarski / wyciąg**
 spectator /spek'teɪtə/ **widz**
 sporting facilities /'spɔ:tɪŋ fə'sɪlɪtɪz/
obiekty sportowe

sports centre / complex /spɔ:ts 'sentə /
'kompleks/ **kompleks sportowy**
sports coverage /spɔ:ts 'kʌvərɪdʒ/ **relacja sportowa**
sports hall / stadium / club / field /spɔ:ts
hɔ:l / 'steɪdiəm / klʌb / fi:ld/ **hala sportowa**
/ stadion / klub sportowy / boisko sportowe
substitute /'sʌbstɪtju:t/ **rezerwowi (gracz)**
supporter /sə'pɔ:tə/ **kibic**
take part in a competition /teɪk pɑ:t ɪn ə
'kɒmpə'tɪʃən/ **brać udział w zawodach**
take up a sport /teɪk ʌp ə spɔ:t/ **zacząć uprawiać jakiś sport**
team /ti:m/ **drużyna**
training / train / train for /'treɪnɪŋ /
treɪn / treɪn fɔ:/ **trening / trenować / przygotowywać się do**
training camp /'treɪnɪŋ kæmp/ **obóz treningowy**
umpire (in tennis / baseball) /'ʌmpaɪə
(ɪn 'tenɪs / 'beɪsbɔ:l)/ **sędzia (w tenisie / bejsbolu)**
unfair competition /ʌn'feə 'kɒmpə'tɪʃən/
nieuczciwa rywalizacja
warm-up /'wɔ:mʌp/ **rozgrzewka**
What sports do you do? / Do you do any sports? /wɒt spɔ:ts dʊ ju: du: / dʊ ju: du:
'eni spɔ:ts/ **Jaki sport uprawiasz? / Czy uprawiasz jakiś sport?**
What's the score? /wɒts ðə skɔ:/ **Jaki jest wynik?**
win a medal /wɪn ə 'medl/ **zdobyc medal**
Poziom rozszerzony
(attend / do a) training session /ə'tend /
du: ə 'treɪnɪŋ 'seʃn/ **uczęszczać na trening / być na treningu, trenować**
(crowd) go wild /kraʊd gəʊ waɪld/ **oszaleć (o tłumie)**
be in / take possession of the ball /bi:
ɪn / teɪk pə'zeʃn əv ðə bɔ:l/ **mieć piłkę w posiadaniu / wejść w posiadanie piłki**
be in / take the lead /bi: ɪn / teɪk ðə li:d/
prowadzić / wyjść na prowadzenie
blow the whistle /bləʊ ðə 'wɪsl/
zagwizdać
bring on a substitute /brɪŋ ɒn ə 'sʌbstɪtju:t/
wprowadzić zawodnika rezerwowego
coach / trainer /kəʊtʃ / 'treɪnə/ **trener, trenerka**
deserve to win /dɪ'zɜ:v tə wɪn/ **zasługiwać na zwycięstwo**

finalist /'faɪnəlɪst/ **finalista, finalistka**
gain / get a place in the next round /
geɪn / get ə pleɪs ɪn ðə nekst raʊnd/
zakwalifikować się do następnej rundy
get the hang of sth /get ðə hæŋ əv/
załapać, „chwycić”, o co chodzi
give a yellow / red card /gɪv ə 'jeləʊ / red
kɑ:d/ **dać żółtą / czerwoną kartkę**
intensive workout /ɪn'tensɪv 'wɜ:kəʊt/
intensywny trening
locker / changing room /'lɒkə / 'tʃeɪndʒɪŋ
ru:m/ **szatnia**
personal best /,pɜ:sənəl best/ **record życiowy**
play offence / defence /pleɪ ə 'fens / dɪ'fens/
grać ofensywnie / defensywnie
play on home ground /pleɪ ɒn hæʊm
graʊnd/ **grać u siebie**
push sb to their limits /pʊʃ sb tu: ðə
'lɪmɪts/ **zmuszać kogoś do maksymalnego wysiłku**
tackle an opponent /'tækəl ən ə'pəʊnənt/
zablokować przeciwnika
take a penalty /teɪk ə 'penəlti/ **wykonać rzut karny**
team captain /ti:m 'kæptɪn/ **Kapitan drużyny**
win / lose /wɪn / lu:z/ **wygrać / przegrać**

Unfair play Nieuczciwa, nieczysta gra

anabolic steroids /ænə'bɒlɪk 'sterɔɪdz/
sterydy anaboliczne
be suspended /bi: sə'spendɪd/ **być zawieszonym**
cheat /tʃi:t/ **oszukiwać**
disqualified /dɪ'skwɒlɪfaɪd/
zdyskwalifikowany / zdyskwalifikowana
enhance one's performance /ɪn'hɑ:ns wʌnz
pə'fɔ:məns/ **poprawić wyniki**
fail a drug test /feɪl ə drʌg test/ **nie przejść kontroli antydopingowej**
fixed match /fɪkst mætʃ/ **ustawiony mecz**
match fixing /'mætʃ 'fɪksɪŋ/ **ustawianie meczów**

Phrasal verbs Czasowniki złożone (frazowe)

bend down /bend daʊn/ **schylić się, pochylać**
cool down /ku:l daʊn/ **uspokoić się, ochłonać**
give in /gɪv ɪn/ **ulec, poddać się**
pick oneself up /pɪk wʌn'self ʌp/ **podnieść się, pozbierać po upadku**
spread out /spreɪd aʊt/ **rozłożyć się, wyciągnąć się**

Unit 11: Health Zdrowie

Key Vocabulary

Health problems and symptoms Problemy zdrowotne i objawy

backache /'bækɪk/ **ból krzyża, pleców**
 catch a cold /kætʃ ə kəʊld/ **przeziębienie się**
 (cold / flu) symptoms /('kəʊld / flu:)
 'sɪmptəmz/ **objawy (przeziębienia / grypy)**
 cough / have a bad cough /kɒf / hæv ə bæd
 kɒf/ **kaszleć / mieć uporczywy kaszel**
 earache / stomach ache /'iəri:k / 'stʌmək
 eɪk/ **ból ucha / brzucha**
 faint /feɪnt/ **zemdlać**
 feel bad /fi:l bæd/ **źle się czuć**
 get food poisoning /get fu:d 'pɔɪzənɪŋ/
zatrucie się
 have a high temperature /hæv ə haɪ
 'tempərətʃə/ **mieć wysoką gorączkę**
 have a rash /hæv ə ræʃ/ **mieć wysypkę**
 have a runny nose /hæv ə 'rʌni nəʊz/ **mieć**
katar

have breathing problems /hæv 'bri:ðɪŋ
 'prɒbləmz/ **mieć kłopoty z oddychaniem**
 He was unconscious for five days. /hi: wəz
 ʌn'kɒŋʃəs fə faɪv deɪz/ **Był nieprzytomnym**
przez pięć dni.

He's been sneezing and coughing all
 day – he must be coming down with
 something. /hi:z bɪn 'sni:zɪŋ ənd 'kɒfɪŋ ɔ:l deɪ
 – hi: mʌst bi 'kʌmɪŋ daʊn wɪð 'sʌmθɪŋ/ **Kicha**
i kaszle cały dzień – coś go bierze.

He's got a heart condition. /hi:z gɒt ə hɑ:t
 kən'dɪʃən/ **On choruje na serce.**
 high / low blood pressure /haɪ / ləʊ bləd
 'preʃə/ niskie / **wysokie ciśnienie**
 I feel dizzy. /aɪ fi:l 'dɪzi/ **Kręci mi się**
w głowie.

I have a sore throat. /aɪ hæv ə sɔ: θrəʊt/
Boli mnie gardło.

I've got a pain in my chest. /aɪv gɒt ə peɪn
 ɪn maɪ tʃest/ **Czuję ból w klatce piersiowej.**

I've got toothache / a headache. /aɪv gɒt
 'tu:θeɪk / ə 'hedeɪk/ **Boli mnie ząb / głowa.**

pale /peɪl/ **blady**
 sneeze /sni:z/ **kichać**

take sb's blood pressure / temperature
 /teɪk sʌmbədɪz bləd 'preʃə / 'tempərətʃə/
mierzyć ciśnienie / temperaturę

Poziom rozszerzony
 (in)curable illness /ɪn'kjʊərəbl 'ɪlnəs/ **(nie)**
uleczalna choroba
 autoimmune disease /ɔ:təʊɪ'mju:n dɪ:zi:z/
choroba autoimmunologiczna
 be allergic to sth /bi ə'lɜ:dʒɪk tu:/ **mieć**
uczulenie na coś

be diagnosed with (autism, Alzheimer's
 disease) /bi 'daɪəgnəʊzd wɪð 'ɔ:tɪzəm
 'æltʃaɪmæz dɪ:zi:z/ **mieć zdiagnozowany**
(autyzm, chorobę Alzheimera)
 bug /bʌg/ **wirus**
 chronic pain /'krɒnɪk peɪn/ **przewlekły**
 concussion /kən'kʌʃən/ **wstrząs mózgu**
 develop (diabetes, arthritis) /dɪ'veləp
 'daɪəbɪtɪz ɔ: 'θraɪtɪs/ **nabawić się (cukrzycy,**
artretyzmu)
 lifestyle disease /'laɪfstɑɪl dɪ:zi:z/ **choroba**
cywilizacyjna
 life-threatening /'laɪf 'θretənɪŋ/
zagrożający życiu
 suffer / sustain (minor / major) injuries
 /'sʌfə sə'steɪn 'maɪnə 'meɪdʒə 'ɪndʒərɪz/
doznać / nabawić się (niewielkich /
poważnych) urazów
 terminally ill /'tɜ:mi:nəli ɪl/ **śmiertelnie**
chory
 wound /wu:nd/ **rana, zranienie**

Healthy lifestyle Higieniczny tryb życia

avoid stress /ə'vɔɪd stres/ **unikać stresu**
 eat healthy food /i:t 'helθi fu:d/ **zdrowo się**
odżywiać
 get enough sleep /get ɪ'nʌf sli:p/ **wysypiać**
się
 have a healthy appetite /hæv ə 'helθi
 'æpɪtaɪt/ **mieć zdrowy apetyt**
 keep fit /ki:p fɪt/ **utrzymywać formę /**
kondycję, dbać o formę
 lead a healthy lifestyle /li:d ə 'helθi
 'laɪfstɑɪl/ **prowadzić zdrowy styl życia**
 vitamins /'vɪtəmənz/ **witaminy**

Diseases and treatment Choroby i ich leczenie

allergy /'ælədʒi/ **alergia**
 (common) cold /('kɒmən) kəʊld/ **(zwykłe)**
przeziębienie
 alternative / conventional medicine
 /ɔ:l'tɜ:nətɪv / kən'venʃənəl 'medɪsɪn/
medycyna alternatywna /
konwencjonalna
 be operated on /bi: 'ɒpəreɪtɪd ɒn/ **być**
operowanym
 cancer /'kænsə/ **nowotwór / rak**
 cough syrup /kɒf 'sɪrəp/ **syrop na kaszel**
 disease /dɪ:zi:z/ **choroba**

drops /drops/ **krople**
 flu /flu:/ **grypa**
 give sb a shot / give sb an injection /gɪv
 sʌmbədi ə ʃɒt / gɪv sʌmbədi ən ɪn'dʒekʃən/
zrobić zastrzyk
 have an injection /hæv ən ɪn'dʒekʃən/
dostać zastrzyk
 have an operation /hæv ən ,ɒpə'reɪʃən/
mieć operację
 He had his chest X-rayed last year. /hi:
 hæd hɪz tʃest 'eks reɪd lɑ:st jɪə/ **Miał robione**
prześwietlenie klatki piersiowej
w zeszłym roku.
 hearing impairment /'hiəriŋ ɪm'peəmənt/
niedosłuch
 heart attack /hɑ:t ə'tæk/ **atak serca**
 I need something for a cough. /aɪ ni:d
 'sʌmθɪŋ fər ə kɒf/ **Potrzebuję czegoś na**
kaszel.
 illness / sickness /'ɪlnəs / 'sɪknəs/ **choroba**
 infection /ɪn'fekʃən/ **infekcja**
 mental disease /'mentəl dɪ:zi:z/ **choroba**
psychiczna
 outbreak of flu /'aʊtbreɪk əv flu:/ **wybuch**
epidemii grypy
 painkillers /'peɪn,kɪləz/ **środki**
przeciwbólowe
 pneumonia /nju:'məʊniə/ **zapalenie płuc**
 side effects /'saɪd ɪ'fekts/ **efekty uboczne**
 stroke /strʊk/ **wylew**
 suffer a heart attack /'sʌfə ə hɑ:t ə'tæk/
dostać ataku serca
 treatment /'tri:tmənt/ **leczenie**
 virus /'vaɪrəs/ **wirus**
 visual impairment /'vɪʒuəl ɪm'peəmənt/
upośledzenie wzroku

Poziom rozszerzony
 alternative forms of medicine:
 acupuncture / hypnosis / homeopathy
 / chiropactic medicine /plʌ'tæ'neɪtɪv
 fɔ:mz əv 'medɪsɪn 'ækjʊ'pajktɪfə hɪp'nəʊsɪs
 ,həʊmɪ'ɒpəθi ,kaɪrə'præktɪk 'medɪsɪn/
alternatywne metody leczenia:
akupunktura / hipnoza / homeopatia /
chiropraktyka
 be on crutches /bi ɒn 'krʌtʃɪz/ **chodzić,**
poruszać się o kulach
 be unconscious /bi ʌn'kɒŋʃəs/ **być**
nieprzytomnym
 be washed-out /bi 'wɒʃt aʊt/ **być**
wykończonym, bardzo zmęczonym
 blister /'blɪstə/ **pęcherz, bąbel**
 blurry vision /'bləri 'vɪʒən/ **niewyraźne,**
zamlęte widzenie
 cure /kjʊə/ **kuracja, lek**

first-aid kit: antiseptic / cold packs
 / gauze / latex gloves / plasters /
 syringe / tape / thermometer / 'fə:st eid
 kit 'ænti,septik kəʊld pæks ɡə:z 'leiteks
 ɡlʌvz 'plə:stəz si'rindʒ teip θə'momɪtə/
**apteczka pierwszej pomocy: środki
 antyseptyczne / zimne okłady /
 gaza / rękawice lateksowe / plastry
 / strzykawka / taśma, przylepiec /
 termometr**
 long-term treatment /lɒŋ tɜ:m 'tri:tment/
leczenie długoterminowe
 nausea /'nə:ziə/ **nudności**
 nosebleed /'nəʊz,blɪ:d/ **krwotok z nosa**
 panic attack /'pænik ə'tæk/ **atak paniki**
 put an arm / a leg in plaster /pʊt ən ə:m
 / ə leg in 'plə:stə/ **założyć gips na rękę /
 nogę**
 relieve the pain /rɪ'li:v ðə peɪn/ **uśmierzyć**
 remedy /'remədi/ **lekarstwo**
 There's a stomach virus going around.
 /ðeəz ə 'stʌmək 'vaɪərəs 'gəʊɪŋ ə'raʊnd/
Krąży wirus żołądka.

Disability Niepełnosprawność

blind /blaɪnd/ **niewidomy**
 deaf /def/ **głuchy**
 disabled people /dis'eɪbld 'pi:pəl/
niepełnosprawni
 physical / mental disability /'fɪzɪkəl /
 'mentəl ,dis'eɪbəlɪ/ **ruchowa / psychiczna
 niepełnosprawność**
 special facilities for disabled people
 /'speʃəl fə'sɪlɪtɪz fə dis'eɪbld 'pi:pəl/
**specjalne udogodnienia / urządzenia dla
 niepełnosprawnych**
 wheelchair /'wi:lʃeə/ **wózek inwalidzki**
 wheelchair ramp /'wi:lʃeə ræmp/ **podjazd
 dla wózków inwalidzkich**

Poziom rozszerzony
 accessibility /æk,sesə'bɪləti/ **dostępność
 (dla osób z niepełnosprawnościami)**
 amputation /,æmpjʊ'teɪʃən/ **amputacja**
 blind / visually impaired /blaɪnd 'vɪʒuəlɪ
 ɪm'peəd/ **niewidomy / niedowidzący, z
 zaburzeniami widzenia**
 deaf / with impaired hearing /def wɪð
 ɪm'peəd 'hɪərɪŋ/ **głuchy / niedosłyszący, z
 zaburzeniami słuchu**
 mute /mju:t/ **niemowa**
 walking stick /'wɔ:kɪŋ stɪk/ **laska**

Addictions Nałogi i uzależnienia

addict /'ædɪkt/ **nałogowiec, osoba
 uzależniona**
 addiction /ə'dɪkʃən/ **uzależnienie**
 alcohol abuse /'ælkəhəl ə,bju:s/
nadużywanie alkoholu
 be addicted to /bi: ə'dɪktɪd tu:/ **być
 uzależnionym od**

become / get addicted to /bɪ'kʌm / get
 ə'dɪktɪd tu:/ **uzależnić się od**
 cut down on smoking / eating sweets /kʌt
 daʊn ɒn 'sməʊkɪŋ / 'i:tɪŋ swi:tɪz/ **ograniczyć
 palenie / jedzenie słodczy**
 dose / overdose /dəʊs / 'əʊvədaʊs/ **dawka
 / nadmierna dawka**
 gambling /'ɡæmblɪŋ/ **hazard**
 get into / give up a habit /get 'ɪntu: / gɪv
 ʌp ə 'hæbɪt/ **nabrać nawyku / porzucić
 nawyk**
 have a drink / get drunk /hæv ə drɪŋk / get
 drʌŋk/ **napić się / upić się**
 lead to addiction /li:d tu: ə'dɪkʃən/
prowadzić do uzależnienia
 smoking /'sməʊkɪŋ/ **palenie**
 take / use drugs /teɪk / ju:z drʌgz/ **brać /
 stosować narkotyki**

Poziom rozszerzony
 digital addiction /'dɪdʒɪtl ə,dɪkʃən/
uzależnienie cyfrowe
 rehabilitate /,ri:ə'bɪleɪt/ **rehabilitować**
 rehabilitation centre /,ri:ə'bɪlɪ'teɪʃən 'sentə/
centrum, ośrodek rehabilitacji
 withdrawal symptoms /wɪð'drɔ:əl
 'sɪmptəmz/ **objawy zespołu odstawienia**

At the doctor's / In hospital U lekarza / w szpitalu

Are you taking any other medicine? /ɑ:
 ju: 'teɪkɪŋ 'eni 'ʌðə 'medɪsɪn/ **Czy bierze pan/
 pani jakieś leki?**
 go to see / visit a doctor /ɡəʊ tə si: / 'vɪzɪt
 ə 'dɒktə / 'bri:ð 'di:pli/ **Proszę głęboko
 oddychać.**
 be referred / refer to hospital /bi: rɪ'fɜ:d
 / rɪ'fɜ: tə 'hɒspɪtəl/ **dostać skierowanie /
 skierować do szpitala**
 consult / see a specialist /kən'sʌlt / si: ə
 'speʃəlɪst/ **konsultować się ze specjalistą**
 Cough, please. /kɒf pli:z/ **Proszę
 zakaszczać.**
 doctor's orders /'dɒktəz 'ɔ:dəz/ **zalecenia
 lekarskie**
 emergency /ɪ'mɜ:dʒənsɪ/ **nagły wypadek**
 examine /ɪɡ'zæmɪn/ **(z)badac**
 general practitioner (a GP) / family
 doctor /dʒenərəl præk'tɪʃənə (ə ,dʒɪ:'pi:)
 / 'fæməli 'dɒktə/ **lekarz pierwszego
 kontaktu / lekarz rodzinny**
 go for / have a check-up /ɡəʊ fə / hæv
 ə 'tʃekʌp/ **iść na / zrobić sobie badania
 kontrolne**
 have a blood test /hæv ə blʌd test/ **zrobić /
 mieć robione badanie krwi**
 How long have you been feeling like this?
 /haʊ lɒŋ hæv ju: bɪn 'fi:lɪŋ laɪk ðɪs/ **Od kiedy
 się tak pan/pani czuje?**
 I have an appointment at the doctor's
 tomorrow. /aɪ hæv ən ə'pɔɪntmənt ət ðə
 'dɒktəz tə'mɒrəʊ/ **Jutro mam wizytę u
 lekarza.**
 I'm allergic to penicillin. /aɪm ə'lɜ:dʒɪk tə
 ,penɪ'sɪlɪn/ **Jestem uczulony na penicylinę.**
 I'm going to prescribe a course of

antibiotics. /aɪm 'ɡəʊɪŋ tə prɪ'skraɪb ə kɔ:s
 əv ,æntɪbaɪ'ɒtɪks/ **Przepiszę panu/pani
 kurację antybiotykową.**
 I've been taking antibiotics for 10 days
 and it hasn't got any better. /aɪv bɪn 'teɪkɪŋ
 ,æntɪbaɪ'ɒtɪks fə ten deɪz ənd ɪt 'hæznt got
 'eni 'betə/ **Biorę antybiotyki od 10 dni i nie
 ma żadnej poprawy.**
 Is it catching? /ɪz ɪt 'kætʃɪŋ/ **Czy to jest
 zaraźliwe?**
 make a diagnosis /meɪk ə ,daɪə'ɡnəʊsɪs/
postawić diagnozę
 make out / give a prescription /meɪk aʊt /
 gɪv ə prɪ'skrɪpʃən/ **wypisać / dać receptę**
 medicine / medication /'medɪsɪn /
 ,medɪ'keɪʃən/ **lekarstwo**
 patient /'peɪʃənt/ **pacjent**
 pill /pɪl/ **pigułka, tabletka**
 Please undress to the waist. /pli:z ʌn'dres
 tə ðə weɪst/ **Proszę rozebrać się do pasa.**
 see a doctor /si: ə 'dɒktə/ **iść do lekarza**
 sick leave /sɪk li:v/ **zwolnienie lekarskie**
 (doctor's) surgery /('dɒktəz) 'sɜ:dʒəri/
gabinet lekarski
 stay in bed /steɪ ɪn bed/ **zostać w łóżku**
 Take one pill every 8 hours. /teɪk wʌn pɪl
 'evri eɪt 'aʊəz/ **Proszę brać jedną tabletkę
 co 8 godzin.**
 waiting room /'weɪtɪŋ ru:m/ **poczekalnia**
 What's wrong with you? / What's the
 problem? /wɒts rɒŋ wɪð ju: / wɒts ðə
 'prɒbləm/ **Co panu / pani dolega?**

Poziom rozszerzony
 be admitted to hospital /bi əd'mɪtɪd tu:
 'hɒspɪtl/ **być przyjętym do szpitala**
 carry out / perform an operation /'kæri
 aʊt / pə'fɔ:m ən ,ɒpə'reɪʃən/ **przeprowadzać
 operację**
 stethoscope /'steθəskəʊp/ **stetoskop**
 stretcher /'stretʃə/ **nosze**
 take time to heal /teɪk taɪm tu: hi:l/
potrzebować czasu, by się wyleczyć
 telemedicine / ,telɪ'medɪsɪn/ **telemedycyna**
 cardiologist /,kɑ:di'ɒlədʒɪst/ **kardiolog**
 dentist /'dentɪst/ **dentysta**
 dermatologist / ,dɜ:mə'tɒlədʒɪst/
dermatolog
 ear, nose and throat specialist /ɪə nəʊz
 ænd θrəʊt 'speʃəlɪst/ **laryngolog**
 midwife /'mɪdwaɪf/ **położna**
 neurologist /nju:'rɒlədʒɪst/ **neurolog**
 nurse /nɜ:s/ **pielęgniarka**
 orthopedic surgeon /,ɔ:θə'pi:dɪk 'sɜ:dʒən/
ortopeda
 paramedic /,pærə'medɪk/ **ratownik**
 physiotherapist / ,fɪziəʊ'therəpɪst/
fizjoterapeuta
 psychiatrist /saɪ'kaɪətrɪst/ **psychiatra**
 psychologist /saɪ'kɒlədʒɪst/ **psycholog**
 speech therapist /'spi:tʃ 'θerəpɪst/
logopeda

Other words and phrases **Inne słowa, zwroty i wyrażenia**

be taken ill / fall ill with /bi: 'teikən ɪl / fɔ:l ɪl wið/ **zapaść na chorobę / zachorować na**
call an ambulance /kɔ:l ən 'æmbjʊləns/ **wezwać karetkę pogotowia**
come down with /kʌm daʊn wið/ **zachorować na**
come round /kʌm raʊnd/ **odzyskać przytomność**
contagious / infectious disease / kən'teɪdʒəs / ɪn'fekʃəs di'zi:z/ **choroba zaraźliwa / zakaźna**
die of / from sth /daɪ əv / frɒm 'sʌmθɪŋ/ **umrzeć na coś**
fatal disease /'feɪtəl di'zi:z/ **choroba śmiertelna**
feel well / unwell /fi:l wel / ʌn'wel/ **czuć się dobrze / źle**
filling /'fɪlɪŋ/ **plomba**
first-aid kit /fɜ:st 'eɪd kɪt/ **apteczka samochodowa**
first-aid course /fɜ:st 'eɪd kɔ:s/ **kurs pierwszej pomocy**
first-aid post /fɜ:st 'eɪd pəʊst/ **pogotowie, punkt pierwszej pomocy, punkt medyczny**
get over (the flu) /get 'əʊvə (ðə flu:)/ **przyjść do siebie (po grypie)**
go on a diet /gəʊ ɒn ə 'daɪət/ **przejsć na dietę**
have plastic surgery on /hæv 'plæstɪk 'sɜ:dʒəri ɒn/ **mieć operację plastyczną**
health /helθ/ **zdrowie**
health centre /helθ 'sentə/ **ośrodek zdrowia / przychodnia**
health clinic /helθ 'klɪnɪk/ **klinika**
health insurance /helθ ɪn'ʃʊərəns/ **ubezpieczenie zdrowotne**
health problems /helθ 'prɒbləmz/ **problemy zdrowotne**
health service / care /helθ 'sɜ:vɪs / keə/ **opieka medyczna / zdrowotna**
hospital treatment /'hɒspɪtl 'tri:tmənt/ **leczenie szpitalne**
hypochondriac /,haɪpə'kɒndrɪæk/ **hipochondryk**
lose weight /lu:z weɪt/ **schudnąć, stracić na wadze**
mental health /,mentl 'helθ/ **zdrowie psychiczne**
National Health System /,næʃənəl helθ 'sɪstəm/ **Narodowy System Opieki Zdrowotnej**
operating theatre /'ɒpəreɪtɪŋ 'θiətə/ **sala operacyjna**
overweight /,əʊvə'weɪt/ **z nadwagą**
painkiller /'peɪnkɪlə/ **lek przeciwbólowy**
prescription /prɪ'skrɪpʃən/ **recepta**
pull through /pʊl θru:/ **dojść do siebie, wyliczyć się (z choroby)**

put on / gain weight /pʊt ɒn / geɪn weɪt/ **przytyć / przybrać na wadze**
recover from an illness /rɪ'kʌvə frɒm ən 'ɪlnəs/ **wyzdrowieć**
rehabilitation /,ri:ə'bɪlɪ'teɪʃən/ **rehabilitacja**
spread /spred/ **rozprzestrzeniać się**
suffer from /'sʌfə frɒm/ **cierpieć / chorować na**
support group /sə'pɔ:t gru:p/ **grupa wsparcia**
surgery /'sɜ:dʒəri/ **operacja / gabinet / przychodnia**
take care of / look after /teɪk keə əv / lʊk 'ɑ:ftə/ **troszczyć się, opiekować się**
vaccine for / against sth /'væksɪ:n fə / ə'genst 'sʌmθɪŋ/ **szczepionka przeciwko**
vaccinate against /'væksɪneɪt ə'genst/ **(za) szczepić przeciwko**
vaccination /,væksɪ'neɪʃən/ **szczepionka**
ward /wɔ:d/ **oddział szpitalny**
well-being /wel 'bi:ɪŋ/ **dobrostan**

Poziom rozszerzony

Body parts **Części ciała**

artery /'ɑ:təri/ **tętnica**
brain /breɪn/ **mózg**
intestines /ɪn'testɪnz/ **jelita, wewnętrzności**
liver /'lɪvə/ **wątroba**
lungs /lʌŋz/ **płuca**
nervous system /'nɜ:vəs 'sɪstəm/ **układ nerwowy**
ribs /rɪbz/ **żebra**

Phrasal verbs **Czasowniki złożone (frazowe)**

break down (mentally or psychologically) /breɪk daʊn/ **załamać się (umysłowo, psychicznie)**
build oneself up /bɪld wʌn'self ʌp/ **wzmacniać, poprawiać swoje samopoczucie psychiczne**
burn out /bɜ:n aʊt/ **wypalić się**
come down with (the flu) /kʌm daʊn wið ðə flu:/ **zachorować na**
fight off (a sore throat) /faɪt ɒf ə sɔ: θrəʊt/ **eczyć (chore gardło)**
get over (the flu) /get 'əʊvə ðə flu:/ **dojść do siebie (po grypie)**
pass (a virus) on /pɑ:s ə 'vaɪərəs ɒn/ **zarazić (wirusem) kogoś, zarazić się**
pass away /pɑ:s ə'weɪ/ **odejść, umrzeć**
pass out /pɑ:s aʊt/ **mdleć**
pick up (a virus) /pɪk ʌp ə 'vaɪərəs/ **zarazić się (wirusem)**
shake off (a cold) /ʃeɪk ɒf ə kəʊld/ **wygrzebać się, pozbyć się (kataru)**
slow down /sləʊ daʊn/ **przyhamować, zwolnić tempo życia**
throw up /θrəʊ ʌp/ **(z)wymiotować**

Idioms **Idiomy**

as fit as a fiddle /əz fɪt əz ə 'fɪdl/ **zdrów jak ryba**
be dead to the world /bi ded tu: ðə wɜ:ld/ **pać jak zabity**
bored out of one's mind /bɔ:d aʊt əv wʌnz maɪnd/ **nudne jak flaki z olejem**
on the road to recovery /ɒn ðə rəʊd tu: rɪ'kʌvəri/ **w drodze do wyzdrowienia**
recharge one's batteries /rɪ'tʃɑ:dʒ wʌnz 'bætəri:z/ **odzyskać siły i energię**
sick to death of sth /sɪk tu: deθ əv 'sʌmθɪŋ/ **znudzony na śmierć**
take one's/sb's mind off sth /teɪk wʌnz/ 'sʌmbədɪz maɪnd ɒf 'sʌmθɪŋ/ **odciągnąć czyjeś myśli od czegoś**
under the weather /'ʌndə ðə 'weðə/ **kiepsko (o samopoczuciu)**

Unit 12: Science and technology

Nauka i technika

Key Vocabulary

Research and Science Nauka i badania naukowe

achieve /ə'tʃi:v/ **osiągnąć, dojść do czegoś**
 achievement /ə'tʃi:vmənt/ **osiągnięcie**
 advanced / modern technology /əd'vɑ:nst / 'mɒdn tek'nɒlədʒi/ **zaawansowana / nowoczesna technika**
 analyse /'ænaləiz/ **analizować, dokonać analizy**
 argument for / against sth /'ɑ:gjʊmənt fə / 'ə'genst 'sʌmθɪŋ/ **argument za czymś / przeciwko czemuś**
 artificial intelligence /'ɑ:tɪ'fɪjəl ɪn'telɪdʒəns/ **sztuczna inteligencja**
 branch / field of technology /brɑ:ntʃ / fi:ld əv tek'nɒlədʒi/ **gałąź / dziedzina nauki**
 breakthrough /'breɪkθru:/ **przełom / punkt zwrotny**
 collect data /kə'lekt 'deɪtə/ **zbierać dane**
 cybersecurity /,saɪbə sɪ'kjʊərəti/ **cyberbezpieczeństwo**
 design (v) /di'zain/ **projektować**
 do / conduct / carry out an experiment / du: / kən'dʌkt / 'kæri aʊt ən ɪk'sperɪmənt/ **przeprowadzać doświadczenie**
 do / carry out / conduct research on (ways of treating cancer) / du: / 'kæri aʊt / kən'dʌkt rɪ'sɜ:tʃ ɒn (weɪz əv 'tri:tɪŋ 'kænsə)/ **przewodzić badania nad (sposobami leczenia raka)**
 digital electronics /'dɪdʒɪtəl ɪ'lek'trɒnɪks/ **technika / elektronika cyfrowa**
 do research into sth / du: rɪ'sɜ:tʃ ɪn'tu: 'sʌmθɪŋ/ **badac coś**
 discover /dɪ'skʌvə/ **odkryć**
 experiment /ɪk'sperɪmənt/ **eksperyment**
 innovation /,ɪnə'veɪʃən/ **innowacja**
 invent /ɪn'vent/ **wynaleźć**
 invention /ɪn'venʃən/ **wynalazek**
 invention of the telephone / printing / paper /ɪn'venʃən əv ðə 'telɪfəʊn / 'prɪntɪŋ / 'peɪpə/ **wynalazek telefonu / druku / papieru**
 lab / laboratory /læb / lə'bɒrətəri/ **laboratorium**
 laboratory technician /lə'bɒrətəri tek'nɪʃən/ **technik laborant**
 make a discovery /meɪk ə dɪ'skʌvəri/ **dokonać odkrycia**
 manual /'mænʃʊəl/ **ręczny**
 microchip /'maɪkrəʊtʃɪp/ **mikroukład**

microscope /'maɪkrəskəʊp/ **mikroskop**
 new technologies /nju: tek'nɒlədʒiz/ **nowe technologie**
 one must assume that /wʌn mʌst ə'sju:m ðæt/ **trzeba przyjąć / założyć, że**
 proof / evidence /pru:f / 'eɪdəns/ **dowód**
 prove /pru:v/ **udowadniać**
 publish a study /'pʌblɪʃ ə 'stʌdi/ **opublikować badanie**
 research paper /rɪ'sɜ:tʃ 'peɪpə/ **praca naukowa (pisemna)**
 research project /rɪ'sɜ:tʃ 'prɒdʒekt/ **projekt badawczy**
 research work /rɪ'sɜ:tʃ wɜ:k/ **prace badawcze**
 results /rɪ'zʌltz/ **wyniki**
 robot /'rəʊbɒt/ **robot**
 robotics /rəʊ'bɒtɪks/ **robotyka**
 sample /'sɑ:mpəl/ **próbka**
 satellite /'sætəlaɪt/ **satelita**
 (scientific) research /('saɪən'tɪfɪk) rɪ'sɜ:tʃ/ **badanie (naukowe)**
 (scientific) discovery /('saɪən'tɪfɪk) dɪ'skʌvəri/ **odkrycie (naukowe)**
 (scientific) approach /('saɪən'tɪfɪk) ə'prəʊtʃ/ **podejście (naukowe)**
 (scientific) theory /('saɪən'tɪfɪk) 'θiəri/ **teoria (naukowa)**
 scientific knowledge /,saɪən'tɪfɪk 'nɒlɪdʒ/ **wiedza naukowa**
 scientist /'saɪəntɪst/ **naukowiec**
 discoverer /dɪ'skʌvərə/ **odkrywca**
 inventor /ɪn'ventə/ **wynalazca**
 researcher /rɪ'sɜ:tʃə/ **badacz**
 scientifically-based information /,saɪən'tɪfɪkli beɪst ɪnfə'meɪʃən/ **informacja sprawdzona naukowo**
 scientifically proven /,saɪən'tɪfɪkli 'pru:vən/ **udowodnione naukowo**
 study /'stʌdi/ **badanie**
 technological progress /,tek'nɒlədʒɪkəl 'prɒɡres/ **postęp technologiczny, techniczny**
 technological revolution /,tek'nɒlədʒɪkəl ,revə'lʊ:ʃən/ **rewolucja technologiczna, techniczna**
 telecommunications /,telɪkə'mju:nɪ'keɪʃən/ **telekomunikacja**
 test /test/ **sprawdzać / testować**
 virtual reality /'vɜ:tʃʊəl rɪ'æləti/ **wirtualna rzeczywistość**

Poziom rozszerzony

scientific evidence /,saɪən'tɪfɪk 'eɪdəns/ **dowody naukowe**
 digital communication /'dɪdʒɪtəl kə'mju:nɪ'keɪʃən/ **telekomunikacja**

Technological devices Urządzenia techniczne

3D cinema /θri: 'di: 'sɪnɪmə/ **kino 3D (trójwymiarowe)**
 3D printing /θri: 'di: 'prɪntɪŋ/ **drukowanie 3D**
 bluetooth /'blu:tʊ:θ/ **bluetooth**
 button /'bʌtən/ **przycisk, guzik**
 cable /'keɪbəl/ **kabel**
 charger /'tʃɑ:dʒə/ **ładowarka**
 copier /'kɒpiə/ **kopiarka**
 digital camera /'dɪdʒɪtəl 'kæmərə/ **aparat cyfrowy / kamera cyfrowa**
 display images /dɪ'spleɪ ɪ'mɪdʒɪz/ **wyświetlać obrazy**
 earphones /'ɪəfəʊnz/ **sluchawki**
 fax /fæks/ **faks**
 flat screen TV /flæt skri:n ,ti:'vi:/ **telewizor z płaskim ekranem**
 gadget /'ɡædʒɪt/ **urządzenie, przyrząd, gadżet**
 GPS /,dʒi: pi: 'es/ **GPS (nawigacja satelitarna)**
 graphics /'ɡræfɪks/ **grafika**
 high-definition TV /haɪ defɪ'nɪʃən ,ti:'vi:/ **telewizor HD / wysokiej rozdzielczości**
 iPod /'aɪpɒd/ **iPod**
 MP3 / MP4 DVD player /,em pi: 'θri: / ,em pi: 'fɔ: ,di: vi: 'di: 'pleɪə/ **odtwarzacz MP3 / MP4 DVD**
 photocopier /'fəʊtəʊkəpiə/ **kopiarka**
 plasma TV /'plæzmə ,ti:'vi:/ **telewizor plazmowy**
 plug in /plʌɡ ɪn/ **podłączyć**
 remote control /rɪ'məʊt kən'trəʊl/ **pilot, zdalne sterowanie**
 (portable) TV /('pɔ:təbl) ,ti:'vi:/ **telewizor (przenośny)**
 smartwatch /'smɑ:twtʃ/ **smartwatch**
 video camera / camcorder /'vɪdɪəʊ 'kæmərə / 'kæmkə:də/ **kamera wideo**
 waterproof watch /'wɔ:təpru:f wɒtʃ/ **zegarek wodoodporny**

Poziom rozszerzony

come in handy for /kʌm ɪn 'hændi fə/
przydać się do
 do without sth /du: wi'ðaʊt/ **obyć się bez czegoś**
 earphones / headphones /'iəfəʊnz
 'hedfəʊnz/ **sluchawki**
 handy /'hændi/ **przydatny, poręczny**

Computer Komputer

access a website/file /'ækses ə 'websaɪt
 / faɪl/ wchodzić / **mieć dostęp do strony internetowej / pliku**
 antivirus / antispam / antispayware
 program /'æntɪ'vaɪrəs / 'æntɪspæm /
 'æntɪ'spaɪweə 'prəʊgræm/ **program antywirusowy / antyspamowy / program antyspiegujący**
 application (app) /'æplɪ'keɪʃən (æp)/
aplikacja, funkcja
 be out of / within range /bi: aʊt əv / wi'ðɪn
 reɪndʒ/ **być poza zasięgiem / w zasięgu**
 browse the web /braʊz ðə web/
przeglądać strony internetowe
 CD (-ROM) / DVD drive /'si:di: (rɒm) /
 'di:vi:di: draɪv/ **napęd CD-ROM / DVD**
 chat room /tʃæt ru:m/ **pokój rozmów na czacie**
 check one's e-mail /tʃek wʌnz 'i:meɪl/
sprawdzać swoją pocztę elektroniczną / e-mail
 collect data /kə'lekt 'deɪtə/ **zbierać dane**
 computer program /kəm'pjʊ:tə
 'prəʊgræm/ **program komputerowy**
 computer /kəm'pjʊ:tə/ **komputer**
 programming /'prəʊgræmɪŋ/
programowanie komputerowe
 connect to the Internet /kə'nekt tə ði
 'ɪntənət/ **podłączyć do internetu**
 connection /kə'nekʃən/ **połączenie, łącze**
 copy /'kɒpi/ **kopiować, powielać**
 crash /kræʃ/ **zepsuć się, zawiesić się**
 cursor /'kɜ:sə/ **kursor**
 cut /kʌt/ **wyciąć**
 data protection /'deɪtə prə'tekʃən/
ochrona danych
 database /'deɪtəbeɪs/ **baza danych**
 delete / erase a file /di'li:t / 'i:reɪ ə faɪl/
usuwać / kasować plik
 double click /'dʌbəl 'klɪk/ **podwójne kliknięcie / kliknąć dwukrotnie**
 download /'daʊnləʊd/ **przesłać dane z serwera**
 download / upload a file / data / a
 program /'daʊnləʊd / 'ʌpləʊd ə faɪl / 'deɪtə
 / ə 'prəʊgræm/ **pobrać / (za)ładować, „wrzucić” plik / dane / program**
 electronic mail (e-mail) /ɪ'lek'trɒnɪk meɪl
 ('i:meɪl)/ **poczta elektroniczna**
 equipment /'i:kwɪpmənt/ **wyposażenie / sprzęt**
 external hard disk /ɪk'stɜ:nəl hɑ:d disk/
zewnętrzny dysk twardy
 file /faɪl/ **plik**
 folder /'fəʊldə/ **folder**
 forward an e-mail / link /'fɔ:wəd ən 'i:meɪl
 / lɪŋk/ **przesłać dalej e-mail / link**

go online /gəʊ 'ɒnlaɪn/ **być w trybie online, łączyć się z internetem, korzystać z internetu**
 graphics / sound card /'græfɪks / saʊnd
 kɑ:d/ **karta graficzna / dźwiękowa**
 graphics /'græfɪks/ **grafika**
 hack (into) /hæk ('ɪntu:)/ **włamać się do**
 hard copy /hɑ:d 'kɒpi/ **twarda kopia**
 hard disk / hard drive /hɑ:d disk / hɑ:d
 draɪv/ **twardy dysk**
 hardware /'hɑ:dweə/ **sprzęt komputerowy**
 insert /ɪn'sɜ:t/ **wstawić, dodać**
 install an app /ɪn'stɔ:l ən æp/ **zainstalować aplikację**
 install a program /ɪn'stɔ:l ə 'prəʊgræm/
zainstalować program
 instant messenger /'ɪnstənt 'mesɪndʒə/
komunikator
 (wireless) keyboard /('waɪələs) 'ki:bɔ:d/
klawiatura (bezwzewodowa)
 laptop /'læptɒp/ **laptop**
 load /ləʊd/ **(za)ładować / wgrać**
 log on /log ɒn/ **zalogować się**
 memory stick / USB stick /'meməri stɪk /
 'ju: es 'bi: stɪk/ **przenośna karta pamięci / USB**
 modem /'məʊdem/ **modem**
 mouse /maʊs/ **mysz**
 mouse pad /maʊs pæd/ **podkładka pod mysz**
 online shopping /'ɒnlaɪn 'ʃɒpɪŋ/ **zakupy online / w sieci**
 open / close a file /'əʊpən / kləʊz ə faɪl/
otworzyć / zamknąć plik
 password /'pɑ:swɜ:d/ **hasło**
 paste /peɪst/ **wkleić**
 PC (personal computer) / desktop
 computer /'pi: 'si: ('pɜ:sənəl kəm'pjʊ:tə) /
 'deskɒp kəm'pjʊ:tə/ **komputer osobisty / komputer stacjonarny**
 pop-up ads /'pɒpʌp ædz/ **reklamy pop-up (typu wyskakujące okno)**
 portable /'pɔ:təbl/ **przenośny**
 press a button /pres ə 'bʌtən/ **nacisnąć przycisk**
 print /prɪnt/ **drukować**
 (laser) printer /('leɪzə) 'prɪntə/ **drukarka (laserowa)**
 printout /'prɪntaʊt/ **wydruk**
 properties /'prɒpətɪz/ **właściwości**
 receive spam /rɪ'si:v spæm/ **otrzymywać spam / niechcianą pocztę**
 reply /rɪ'plaɪ/ **odpowiedzieć**
 run /rʌn/ **uruchomić (program)**
 save /seɪv/ **zachować, zapisać**
 scanner /'skænə/ **skaner**
 screen /skri:n/ **ekran**
 screensaver /'skri:n seɪvə/ **wygaszacz ekranu**
 scroll down / up / across /skrəʊl daʊn
 / ʌp / ə'krɒs/ **przewijać w dół / w górę / poprzez, w poprzek ekranu**
 search engine /'sɜ:tʃ 'endʒɪn/
wyszukiwarka
 select /sɪ'lekt/ **wybierać**

send an attachment / attach a file /
 send ən ə'tætʃmənt / ə'tætʃ ə faɪl/ **wysłać załącznik / załączyć plik**
 server /'sɜ:və/ **serwer**
 settings /'setɪŋz/ **ustawienia**
 software /'sɒftweə/ **oprogramowanie**
 speakers /'spi:kəz/ **głośniki**
 store information /stɔ: 'ɪnfə'meɪʃən/
przechowywać, gromadzić informacje
 tablet /'tæblət/ **tablet**
 technical problems /'teknɪkəl 'prɒbləmz/
problem techniczny
 technical knowledge /'teknɪkəl 'nɒlɪdʒ/
wiedza techniczna
 technical experts /'teknɪkəl 'ekspɜ:ts/
eksperti techniczni
 tower /'taʊə/ **wieża**
 undo /ʌn'du:/ **anulować, unieważnić**
 USB port /'ju: es 'bi: pɔ:t/ **port USB**
 user friendly /'ju:zə 'frendli/ **łatwy w obsłudze**
 virus /'vaɪrəs/ **wirus**
 webcam /'webkæm/ **kamera internetowa**
 website /'websaɪt/ **strona internetowa**
 window /'wɪndəʊ/ **okno**
 wireless / Wi-Fi /'waɪələs / 'waɪfaɪ/
 bezprzewodowy / **Wi-Fi**
 write / type on a computer /raɪt / taɪp ɒn ə
 kəm'pjʊ:tə/ **pisać na komputerze**

Poziom rozszerzony

cloud computing /klaʊd kəm'pjʊ:tɪŋ/
przetwarzanie w chmurze
 flash drive / USB stick /'flæʃ draɪv/ 'ju:es'bi:
 stɪk/ **- pendrive**
 network / Wi-Fi network / local network /
 'netwɜ:k/ 'waɪfaɪ 'netwɜ:k/ 'ləʊkəl 'netwɜ:k/ **- sieć / sieć WI-FI / sieć lokalna**

Telephone Telefon

answer the phone /'ɑ:nsə ðə fəʊn/
odebrać telefon
 answering machine / answerphone
 /'ɑ:nsərɪŋ mə'ʃi:n / 'ɑ:nsəfəʊn/
automatyczna sekretarka
 be out of / within range /bi: aʊt əv / wi'ðɪn
 reɪndʒ/ **być poza zasięgiem / mieć zasięg**
 dial the number /daɪəl ðə 'nʌmbə/
wykręcić / wybrać numer telefonu
 extension /ɪk'stɛnʃən/ **numer wewnętrzny**
 hands free /hændz fri:/ **zestaw głośnomówiący**
 Hold on, please. /həʊld ɒn plɪz:/ **Proszę nie odkładać słuchawki.**
 keypad /'ki:pæd/ **klawiaturowa telefonu**
 leave a message /li:v ə 'mesɪdʒ/ **zostawić wiadomość**
 make a phone call /meɪk ə fəʊn kɔ:l/
zatelefonować / zadzwonić
 mobile (phone) /'məʊbaɪl (fəʊn)/ **telefon komórkowy / komórka**
 phone / ring up / call sb /fəʊn / rɪŋ ʌp / kɔ:l
 'sʌmbədi/ **(za)dzwonić do kogoś**
 recharge / charge the battery /'ri:tʃɑ:dʒ /
 tʃɑ:dʒ ðə 'bætəri/ **naładować baterię**
 ringtone /'rɪŋtəʊn/ **dzwonek (w telefonie)**
 run down / go dead /rʌn daʊn / gəʊ ded/
rozładować się (o baterii)

text a message / send a short message /
 tekst ə 'mesɪdʒ / send ə ʃɔ:t 'mesɪdʒ/ **wysłać**
wiadomość tekstową / SMS
 screen /skri:n/ **wyświetlacz (telefonu) /**
ekran (telewizyjny)
 smartphone /'smɑ:t'fəʊn/ **smartfon**
Poziom rozszerzony
 put down / replace / hang up the receiver
 /pʊt daʊn rɪ'pleɪs hæŋ ʌp ðə rɪ'si:və/ **odłożyć**
sluchawkę

Other words and phrases **Inne słowa, zwroty i wyrażenia**

access /'ækses/ **dostęp**
 accessible via the Internet /æk'sesəbl 'vaɪə ði 'ɪntənət/ **dostępny w internecie**
 attach a document /ə'tætʃ ə 'dɒkjʊmənt/ **dołączyć dokument**
 attachment /ə'tætʃmənt/ **załącznik**
 back up /bæk ʌp/ **robić kopię zapasową**
 battery-powered / battery-operated /
 'bætəri 'paʊəd / 'bætəri 'ɒpəreɪtɪd/ **na**
baterie
 be on / connected to the Internet /bi: ɒn /
 kə'nektɪd tə ði 'ɪntənət/ **być podłączonym**
do internetu
 be down /bi: daʊn/ **nie działać**
 benefit /'benɪfɪt/ **korzystać**
 break down /breɪk daʊn/ **zepsuty**
 browser /'braʊzə/ **przeglądarka**
 chat (on the Internet) /tʃæt (ɒn ði 'ɪntənət)/
czat / czatować (w internecie)
 come in handy for /kʌm ɪn 'hændi fɔ:/
przydać się do
 develop /dɪ'veləp/ **rozwijać / rozwinąć się**
 development /dɪ'veləpmənt/ **rozwój**
 device /dɪ'vaɪs/ **urządzenie**
 digital addiction /,dɪdʒɪtl ə'dɪkʃən/
uzależnienie cyfrowe
 do without sth /du: wɪ'ðaʊt 'sʌmθɪŋ/ **obejść**
/ obchodzić się bez czegoś
 effective /ɪ'fektɪv/ **skuteczny**
 engine /'endʒɪn/ **silnik**
 enter the web page /'entə ðə 'web peɪdʒ/
wejść na stronę internetową
 explore /ɪk'splɔ:/ **badać**
 fake news /'feɪk 'nju:z/ **falszywe**
wiadomości
 function /'fʌŋkʃən/ **funkcja**
 get / receive an e-mail /get / rɪ'si:v ən
 'i:meɪl/ **dostać / otrzymać wiadomość**
 handy /'hændi/ **przydatny / praktyczny /**
poręczny
 hang up /hæŋ ʌp/ **odłożyć słuchawkę**
 have access to the Internet /hæv 'ækses tə
 ði 'ɪntənət/ **mieć dostęp do internetu**
 headphones /'hedfəʊnz/ **sluchawki**
 identity theft /aɪ'dentəti θeft/ **kradzież**
tożsamości
 improve / make improvements to sth /
 ɪm'pru:v / meɪk ɪm'pru:vmənts tə 'sʌmθɪŋ/
ulepszać / wprowadzać ulepszenia
 Internet user /'ɪntənət 'ju:zə/ **użytkownik**
internetu
 inbox /'ɪnbɒks/ **skrzynka odbiorcza**

log in / on - log off / out /lɒg 'ɪn / ɒn - lɒg
 'ɒf / aʊt/ **zalogować / wylogować**
 mailbox /'meɪlbɒks/ **skrzynka pocztowa**
 take advantage of /teɪk əd'vɑ:ntɪdʒ əv/
wykorzystać
 offline /'ɒf'laɪn/ **niepodłączony do**
internetu
 online /'ɒn'laɪn/ **podłączony do internetu**
 online threat /'ɒnlaɪn θret/ **zagrożenie**
w sieci
 (photo)copy sth /('fəʊtəʊ) 'kɒpi 'sʌmθɪŋ/
odbić coś na ksero
 plug /plʌg/ **wtyczka**
 press the button /pres ðə 'bʌtən/ **nacisnąć**
guzik / przycisk
 privacy /'prɪvəsi/ **prywatność**
 run down /rʌn daʊn/ **rozładować się**
(o baterii)
 screen time /'skri:n taɪm/ **czas spędzany**
przed ekranem
 search (for) /sɜ:tʃ (fɔ:)/ **szukać (czegoś)**
 search engine /'sɜ:tʃ 'endʒɪn/
wyszukiwarka
 send an e-mail /send ən 'i:meɪl/ **wysłać**
e-mail
 set up /set ʌp/ **założyć, utworzyć,**
zainstalować
 sign in / out /saɪn 'ɪn / aʊt/ **zalogować (się)**
/ wylogować (się)
 sign up /saɪn ʌp/ **zarejestrować się**
 solution /sə'lju:ʃən/ **rozwiązanie**
 socket /'sɒkɪt/ **kontakt / gniazdko**
 space exploration /speɪs 'eksplə'reɪʃən/
badania kosmosu
 switch on / off - turn on / off /swɪtʃ ɒn / ɒf -
 tɜ:n ɒn / ɒf/ **włączyć / wyłączyć**
 telephone / computer network /'telɪfəʊn
 / kəm'pjʊ:tə 'netwɜ:k/ **sieć telefoniczna /**
komputerowa
 update /'ʌpdeɪt/ **nowsza wersja**
 turn up / down /tɜ:n ʌp / daʊn/
podgłośnić / przyciszyć
 via / through the Internet /'vaɪə / θru: ði
 'ɪntənət/ **za pośrednictwem internetu**
 virtual reality /'vɜ:tʃʊəl rɪ'ælɪti/
rzeczywistość wirtualna
 zoom in / out /zu:m 'ɪn / aʊt/ **powiększyć,**
zbliżyć (obraz) / pomniejszyć, oddalić
(obraz)
 My e-mail address is... /maɪ 'i:meɪl ə'dres ɪz/
Mój adres e-mailowy to...
 @ (= "at") /æt/ @ (= „małpa”)
Poziom rozszerzony
 blank screen /blæŋk skri:n/ **pusty ekran**
 cybersecurity threat /saɪbə'si:kjə'reɪtɪ θret/
zagrożenie cyberbezpieczeństwa
 error message /'erə 'mesɪdʒ/ **komunikat**
o błędzie
 faulty connection /'fɔ:ltɪ kə'nekʃən/
wadliwe połączenie
 out of order /aʊt əv 'ɔ:də/ **zepsuty**
 restart /rɪ'stɑ:t/ **ponownie uruchomić**
 spare parts /'speə pɑ:ts/ **części zamienne**
 stop responding /stɒp rɪ'spɒndɪŋ/ **przestać**
reagować
 troubleshooting guide /'trʌblʃu:tɪŋ gaɪd/
instrukcja usuwania usterek

Unit 13: Nature Przyroda

Key Vocabulary

Climate and the weather Klimat i pogoda

climate /'klaɪmət/ **klimat**
 cold /kəʊld/ **zimny**
 cool /ku:l/ **chłodny**
 hot /warm/ hot /wɔ:m/ **gorący / ciepły**
 humid /'hju:mɪd/ **wilgotny**
 mild /maɪld/ **łagodny**
 tropical /'trɒpɪkəl/ **tropikalny**
 wet /dry/ wet /draɪ/ **mokry / suchy**
 weather /'weðə/ **pogoda**
 beautiful weather /'bjʊ:tɪfəl 'weðə/ **piękna pogoda**
 lovely weather /'lʌvli 'weðə/ **cudowna pogoda**
 gorgeous weather /'gɔ:dʒəs 'weðə/ **przepiękna, wspaniała pogoda**
 chilly /'tʃɪli/ **zimno, chłodno**
 clear sky /klaɪə skaɪ/ **bezchmurne niebo**
 freezing cold /'fri:zɪŋ kəʊld/ **przenikliwie zimny**
 it's cloudy /ɪts 'klaʊdi/ **jest pochmurno**
 it's sunny /ɪts 'sʌni/ **jest słonecznie**
 it's windy /ɪts 'wɪndi/ **jest wietrznie**
 it's foggy /ɪts 'fɒgi/ **jest mgliście**
 it's rainy /ɪts 'reɪni/ **jest deszczowo**
 it's stormy /ɪts 'stɔ:mi/ **jest burzowo**
 it's snowing /ɪts 'snəʊɪŋ/ **pada śnieg**
 it's raining /ɪts 'reɪnɪŋ/ **pada deszcz**
 It looks like rain. /ɪt lʊks laɪk reɪn/ **Zanosi się na deszcz.**
 clear up /klaɪə rʌp/ **przejaśniać się**
 downpour /'daʊnpɔ:/ **ulewa**
 drizzle /'drɪzəl/ **mżawka**
 fog /fɒg/ **mgła**
 frost /ground frost/ frost /graʊnd frɒst/ **mróz / przymrozek**
 hail /heɪl/ **grad**
 heat /heatwave/ hi:t /'hi:twɛɪv/ upat / **fala upałów**
 rain /reɪn/ **deszcz**
 rainbow /'reɪnbəʊ/ **tęcza**
 rainy /sunny spell/ 'reɪni / 'sʌni spel/ okres (fala) **opadów / słonecznej pogody**
 showers /'ʃaʊəz/ **przelotne opady**
 sleet /sli:t/ **deszcz ze śniegiem**
 snowdrift /'snəʊdrɪft/ **zaspas śnieżna**
 temperature above / below zero / 'temprətʃə ə'bʌv / bɪ'ləʊ 'ziərəʊ/ **temperatura powyżej / poniżej zera**
 There will be a drop / rise in temperature next week. /ðeə wɪl bi ə drɒp / raɪz ɪn 'temprətʃə nekst wi:k/ **W przyszłym tygodniu nastąpi ochłodzenie / ocieplenie.**

weather forecast /'weðə 'fɔ:kə:st/ **prognoza pogody**
 snow /snəʊ/ **śnieg**
 storm /stɔ:m/ **burza**
 wind /wɪnd/ **wiatr**
Poziom rozszerzony
 be overcast /bi: 'əʊvəkə:st/ **być pochmurno**
 boiling hot /'bɔɪlɪŋ hɒt/ **upalnie**
 breeze /bri:z/ **bryza, wiaterek**
 clear up /'kliə rʌp/ **przejaśniać się**
 extreme weather events /ɪk'stri:m 'weðə ɪ'vents/ **ekstremalne zjawiska pogodowe**
 improve / deteriorate /ɪm'pru:v dɪ'tɪəriəreɪt/ **poprawiać się / pogarszać się**
 thunderstorm /'θʌndəstɔ:m/ **burza z piorunami**

Plants and animals Rośliny i zwierzęta

plant /plɑ:nt/ **roślina**
Poziom rozszerzony
 amphibians **plazy**
 frog /frɒg/ **żaba**
 salamander /'sæləməndə/ **Salamandra**

insects /'ɪnsektz/ **owady**
 ant /ænt/ **mrówka**
 bee /bi:/ **pszczoła**
 bumble bee /'bʌmbəl bi:/ **trzmieł**
 butterfly /'bʌtəflaɪ/ **motyl**
 fly /flaɪ/ **mucha**
 grasshopper /'grɑ:ʃɒpə/ **konik polny**
 mosquito /mə'ski:təʊ/ **komar**
 wasp /wɒsp/ **osa**

Poziom rozszerzony
 reptiles **gady**
 alligator /'ælɪgeɪtə/ **aligator**
 tortoise /'tɔ:təs/ **żółw lądowy**
 turtle /'tɜ:tl/ **żółw wodny**

birds /bɜ:dz/ **ptaki**
 crow /krəʊ/ **wrona**
 cuckoo /'kʊku:/ **kukułka**
 eagle /'i:gəl/ **orzeł**
 owl /aʊl/ **sowa**
 parrot /'pærət/ **papuga**
 peacock /'pi:kɒk/ **paw**
 pheasant /'fezənt/ **bażant**
 pigeon /'pi:dʒɪn/ **gołąb**
 seagull /'si:gʌl/ **mewa**
 sparrow /'spærəʊ/ **wróbel**

stork /stɔ:k/ **bocian**
 swan /swɒn/ **labędz**

farm animals /fɑ:m 'ænɪməlz/ **zwierzęta gospodarskie**
 rooster /'ru:stə/ **kogut**
 cow /kaʊ/ **krowa**
 duck /dʌk/ **kaczka**
 goat /gəʊt/ **koza**
 goose /geese/ /gu:s / gi:s/ **gęś / gęsi**
 hen /hen/ **kura**
 horse /hɔ:s/ **koń**
 pig /pɪg/ **świnia**
 sheep /ʃi:p/ **owca / owce**
 turkey /'tɜ:ki/ **indyk**

pets /pets/ **zwierzęta domowe**
 budgie /'bʌdʒi/ **papuzka falista**
 canary /kə'neəri/ **kanarek**
 Alsatian dog /æl'seɪʃən dɒg/ **wilczur**
 dachshund /'dæksʃʊnd/ **jamnik**
 mongrel dog /'mʌŋgrəl dɒg/ **kundel**
 Doberman /'dəʊbəmən/ **Doberman**
 guinea pig /'ɡɪni pɪg/ **świnka morska**
 hamster /'hæmstə/ **chomik**
 rabbit /'ræbɪt/ **królik**
 tortoise /'tɔ:təs/ **żółw**

wild animals /waɪld 'ænɪməlz/ **dzikie zwierzęta**
 bear /beə/ **niedźwiedź**
 crocodile /'krɒkədɪl/ **krokodyl**
 deer /diə/ **jeleni**
 elephant /'elɪfənt/ **słoń**
 fox /fɒks/ **lis**
 giraffe /dʒɪ'ra:f/ **żyrafa**
 hare /heə/ **zając**
 hippo /'hɪpəʊ/ **hipopotam**
 kangaroo /kæŋgə'ru:/ **kangur**
 lizard /'lɪzəd/ **jaszczurka**
 seal /si:l/ **foka**
 snake /sneɪk/ **wąż**
 squirrel /'skwɪrəl/ **wiewiórka**
 wolf /wɒlf/ **wilk**
 zebra /'zebrə/ **zebra**

sea animals /si: 'ænɪməlz/ **zwierzęta morskie**
 whale /weɪl/ **wieloryb**
 shark /ʃɑ:k/ **rekin**
 sea turtle /si: 'tɜ:tl/ **żółw morski**
 dolphin /'dɒlfɪn/ **delfin**

Poziom rozszerzony

Parts of animals części ciała zwierząt

antennae /æn'teni:/ **czułki**
 beak /bi:k/ **dziób**
 claw /klɔ:/ **pazur, szpon**
 fang /fæŋ/ **kiel**
 feather /'feðə/ **pióro**
 fin /fin/ **pletwa**
 fur /fɜ:/ **futro**
 hoof /hu:f/ **kopyto**
 horn /hɔ:n/ **róg**
 hump /hʌmp/ **garb**
 jaw /dʒɔ:/ **szczeka, paszcza**
 limb /lim/ **kończyna**
 paw /pɔ:/ **łapa**
 tentacle /'tentəkl/ **macka**
 trunk /trʌŋk/ **trąba**
 whisker /'wɪskə/ **wąs, włos czuciowy**

flowers /'flaʊəz/ **kwiaty**
 crocus /'krʊkəs/ **krokus**
 daffodil /'dæfədɪl/ **żonkil**
 daisy /'deɪzi/ **stokrotka**
 lily of the valley /'lɪli əv ðə 'væli/ **konwalia**
 poppy /'pɒpi/ **mak**
 primrose /'prɪmrəʊz/ **pierwiosnek**
 snowdrop /'snəʊdrɒp/ **przebiśnieg**
 sunflower /'sʌnflaʊə/ **słonecznik**
 tulip /'tju:lɪp/ **tulipan**
 violet /'vaɪələt/ **fiolka**
 trees /tri:z/ **drzewa**
 chestnut /'tʃesnʌt/ **kasztan**
 oak /əʊk/ **dąb**
 pine /paɪn/ **sosna**
 willow /'wɪləʊ/ **wierzba**

Poziom rozszerzony

palm tree /'pɑ:m tri:/ **palma**

Parts of plants Części roślin

bud /bʌd/ **pączek, pąk**
 leaf /li:f/ **liść**
 petal /'petl/ **płatek**
 root /ru:t/ **korzeń**
 stem /stem/ **łodyga**
 trunk /trʌŋk/ **pień**
 twig /twɪg/ **gałązka**

Landscape Krajobraz

beautiful /'bjʊ:tɪfəl/ **piękny**
 picturesque /'pɪktʃə'resk/ **malowniczy**
 breathtaking /'breθteɪkɪŋ/ **zapierający**
 dech w piersiach
 rocky / mountainous /'rɒki / 'maʊntɪnəs/ **skalisty / górzysty**
 rural / urban /'rʊərəl / 'z:bən/ **wiejski / miejski**

Poziom rozszerzony

beautiful countryside /'bjʊ:tɪfəl 'kʌntrɪsaɪd/ **piękny krajobraz**
 picturesque countryside /'pɪktʃə'resk 'kʌntrɪsaɪd/ **malowniczy krajobraz**
 breathtaking countryside /'breθteɪkɪŋ 'kʌntrɪsaɪd/ **zapierający dech w piersiach krajobraz**

rocky / snow-covered mountains /'rɒki snəʊ 'kʌvəd 'maʊntənz/ **skaliste / pokryte śniegiem góry**
 barren /'bærən/ **pusty, jałowy**
 diverse /daɪ'vɜ:s/ **zróżnicowany**
 lush /lʌʃ/ **bujny**
 captivating /'kæptɪveɪtɪŋ/ **urokliwy**
 stunning /'stʌnɪŋ/ **zachwycający**
 canyon /'kænjən/ **kanion**
 cave /keɪv/ **jaskinia**
 coral reef /'kɒrəl ri:f/ **rafa koralowa**
 dune /dju:n/ **wydma**
 field /fi:ld/ **pole**
 hot spring /hot 'sprɪŋ/ **gorące źródła**
 rainforest /'reɪn,fɒrɪst/ **las deszczowy**
 savannah /sə'venə/ **sawanna**

Nature and environment Przyroda i środowisko

acid rain /'æsɪd reɪn/ **kwaśny deszcz**
 blossom / be in bloom /'blɒsəm / bi: ɪn blʊ:m/ **zakwitać / (za)kwitnąć**
 biodegradable /,baɪəʊdɪ'greɪdəbəl/ **ulegający biodegradacji**
 bottle / paper / plastic bank /'bɒtəl / 'peɪpə / 'plæstɪk bæŋk/ **pojemnik na szkło / makulaturę / plastik**
 campaign for / against sth /kæm'peɪn fə / ə'geɪnst 'sʌmθɪŋ/ **kampania / prowadzić kampanię na rzecz czegoś / przeciwko czemuś**
 climate change /'klaɪmət tʃeɪndʒ/ **zmiana klimatu**
 deforestation /,di:fɒrɪ'steɪʃən/ **wycinanie lasów**
 desert /'dezət/ **pustynia**
 destroy (natural habitat) /dɪ'strɔɪ ('nætʃrəl 'hæbɪtæt)/ **niszczyć (środowisko naturalne)**
 destruction /dɪ'strʌkʃən/ **zniszczenie**
 die out / become extinct /daɪ aʊt / bi'kʌm ɪk'stɪŋkt/ **wymierać / wyginać**
 do / cause damage to the environment /du: / kɔ:z 'dæmɪdʒ tə ði ɪn'vaɪrənmənt/ **niszczyć środowisko**
 ecology /'i:kələdʒi/ **ekologia**
 ecological disaster /,i:kə'lɒdʒɪkəl dɪ'zɑ:stə/ **katastrofa ekologiczna**
 emit /'ɪmɪt/ **emitować**
 emissions /'ɪmɪʃənz/ **emisja**
 endangered species of animals / ɪn'deɪndʒəd 'spi:ʃi:z əv 'æniməlz/ **zagrożony gatunek zwierząt**
 environment(ally) friendly / ɪn'vaɪrənmənt(ə)li 'frendli/ **przyjazny dla środowiska**
 environmental protection / preservation /ɪn'vaɪrən'mentəl prə'tekʃən / ,prezə'veɪʃən/ **ochrona środowiska**
 environmental threat /ɪn'vaɪrən'mentəl θret/ **zagrożenie środowiska**
 exhaust fumes /ɪg'zɔ:st fju:mz/ **spaliny**
 forest /'fɒrɪst/ **las**
 global warming /gləʊbəl 'wɔ:mɪŋ/ **globalne ocieplenie**
 greenhouse effect /'ɡri:nhaʊs i'fekt/ **efekt cieplarniany**

jungle /'dʒʌŋɡəl/ **dżungla**
 natural resources /'nætʃrəl rɪ'zɔ:sɪz/ **zasoby naturalne**
 natural disaster /'nætʃrəl dɪ'zɑ:stə/ **klęska żywiołowa**
 nature reserve /'neɪtʃə rɪ'zɜ:v/ **rezerwat przyrody**
 nature trail /'neɪtʃə treɪl/ **szlak krajobrazowy**
 oil spill /'ɔɪl spɪl/ **wyciek ropy**
 ozone layer / hole /'əʊzəʊn 'leɪə / hɔ:l/ **powłoka / „dziura” ozonowa**
 planting trees /'plɑ:ntɪŋ tri:z/ **sadzenie drzew**
 protect / preserve / preserved /prə'tekt / prɪ'zɜ:v / prɪ'zɜ:vd/ **chronić / ocalić / objęty ochroną**
 pollution /pə'lju:ʃən/ **zanieczyszczenie**
 rainforest /'reɪnfɒrɪst/ **las deszczowy**
 recycle /,ri:'saɪkəl/ **przetwarzać / poddawać recyklingowi**
 reduce waste /rɪ'dju:s weɪst/ **ograniczać odpady**
 renewable / alternative source of energy /rɪ'nju:əbəl / əl'tɜ:nətɪv sɔ:s əv 'enədʒi/ **odnawialne / alternatywne źródło energii**
 returnable bottles /rɪ'tɜ:nəbəl 'bɒtəlz/ **butelki zwrotne**
 rubbish / rubbish dump /'rʌbɪʃ / 'rʌbɪʃ dʌmp/ **śmieci / wysypisko śmieci**
 sewage / sewage plant /'su:ɪdʒ / 'su:ɪdʒ plɑ:nt/ **ścieki / oczyszczalnia ścieków**
 sewage / waste disposal /'su:ɪdʒ / weɪst dɪ'spəʊzəl/ **wywóz ścieków / odpadów**
 soil /sɔɪl/ **gleba**
 solar power /'səʊlə ,pəʊə/ **energia słoneczna**
 Some animals are in danger of extinction. /sʌm 'æniməlz ɑ: ɪn 'deɪndʒər əv ɪk'stɪŋkʃən/ **Niektórym zwierzętom grozi wymarcie.**
 sort the rubbish into glass, paper, plastic, etc. /sɔ:t ðə 'rʌbɪʃ ɪntu: glɑ:s, 'peɪpə, 'plæstɪk, ɪt'setərə/ **(p)o segregować śmieci na szkło, papier, plastik itd.**
 (toxic / industrial / nuclear) waste / 'tɒksɪk / ɪn'dʌstriəl / 'nju:kliə weɪst/ **odpady (toksyczne / przemysłowe / nuklearne)**
 tropical forests /'trɒpɪkəl 'fɒrɪsts/ **las tropikalne**
 wildlife /'waɪldlaɪf/ **fauna i flora**
 wilderness /'wɪldənəs/ **dzikie niezagospodarowane obszary, puszcza**
 wind energy /wɪnd 'enədʒi/ **energia wiatrowa**
 Earth Day /'ɜ:θ deɪ/ **Dzień Ziemi**
 Mother Nature /,mʌðə 'neɪtʃə/ **Matka Natura**
 National Park /'næʃnəl pɑ:k/ **park narodowy**
 scarce /skeəs/ **rzadki**
 natural habitat /'nætʃrəl 'hæbɪtæt/ **środowisko naturalne**
 Poziom rozszerzony
 battery farming /'bætəri ,fɑ:mɪŋ/ **chow kłatkowy (system baterijny)**
 biodegradable /,baɪəʊdɪ'greɪdəbəl/ **ulegający biodegradacji**

carbon dioxide /'kɑ:bən daɪ'ɒksaɪd/
dwutlenek węgla
 carbon footprint /'kɑ:bən 'fʊtprɪnt/ **ślad węglowy**
 coastal erosion /'kəʊstl i'rəʊʒən/ **erozja wybrzeża**
 conserve /kən'sɜ:v/ **chronić, oszczędzać, zachować**
 conservation /'kɒnsə'veɪʃən/
oszczędzanie, ochrona
 landfill /'lændfɪl/ **wysypisko odpadów**
 nuclear energy /'nju:kliə 'enədʒi/ **energia nuklearna**
 overfishing /,əʊvə'fɪʃɪŋ/ **nadmierny połów**
 overpopulation /,əʊvə,pɒpjʊ'seɪʃən/
przeludnienie
 smog /smɒg/ **smog**

Natural disasters Klęski żywiołowe

avalanche /'ævələ:nʃ/ **lawina**
 drought /draʊt/ **susza**
 earthquake /'ɜ:kweɪk/ **trzęsienie ziemi**
 flood /floʊdɪŋ/ **powódź / powódzie**
 hurricane /'hʌrɪkən/ **huragan**
 tornado /tɔ:'neɪdʊ/ **tornado**
 tsunami /tsu:'nɑ:mi/ **tsunami**
 typhoon /taɪ'fu:n/ **tajfun**
 volcanic eruption /vɒl'kænɪk i'rʌpʃən/
erupcja wulkanu
 forest fire /'fɒrɪst faɪə/ **pożar lasu**

Other words and phrases Inne słowa, zwroty i wyrażenia

animal shelter /'æniməl 'ʃeltə/ **schronisko dla zwierząt**
 be bitten by mosquitoes /bi: 'bɪtn baɪ mə'skɪtəʊz/ **zostać ukąszonym przez komary**
 be stung (on the arm) by a wasp /bi: stʌŋ (ɒn ði ɑ:m) baɪ ə wɒsp/ **zostać użądłonym (w ramię) przez osę**
 cage /keɪdʒ/ **klatka**

coast /kəʊst/ **wybrzeże**
 come / go to sb's / sth's rescue /kʌm / gəʊ tə 'sʌmbədɪz / 'sʌmθɪŋz 'reskjʊ:/ **przystać / pośpieszyć komuś / czemuś z pomocą**
 crop failure /krɒp 'feɪljə/ **nieurodzaj**
 evacuate / evacuation /i'vekjueɪt / i'vekjʊ'eɪʃən/ **ewakuować (się) / ewakuacja**
 feed /fi:d/ **karmić**
 flood damage /flʌd 'dæmɪdʒ/ **zniszczenia spowodowane powodzią**
 future generations /'fju:tʃə ,dʒenə'reɪʃənz/ **przyszłe pokolenia**
 grow vegetables / crops /grəʊ 'vedʒtəblz / krɒps/ **uprawiać warzywa / zboża**
 iceberg /'aɪsbɜ:g/ **góra lodowa**
 island /'aɪlənd/ **wyspa**
 mammal /'mæml/ **ssak**
 melt /melt/ **topnieć**
 mountain range /'maʊntɪn reɪndʒ/ **pasma górskie**
 natural / artificial (chemical) fertiliser /'nætʃrəl / ,ɑ:ti'fɪʃəl ('kemɪkəl) 'fɜ:tɪlaɪzə/ **naturalny / sztuczny nawóz**
 pesticides /'pestɪsaɪdɪz/ **pestycydy / środki owadobójcze**
 river bank /'rɪvə bæŋk/ **brzeg rzeki**
 reduce /rɪ'dju:s/ **redukować / zmniejszać**
 reptile /'reptail/ **gad**
 rescue /'reskjʊ:/ **ratunek / pomoc**
 rescue operation /'reskjʊ: ,ɒpə'reɪʃən/ **akcja ratunkowa**
 save sb / sth from (death) /seɪv 'sʌmbədi / 'sʌmθɪŋ frəm (deθ)/ **(u)ratować kogoś / coś przed (śmiercią)**
 season of the year /'si:zən əv ðə jɪə/ **pora roku**
 survivor of a tsunami /sə'vaɪv əv ə tsu:'nɑ:mi/ **osoba, która przeżyła tsunami**
 threat / danger /θret / 'deɪndʒə/ **zagrożenie**
 valley /'væli/ **dolina**
 victim of an earthquake /'vɪktɪm əv ən 'ɜ:kweɪk/ **ofiara trzęsienia ziemi**
 waterfall /'wɔ:təfɔ:l/ **wodospad**
 wave /weɪv/ **fala**
 in season /ɪn 'si:zən/ **w sezonie, sezonowe (np. owoce, warzywa)**
 soil erosion /'sɔɪl i'rəʊʒən/ **erozja gleby**

Poziom rozszerzony

The Universe Wszechświat, Kosmos

asteroid /'æstərɔɪd/ **asteroida**
 atmosphere /'ætməsfɪə/ **atmosfera**
 black hole /blæk həʊl/ **czarna dziura**
 comet /'kɒmɪt/ **kometa**
 constellation /,kɒnstə'leɪʃən/ **konstelacja, gwiazdozbiór**
 eclipse /i'klɪps/ **zaćmienie**
 galaxy /'gæləksi/ **galaktyka**
 gravity /'grævɪti/ **grawitacja**
 meteor shower /'mi:tɪə 'ʃaʊə/ **deszcz meteorów**
 meteorite /'mi:tɪərɪt/ **meteoryt**
 orbit (n, v) /'ɔ:bit/ **orbita, orbitować, krążyć**
 outer space /'aʊtə speɪs/ **kosmos**
 planet /'plænɪt/ **planeta**
 solar system /'səʊlə 'sɪstəm/ **Układ Słoneczny**
 space debris /'speɪs 'debrɪ/ **kosmiczne śmieci**
 star /stɑ:/ **Gwiazda**

Idioms Idioms

add fuel to the flames / fire /æd fju:əl tu: ðə fleɪmz faɪə/ **dolać oliwy do ognia**
 be a breath of fresh air /bi: ə breθ əv freʃ eə/ **być jak ożywczy powiew**
 be a down-to-earth person /bi: ə ,daʊn tu: ði ɜ:θ 'pɜ:sn/ **być praktyczną osobą**
 be a drop in the ocean /bi: ə drɒp ɪn ði 'əʊʃən/ **być kroplą w morzu**
 be in deep water /bi: ɪn 'di:p 'wɔ:tə/ **być w opałach**
 be over the moon /bi: 'əʊvə ðə mu:n/ **nie posiadać się ze szczęścia**
 get wind of sth /get waɪnd əv 'sʌmθɪŋ/ **dowiedzieć się o czymś w tajemnicy**
 hit rock bottom /hɪt rɒk 'bɒtəm/ **sięgnąć dna**
 play with fire /pleɪ wɪð 'faɪə/ **igrać z ogniem**
 spread like wildfire /sprɛd laɪk 'waɪld faɪə/ **szerzyć się błyskawicznie**
 to the ends of the earth /tu: ði endz əv ði ɜ:θ/ **na krańce świata**

Unit 14: Society

Życie społeczne

Key Vocabulary

State and society – Politics Państwo i społeczeństwo – polityka

adopt / establish /ə'dɒpt / ɪ'stæblɪʃ/
uchwalić
 be in authority /bi: ɪn ɔ:'θɒrɪti/ **mieć /
 sprawować władzę**
 central government /'sentrəl 'gʌvnmənt/
władze centralne
 charity (organisation) /'tʃærɪti
 (,ɔ:gənə'zeɪʃən)/ **organizacja
 charytatywna**
 citizen /'sɪtɪzən/ **obywatel**
 citizenship /'sɪtɪzənʃɪp/ **obywatelstwo**
 city / town council /'sɪti / taʊn 'kaʊnsəl/
rada miejska
 constitution /,kɒnstɪ'tju:ʃən/ **konstytucja**
 criminal organisation /'krɪmɪnəl
 ,ɔ:gənə'zeɪʃən/ **organizacja przestępcza**
 department / ministry /dɪ'pɑ:tmənt /
 'mɪnɪstri/ **ministerstwo**
 elect deputies to the Senate /ɪ'lekt
 'deɪpjətɪz tə ðə 'senət/ **wybierać posłów do
 sejmu**
 election campaign /ɪ'leɪʃən kæm'peɪn/
kampania wyborcza
 elections /ɪ'leɪʃənz/ **wybory**
 electors / voters /ɪ'lektəz / 'vəʊtəz/
wyborcy
 embassy /'embəsi/ **ambasada**
 general / presidential election /'dʒenrəl /
 ,prezi'denʃəl ɪ'leɪʃən/ **wybory powszechne
 / prezydenckie**
 go into / enter politics /gəʊ 'ɪntu: / 'entə
 'pɒlɪtɪks/ **zająć się polityką**
 government offices /'gʌvnmənt 'ɒfɪsɪz/
urzędy państwowe
 government proposals /'gʌvnmənt
 prə'pəʊzəlz/ **propozycje rządu**
 head of state /hed əv steɪt/ **głowa państwa**
 immigration authorities /,ɪmɪ'greɪʃən
 ɔ:'θɒrɪtɪz/ **Urząd do Spraw Cudzoziemców**
 influential / leading politician /,ɪnflu'əntʃəl
 / 'li:ɪŋ ,pɒlɪ'tɪʃən/ **polityk wpływowy /
 człowiek**
 local / municipal authorities /'ləʊkəl /
 mju:'nɪsɪpəl ɔ:'θɒrɪtɪz/ **władze lokalne /
 miejskie**
 local government /'ləʊkəl 'gʌvnmənt/
samorząd lokalny / terytorialny

make a career in politics /meɪk ə kə'riə ɪn
 'pɒlɪtɪks/ **robić karierę polityczną**
 mayor (of Krakow) /'meə (əv 'krækəʊ)/
burmistrz (Krakowa)
 Member of Parliament (MP) /,membər əv
 'pɑ:ləmənt/ **poseł**
 Ministry of (National) Defence /'mɪnɪstri
 əv ('næʃənəl) dɪ'fens/ **Ministerstwo Obrony
 Narodowej**
 Ministry of Education /'mɪnɪstri əv
 ,edʒə'keɪʃən/ **Ministerstwo Edukacji
 Narodowej**
 Ministry of Finance /'mɪnɪstri əv 'faɪnæns/
Ministerstwo Finansów
 Ministry of Home Affairs /'mɪnɪstri
 əv həʊm ə'feəz/ **Ministerstwo Spraw
 Wewnętrznych**
 Ministry of the Interior and
 Administration /'mɪnɪstri əv ðɪ ɪn'tɪəriə
 ænd əd,mɪni'streɪʃən/ **Ministerstwo Spraw
 Wewnętrznych i Administracji**
 municipal government /mju:'nɪsɪpəl
 'gʌvnmənt/ **samorząd miejski**
 national anthem /'næʃənəl 'ænthəm/ **hymn
 narodowy**
 non-governmental organisation
 (NGO) /,nɒn ,gʌvnməntl ,ɔ:gənə'zeɪʃən/
organizacja pozarządowa
 opinion poll /ə'pɪnjən pɒl/ **badania opinii
 publicznej**
 parliament /'pɑ:ləmənt/ **parlament**
 party leader /'pɑ:ti 'li:də/ **przywódca
 partii**
 (government) policy /('gʌvnmənt) 'pɒlɪsi/
polityka (rządu)
 politics /'pɒlɪtɪks/ **polityka**
 president /'prezɪdnt/ **prezydent**
 Prime Minister (PM) /praɪm 'mɪnɪstə/
premier
 proposal for changes / new regulations /
 prə'pəʊzəl fə 'tʃeɪndʒɪz / nju: ,regjə'leɪʃənz/
propozycja zmian / nowych przepisów
 province /'prɒvɪns/ **województwo**
 (right-wing / left-wing) senator /(,raɪt 'wɪŋ
 / ,left 'wɪŋ) 'senətə/ **senator (prawicy /
 lewicy)**
 session / meeting /'seɪʃən / 'mi:tiŋ/
posiedzenie / sesja / obrady
 society /sə'saɪəti/ **społeczeństwo**
 state /steɪt/ **państwo**
 support / backing /sə'pɒ:t / 'bækiŋ/
poparcie

talk politics (informal) /tɔ:k 'pɒlɪtɪks/
rozmawiać o polityce (potocznie)
 the Customs Bureau /ðə 'kʌstəmz 'bjʊərəʊ/
urząd celny
 the Ministry of Justice /ðə 'mɪnɪstri əv
 'dʒʌstɪs/ **Ministerstwo Sprawiedliwości**
 the Municipal Council /ðə mju:'nɪsɪpəl
 'kaʊnsəl/ **Urząd Miasta i Gminy**
 the Opposition /ði ,ɒpə'zɪʃən/ **opozycja**
 the Sejm / sejm (lower chamber) /ðə seɪm
 / seɪm/ **Sejm (nazwa własna) / sejm (izba
 niższa parlamentu)**
 the Senate /ðə 'senət/ **senat**
 the tax office /ðə 'tæks ,ɒfɪs/ **urząd
 skarbowy**
 vote /vəʊt/ **głosować**
Poziom rozszerzony
 (government) policy /'pɒləsi/ **polityka
 (rządu)**
 ambassador /æm'bæsədə/ **ambasador**
 democracy / monarchical /dɪ'mɒkrəsi
 'mɒnəki/ **demokracja / monarchia**
 diplomat /'dɪpləmət/ **dyplomata**

International organisations and institutions Organizacje i instytucje międzynarodowe

EC (European Commission) /i: 'si:
 (,jʊərə'piən kə'mɪʃən)/ **Komisja Europejska**
 European Parliament /,jʊərə'piən
 'pɑ:ləmənt/ **Parlament Europejski**
 EU (European Union) /i: 'ju: (,jʊərə'piən
 'ju:njən)/ **Unia Europejska**
 ICJ (International Court of Justice)
 /,aɪ si: 'dʒeɪ (,ɪntə'næʃənəl ,kɔ:t əv
 'dʒʌstɪs)/ **Międzynarodowy Trybunał
 Sprawiedliwości**
 NATO (North Atlantic Treaty
 Organisation) /'neɪtəʊ (,nɔ:θ ət'læntɪk
 'tri:tɪ ,ɔ:gənə'zeɪʃən)/ **Organizacja Paktu
 Północnoatlantyckiego**
 UNESCO (United Nations Educational,
 Scientific and Cultural Organisation) /
 ju:'neskəʊ (ju:,naɪtɪd 'neɪʃənz ,edʒə'keɪʃənəl
 ,saɪən'tɪfɪk ænd 'kʌltʃərəl ,ɔ:gənə'zeɪʃən)/
**UNESCO (Organizacja Narodów
 Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki
 i Kultury)**

UNICEF (United Nations Children's Fund) /'ju:nisef (ju:naitid 'neifənz 'tʃldrənz fənd)/ **UNICEF (Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci)**
 UN / UNO (United Nations Organisation) /ju:'en / 'ju:nəs (ju:naitid 'neifənz 'ɔ:gənai'zeifən)/ **Organizacja Narodów Zjednoczonych**
 WHO (World Health Organisation) /,dʌblju: eɪtʃ 'əʊ (wɜ:lð 'helθ 'ɔ:gənai'zeifən)/ **Światowa Organizacja Zdrowia**

Law Prawo

accuse sb of sth /ə'kju:z 'səmbədi əv 'səmbədi/ **oskarżyć kogoś o coś**
 against the law /ə'genst ðə lɔ:/ **wbrew prawu**
 arrest /ə'rest/ **aresztować**
 be in prison /bi: in 'prizən/ **być / siedzieć w więzieniu**
 break the law /breɪk ðə lɔ:/ **złamać prawo**
 obey the law /ə'bei ðə lɔ:/ **przestrzegać prawa**
 respect the law /rɪ'spekt ðə lɔ:/ **szanować prawo**
 capital punishment / the death penalty / ,kæpɪtəl 'pʌnɪʃmənt / ðə deθ 'penəlti/ **kara śmierci**
 case /keɪs/ **sprawa / rozprawa, proces**
 crime rate /kraɪm reɪt/ **wskaźnik przestępczości**
 criminal /'krɪmɪnəl/ **przestępca**
 commit a crime /kə'mɪt ə kraɪm/ **popęlnić przestępstwo / zbrodnię**
 commit suicide /kə'mɪt 'su:ɪsaɪd/ **popęlnić samobójstwo**
 death sentence /deθ 'sentəns/ **wyrok śmierci**
 go to prison /gəʊ tə 'prɪzən/ **pójść do więzienia**
 escape from prison /ɪ'skeɪp frəm 'prɪzən/ **uciec z więzienia**
 give evidence /gɪv 'eɪdəns/ **składać zeznania**
 guilty / innocent /'ɡɪlti / 'ɪnəsənt/ **winny / niewinny**
 investigate /ɪn'vestɪgeɪt/ **przewodzić śledztwo**
 judge /dʒʌdʒ/ **sędzia / sędzić**
 justification / ,dʒʌstɪfɪ'keɪʃən/ **uzasadnienie / usprawiedliwienie**
 juvenile delinquency /'dʒu:vənəl dɪ'ɪŋkwənsi/ **przestępczość nieletnich**
 life sentence / imprisonment /laɪf 'sentəns / ɪm'prɪzənmənt/ **dożywocie**
 offence /ə'fens/ **przestępstwo / wykroczenie**
 organised crime / ,ɔ:gənaɪzd kraɪm/ **przestępczość zorganizowana**
 pass / adopt a law /pɑ:s / ə'dɒpt ə lɔ:/ **uchwalić / przyjąć ustawę**
 prison / jail /'prɪzən / dʒeɪl/ **więzienie**
 proof / evidence /pru:f / 'eɪdəns/ **dowód (rzeczowy) / dowód (z przesłuchania)**
 punishment /'pʌnɪʃmənt/ **kara**
 put sb in prison /pʊt 'səmbədi in 'prɪzən/ **uwięzić kogoś / wsadzić kogoś do więzienia (pot.)**

release sb from prison /rɪ'li:s 'səmbədi frəm 'prɪzən/ **zwolnić kogoś z więzienia / wypuścić kogoś na wolność**
 suspect / be suspected of sth /'sʌspekt / bi: sə'spektɪd əv 'səmbədi/ **podejrzany / być podejrzany o coś**
 under Polish law /'ʌndə 'pəʊlɪʃ lɔ:/ **zgodnie z polskim prawem**
 sentence sb /'sentəns 'səmbədi/ **skazać kogoś**
 serve a sentence /sɜ:v ə 'sentəns/ **odbywać karę**
 sue (sb for sth) /su: ('səmbədi fə 'səmbədi)/ **wnieść sprawę do sądu / pozwać (kogoś) (za coś)**
 Supreme Court / High Court /su:'prɪm kɔ:t / haɪ kɔ:t/ **Sąd Najwyższy**
 trial /'traɪəl/ **rozprawa / proces**
 verdict / sentence / judgment /'vɜ:dɪkt / 'sentəns / 'dʒʌdʒmənt/ **orzeczenie / wyrok**
Poziom rozszerzony
 (un)fair trial /ʌn'feə 'traɪəl/ **(nie) sprawiedliwy proces sądowy**
 appear in court /ə'piə in kɔ:t/ **stawić się w sądzie**
 be severely punished /bi: si'viəli 'pʌnɪʃt/ **być surowo ukaranym**
 carry out an investigation /'kæri aʊt ən ɪn'vestɪ'geɪʃən/ **przewodzić dochodzenie**
 conviction / convicted for sth /kən'vɪkʃən kən'vɪktɪd fə/ **skazanie / skazany za**
 crime wave /'kraɪm weɪv/ **fala przestępstw**
 cybercrime /'saɪbəkraɪm/ **cyberprzestępczość**
 defence / prosecution /di'fens ,prɒsi'kju:ʃən/ **obrona / oskarżenie**
 do time /du: taɪm/ **odsiaływać wyrok**
 go on trial /gəʊ ɒn 'traɪəl/ **stanąć przed sądem**
 have a criminal record /hæv ə 'krɪmɪnəl 'rekɔ:d/ **mieć przeszłość kryminalną, być notowanym**
 international sanctions /ɪntə'næʃnəl 'sæŋkʃənz/ **sankcje międzynarodowe**
 inside job /'ɪnsaɪd dʒɒb/ **przestępstwo popełnione przez kogoś z wewnątrz**
 jury /'dʒʊəri/ **ława przysięgłych**
 legal battle /'li:gl 'bætl/ **batalia sądowa**
 petty crime /'peti kraɪm/ **drobne przestępstwo, wykroczenie**
 reach a verdict /ri:tʃ ə 'vɜ:dɪkt/ **wydać wyrok, podjąć decyzję**
 suffer the consequences /'sʌfə ðə 'kɒnsɪkwənsɪz/ **ponieść konsekwencje**
 tackle / combat crime /'tækl 'kɒmbæt kraɪm/ **zwalczać przestępczość**
 threaten /'θreɪn/ **grozić, zagrażać**
 victim /'vɪktɪm/ **ofiara**
 win / lose a case /wɪn lu:z ə keɪs/ **wygrać / przegrać sprawę**
 young offender /'jʌŋ ə'fendə/ **młodociany przestępca**

Crimes and criminals Przestępstwa i przestępcy

arson / arsonist /'ɑ:sən / 'ɑ:sənɪst/ **podpalenie / podpalacz**
 blackmail / blackmailer /'blækmeɪl / 'blækmeɪlə/ **szantaż / szantażysta**
 burglary / burglar /'bɜ:gləri / 'bɜ:glə/ **kradzież z włamaniem / włamywacz**
 drug dealing / drug dealer /drʌg 'di:liŋ / 'drʌg ,di:lə/ **handel narkotykami / handlarz narkotykami**
 hijacking / hijacker /'haɪdʒækɪŋ / 'haɪdʒækə/ **uprowadzenie (samolotu) / porywacz**
 kidnapping / kidnapper /'kɪdnæpɪŋ / 'kɪdnæpə/ **porwanie / porywacz**
 mugging / mugger /'mʌɡɪŋ / 'mʌgə/ **rozbój (napad) / bandyta (uliczny)**
 murder / murderer /'mɜ:də / 'mɜ:dərə/ **morderstwo / morderca**
 rape / rapist /reɪp / 'reɪpɪst/ **gwałt / gwałciec**
 robbery / robber /'rɒbəri / 'rɒbə/ **rabunek / rabuś**
 shoplifting / shoplifter /'ʃɒplɪftɪŋ / 'ʃɒplɪftə/ **kradzież sklepową / złodziej sklepowy**
 smuggling / smuggler /'smʌɡlɪŋ / 'smʌglə/ **przemyt / przemytnik**
 terrorism / terrorist /'terərɪzəm / 'terərɪst/ **terroryzm / terrorysta**
 theft / thief /θeft / θi:f/ **kradzież / złodziej**
 pickpocketing / pickpocket /'pɪkpɒkɪtɪŋ / 'pɪkpɒkɪt/ **kradzież kieszonkowa / kieszonkowiec**
Poziom rozszerzony
 forgery / forger /'fɔ:dʒəri / 'fɔ:dʒə/ **falszerstwo / falszerz**
 identity theft /aɪ'dentɪti θeft/ **kradzież tożsamości**
 stalking / stalker /'stɔ:kɪŋ / 'stɔ:kə/ **prześladowanie / prześladowca**

Social problems and unrest Problemy i niepokoje społeczne

employment /ɪm'plɔɪmənt/ **zatrudnienie**
 authorities /'ɔ:θərɪtɪz/ **władze**
 ban /bæn/ **zakaz / zakazywać**
 campaign /kæm'peɪn/ **kampania, akcja**
 community /kə'mju:nɪti/ **społeczność, wspólnota, gmina**
 community service /kə'mju:nɪti 'sɜ:vɪs/ **praca na rzecz społeczności lokalnej**
 crime /kraɪm/ **przestępstwo**
 demonstration /demə'nstreɪʃən/ **demonstracja, manifestacja**
 equal rights /i:kwəl 'raɪts/ **równe prawa**
 freedom of speech /'fri:dəm əv 'spi:tʃ/ **wolność słowa**
 homeless /'həʊmləs/ **bezdomny**
 homelessness /'həʊmləsənəs/ **bezdomność**
 migration /maɪ'greɪʃən/ **migracja**
 population /,pɒpjə'leɪʃən/ **ludność, populacja**
 poverty /'pɒvəti/ **bieda, ubóstwo**

protest (v) /prə'test/ **protestować**
 protest (n) /'prəʊtest/ **protest**
 racism /'reɪsɪzəm/ **rasizm**
 refugee /ˌrefjuː'dʒiː/ **uchodźca**
 social injustice /ˌsəʊʃəl ɪn'dʒʌstɪs/ **niesprawiedliwość społeczna**
 social issue /ˌsəʊʃəl 'ɪʃuː/ **problem społeczny**
 society /sə'saɪəti/ **społeczeństwo**
 violence /'vaɪələns/ **gwałt, przemoc**
 volunteer (n/v) /ˌvɒlənt'iə/ **ochotnik, wolontariusz / zgłaszać się na ochotnika**
 unemployment /ˌʌnɪm'plɔɪmənt/ **bezrobocie**

Poziom rozszerzony

(combat / eradicate) poverty /'kɒmbæt ɪ'rædɪkeɪt/ **zwalczać / wyeliminować ubóstwo**
 asylum seeker /ə'saɪləm 'siːkə/ **osoba ubiegająca się o azyl**
 be on the margin /biː ɒn ðə 'mɑːdʒɪn/ **być na marginesie**
 below the poverty line /biːləʊ ðə 'pɒvəti laɪn/ **poniżej granicy ubóstwa**
 child labour /'tʃaɪld 'leɪbə/ **praca dzieci, zatrudnianie nieletnich**
 civil war /'sɪvəl wɔː/ **wojna domowa**
 developed / developing / **kraje rozwinięte / rozwijające się / zacofane gospodarczo**
 discrimination / dɪˌskrɪmɪ'neɪʃən/ **dyskryminacja**
 economic migrant /ˌiːkə'nɒmɪk 'maɪgrənt/ **migrant ekonomiczny**
 pay / face a heavy fine /peɪ feɪs ə 'hevi faɪn/ **zapłacić / zostać zmuszonym do zapłacenia wysokiej grzywny**
 runaway /'rʌnəweɪ/ **uciekinię, zbieg**
 sleep rough /sliːp rʌf/ **spać pod gołym niebem**
 social exclusion /ˌsəʊʃl ɪk'skluːʒən/ **wykluczenie społeczne**
 vandalism /'vændəlɪzəm/ **wandalizm**

Other words and phrases **Inne słowa, zwroty i wyrażenia**

accept a bribe /æk'sept ə braɪb/ **przyjąć łapówkę**
 be robbed of sth /biː rɒbd əv 'sʌmθɪŋ/ **zostać okradzionym z czegoś**
 be fined for speeding /biː faɪnd fə 'spiːdɪŋ/ **dostać mandat za przekroczenie prędkości**

bribery /'braɪbəri/ **przekupstwo**
 bomb attack /bɒm ə'tæk/ **zamach bombowy**
 break into a house /breɪk 'ɪntə ə haʊs/ **włamać się do domu**
 bully (v) /'bʊli/ **terroryzować / zastraszać**
 bullying /'bʊlɪŋ/ **terroryzowanie / zastraszanie**
 have a burglar alarm installed /hæv ə 'bɜːglər ə'lɑːm ɪn'stɔːld/ **mieć założony alarm przeciwwłamaniowy**
 charge / be charged with sth /tʃɑːdʒ / biː tʃɑːdʒd wɪð 'sʌmθɪŋ/ **oskarżenie / być oskarżonym o coś**
 conflict /'kɒnflikt/ **konflikt**
 corruption / corrupt /kə'rʌpʃən / kə'rʌpt/ **korupcja / skorumpowany**
 court /kɔːt/ **sąd**
 demonstration against/for sth /ˌdɛmə'n'streɪʃən ə'genst / fɔː 'sʌmθɪŋ/ **demonstracja przeciwko czemuś / na rzecz czegoś**
 go off (bomb) /gəʊ ɒf/ **wybuchać (o bombie)**
 hostage /'hɒstɪdʒ/ **zakładnik / zakładniczką**
 human rights /ˌhjuːmən 'raɪts/ **prawa człowieka**
 kidnap attempt /'kɪdnæp ə'tempt/ **próba porwania**
 legal costs /'liːgəl kɒsts/ **koszty sądowe**
 impose a fine on sb /ɪm'pəʊz ə faɪn ɒn 'sʌmbədi/ **ukarać kogoś grzywną**
 pay damages /peɪ 'dæmɪdʒɪz/ **płacić odszkodowanie**
 plant/drop a bomb /plɑːnt / drɒp ə bɒm/ **podłożyć / zrzucić bombę**
 public opinion /ˌpʌblɪk ə'pɪnɪən/ **opinia publiczna**
 ransom /'rænsəm/ **okup**
 responsibility /rɪˌsponsə'bɪləti/ **odpowiedzialność**
 sexual harassment /'seksʊəl 'hærəsmənt/ **molestowanie seksualne**
 steal /stiːl/ **kraść**
 taxes /'tæksɪz/ **podatki**
 military service /'mɪlɪtəri 'sɜːvɪs/ **służba wojskowa**
 make ends meet /meɪk endz miːt/ **wiązać koniec z końcem**
 make a living /meɪk ə 'lɪvɪŋ/ **zarabiać na życie**
 active interest /'æktɪv 'ɪntrəst/ **aktywne zainteresowanie**
 awareness-raising programmes /ə'weənəs 'reɪzɪŋ 'prəʊgræmz/ **programy mające na celu podnoszenie świadomości społecznej**

Poziom rozszerzony

activist /'æktɪvɪst/ **działacz/ka, aktywist(ka)**
 comply with the regulations /kəm'plaɪ wɪð ðə ˌregjʊ'leɪʃənz/ **stosować się do przepisów**
 follow the rules /'fɒləʊ ðə ruːlz/ **przestrzegać zasad**
 forbid / prohibit /fə'brɪd prə'hɪbɪt/ **zabronić, zakazać**
 permit / allow /pə'mɪt ə'ləʊ/ **pozwolić**
 rules / regulations apply /ruːlz ˌregjʊ'leɪʃənz ə'plai/ **przepisy obowiązują**
 sign a petition /saɪn ə pə'tɪʃən/ **podpisać petycję**
 be a law unto oneself /biː ə lɔː ʌn'tuː wʌn'self/ **robić, co się komu podoba**
 be one's own worst enemy /biː wʌnz əʊn wɔːst 'enəmi/ **być dla siebie najgorszym wrogiem**
 bend the law / rules /bend ðə lɔː ruːlz/ **naginać prawo / zasady**
 caught in the crossfire /kɔːt ɪn ðə 'krɒsfɑɪə/ **złapany w krzyżowy ogień**
 fight a losing battle /faɪt ə 'luːzɪŋ 'bætl/ **toczyć beznadziejną walkę**
 have a fighting chance /hæv ə 'faɪtɪŋ tʃɑːns/ **mieć realną szansę**
 take the law into one's own hands /teɪk ðə lɔː ɪntuː wʌnz əʊn hændz/ **brać prawo w swoje ręce**
 the boys in blue /ðə 'bɔɪz ɪn bluː/ **policjanci**
 the straight and narrow /ðə streɪt ænd 'nærəʊ/ **prosta, właściwa droga**

Phrasal Verbs

Czasowniki złożone

back sb up /bæk sʌmbədi ʌp/ **poprzeć**
 break in / into /breɪk ɪn 'ɪntuː/ **włamać się**
 break out of /breɪk aʊt əv/ **ucieć z**
 go against /gəʊ ə'genst/ **sprzeciwiać się**
 let sb off /let sʌmbədi ɒf/ **puścić bez kary**
 put sb up to sth /pʊt sʌmbədi ʌp tuː 'sʌmθɪŋ/ **namówić kogoś**
 stand up for sth /'stænd ʌp fə 'sʌmθɪŋ/ **stanąć w obronie czegoś**
 stand up to sb /'stænd ʌp tuː sʌmbədi/ **sprzeciwić się komuś**
 turn sb in /tɜːn sʌmbədi ɪn/ **wydać kogoś**
 walk / run off with sth /wɔːk rʌn ɒf wɪð 'sʌmθɪŋ/ **odejść / uciec z czymś**